

MİKRO İKTİSAT

1. Aşağıdakilerden hangisi ekonomide belirtilen ihtiyaçların özelliklerinden biridir?

- A) İhtiyaçlar sabittir
- B) İhtiyaçlar birbirini tamamlayabilirler
- C) Subjektiftir
- D) Kesinlikle parayla ifade edilmelidirler
- E) Tüm ihtiyaçlar karşılandığı zaman şiddeti artar

Ekonomide belirtilen ihtiyaçların özellikleri

- Tekrarlanır;
- Sonsuzdur.
- Bazı ihtiyaçlar karşılandığı zaman şiddeti o an azalır.
- Bazı ihtiyaçların ise karşılandığı zaman şiddeti artacaktır. Uyuşturucu, sigara, alkol gibi...
- İhtiyaçlar birbirinin yerine ikame edilebilir-ler.
- Sübjektif, yani öznedir. İhtiyaçlar, şiddet bakımından farklılık gösterir. Doğru yanıt C dir.

2. Aşağıdaki mal gruplarından hangisi bağımsız mallara örnek olabilir?

- A) Süt –Süt tozu
- B) CD – kaset
- C) Perde – Sigara
- D) Terlik – Sandalet
- E) Çay – kahve

Bağımsız (ilişkisiz) mallar: Çapraz esneklik analizine göre tamamlayıcılık ve ikame durumunu içermeyen mallardır. Örneğin, Perde – Sigara gibi. Doğru yanıt C dir.

3. Üretim sürecinde başka mallara dönüşme-yen, mallar ne tür mallardır?

- A) Ara mallar
- B) Yatırım malları
- C) Değişken mallar
- D) Sermaye malları
- E) Tüketici Malları

Yatırım malları (Investment Goods): Üretim sürecinde başka mallara dönüşmeyen, yok olmayan mallardır.

Ara mallar (Intermediate Goods): Üretim sürecinde başka mallara dönüşen mallara denir. Doğru yanıt B dir.

4. Aşağıdakilerden hangisi fayda yaratma tür-lerinden biri değildir?

- A) Şekil faydası
- B) Kardinal fayda
- C) Yer faydası
- D) Zaman Faydası
- E) Mekan faydası

Fayda yaratma türleri

Şekil faydası: Ürünün kimyevi ya da fiziksel özelliklerini değiştirmek, örneğin pamuktan ka-zak yapılması gibi

Mekân (yer) faydası: Bir malın, fazla bulunan yerden az bulunan yere taşınmasıyla daha faydalı hale getirilme işlemidir.

Zaman faydası: Bir malın çok olduğu dönemde saklanıp az olduğu dönemde bulundurulmasıdır. Doğru yanıt B dir.

5. İnsan ihtiyacını karşılarken çaba sarf edilen, insan ihtiyaçlarına oranla doğada kıt olan ve fiyatı olan mallara ne ad verilir?

- A) Serbest Mallar
- B) İktisadi mallar
- C) Nihai mallar
- D) Üretici malları
- E) Tüketici malları

Serbest mal (Free Goods): İnsan ihtiyacını karşılarken çaba sarf edilmeyen ve insan ihtiyaçlarına oranla doğada kıt olmayan mallardır.

Ekonomik mallar (Economic Goods): İnsan ihtiyacını karşılarken herhangi bir çaba sarf edilen ve insan ihtiyaçlarına oranla doğada kıt olan mallara iktisadi ya da ekonomik mallar denir. Doğru yanıt B dir.

6. Aşağıdakilerden hangisi bir malın veya faktörün fiyatının piyasada nasıl belirlendiğini ve değiştiğini, piyasalar arasındaki karşılıklı bağımlılığı dikkate alarak inceleyen analiz türüdür?

- A) Kısmi Denge analizi
- B) Genel Denge analizi
- C) Statik Denge analizi
- D) Dinamik Denge analizi
- E) Kısmi Statik Denge analizi

Kısmi Denge Analizi: Bir malın veya faktörün fiyatının piyasada nasıl belirlendiğini ve değiştiğini, piyasalar arasındaki karşılıklı bağımlılığı dikkate almadan inceleyen analizdir. Bu analiz yöntemi Alfred Marshall'a aittir.

Genel Denge Analizi: Bir malın veya faktörün fiyatının piyasada nasıl belirlendiğini ve değiştiğini, piyasalar arasındaki karşılıklı bağımlılığı dikkate alarak inceleyen analizdir. Yani daha çok makro iktisadi analiz çerçevesinde değerlendirilecek ve ceteris paribus varsayımının dikkate alınmayacağı analiz türü olacaktır. Bu analiz yöntemi Leon Walras'a aittir. Doğru yanıt B dir.

7. Talep fonksiyonuna göre $QD = 600 - 6P$ şeklindeki fonksiyonuna konu olan malın serbest mal olduğu kabul edilirse talep miktarı ne kadar olacaktır?

- A) 100 B) 3600 C) 300
- D) 600 E) 1200

Serbest mal (Free Goods): İnsan ihtiyacını karşılarken çaba sarf edilmeyen ve insan ihtiyaçlarına oranla doğada kıt olmayan mallardır.

Ekonomik mallar (Economic Goods): İnsan ihtiyacını karşılarken herhangi bir çaba sarf edilen ve insan ihtiyaçlarına oranla doğada kıt olan mallara iktisadi ya da ekonomik mallar denir.

Bu durumda malın fiyatı (P) sıfır olacağından talep (QD) 600 olacaktır. Doğru yanıt D dir.

8. Bir ekonomide arz ve talep eşanlı olarak arttığında, denge miktarı ve fiyatı hakkında ne söylenebilir?

Denge Fiyatı Denge Miktarı

- A) Düşer Düşer
- B) Belirsiz Artar
- C) Artar Belirsiz
- D) Belirsiz Düşer
- E) Düşer Belirsiz

Şekil de görüldüğü gibi, arz eğrisi belli bir oranda sağa kaydırıldı, talepte arzın kayma oranına eşit olarak sağa kaydırıldı ve başlan-gıçta E0 noktası denge noktası iken, yeni durum E1 olmuştur. Buna karşın arz eğrisi S0'dan S1 konumuna gelirken, talep eğrisi D0'dan D1 konumuna gelmiştir. Denge miktarı Q0'dan Q1'e yükselirken, denge fiyatı arz ve talebin aynı oranda kaymaları sebebiyle P0'da kalıp değişmemiştir. Ancak talep daha az değişirse denge E2 ye gelecek denge miktarı artarken denge fiyatı alacaktır. Talep daha fazla artarsa yani D3 gibi

olursa bu kez denge fiyatı ve miktarı artacaktır. Görüldüğü gibi her koşulda denge miktarı artarken talebin ne kadar kaydığına bağlı olarak denge fiyatı belirsizlik taşıyacaktır. Doğru yanıt B dir.

9. Aşağıdakilerden hangisi talebi etkileyen etmenlerden biri değildir ?

- A) Tüketicinin parasal gelirinin değişmesi
- B) İkame malın fiyatının değişmesi
- C) Nüfusun değişmesi
- D) Tamamlayıcı malın fiyatının değişmesi
- E) Talebe konu olan malın fiyatının değişmesi

Talep eğrisinin tamamıyla sağa veya sola doğru kayması talebin değişmesi (change in demand), Malın fiyatındaki bir değişme sonucunda mevcut talep eğrisi sağa veya sola kaymıyorsa talep eğrisi üzerinde bir harekete neden oluyorsa bu durum talep edilen miktardaki değişme (change in quantity demanded) diye algılanmalıdır.

Talebi artıran ve azaltan unsurlar;

- Talebe konu olan mal, normal bir mal ise, tüketicinin parasal gelirinin artması talebi sağa; talebe konu olan mal, düşük bir mal ise tüketicinin gelirinin artması talebi sola kaydıracaktır.
- Bir mala ilişkin alıcı sayısında bir artış talebi sağa, nüfus sayısında bir azalma ise talebi sola kaydıracaktır.
- Tüketicinin zevk ve tercihleri o malın lehine değişirse talep eğrisi sağa kayar, tüketicinin zevk ve tercihleri o malın aleyhine değişirse talep eğrisi sola kayacaktır.
- Talebe konu olan malı ikame eden diğer malların fiyatında bir azalma talebi sola kaydırırken, talebe konu olan malı ikame eden diğer malların fiyatında bir artma durumunda ise, talep eğrisi sağa kaydıracaktır
- Talebe konu olan mala ait tamamlayıcı malların fiyatında bir azalma talep eğrisini sağa kaydıracakken, talebe konu olan mala ait tamamlayıcı malların fiyatında bir artma talep eğrisini sola kayacaktır. Doğru yanıt E dir.

10. Aşağıdakilerden hangisi talebi etkileyen etmenlerden biridir?

- A) Üreticinin parasal gelirinin değişmesi
- B) Üretimdeki maliyet unsurlarının değişmesi
- C) Teknolojik değişme
- D) Tamamlayıcı malın fiyatının değişmesi
- E) Talebe konu olan malın fiyatının değişmesi

Talebi artıran ve azaltan unsurlar;

- Talebe konu olan mal normal bir mal ise, tüketicinin parasal gelirinin artması talebi sağa, talebe konu olan mal düşük bir mal ise tüketicinin gelirinin artması talebi sola kaydıracaktır.
- Bir mala ilişkin alıcı sayısında bir artış talebi sağa, nüfus sayısında bir azalma ise talebi sola kaydıracaktır.
- Tüketicinin zevk ve tercihleri o malın lehine değişirse talep eğrisi sağa kayar, tüketicinin zevk ve tercihleri o malın aleyhine değişirse talep eğrisi sola kayacaktır.
- Talebe konu olan malı ikame eden diğer malların fiyatında bir azalma talebi sola kaydırırken, talebe konu olan malı ikame eden diğer malların fiyatında bir artma durumunda ise, talep eğrisi sağa kayacaktır.
- Talebe konu olan mala ait tamamlayıcı malların fiyatında bir azalma talep eğrisini sağa kaydıracakken, talebe konu olan mala ait tamamlayıcı malların fiyatında bir artma talep eğrisini sola kaydıracaktır. Doğru yanıt D dir.

11. Aşağıdakilerden hangisi talep edilen miktarı etkileyen etmenlerden biridir?

- A) Nüfus sayısı
- B) Zevk ve tercihlerin değişmesi
- C) İkame malın fiyatının değişmesi
- D) Tamamlayıcı malın fiyatının değişmesi
- E) Talebe konu olan malın fiyatının değişmesi

Talep eğrisinin tamamıyla sağa veya sola doğru kayması talebin değişmesi (change in demand), malın fiyatındaki bir değişme sonucunda mevcut talep eğrisi sağa veya sola kaymıyorsa talep eğrisi üzerinde bir harekete neden oluyorsa bu durum talep edilen miktardaki değişme (change in quantity demanded) diye algılanmalıdır. Doğru yanıt E dir.

12. Aşağıdakilerden hangisi tüketicilerin bir maldan talep ettikleri miktarın o maldan kul-lanan tüketici sayısının artmasına bağlı ola-rak azalmasına verilen isimdir ?

- A) Gösteriş etkisi
- B) Züppe etkisi
- C) Gelir etkisi
- D) İkame etkisi
- E) Alıcı etkisi

Tüketicilerin bir maldan talep ettikleri miktarın o maldan kullanan tüketici sayısının artmasına bağlı olarak azalmasına Snop Effect yani Züppe etkisi adı verilir. Doğru yanıt B dir.

13. Aşağıdakilerden hangisi tüketicilerin bir maldan talep ettikleri miktarın o maldan kul-lanan tüketici sayısının artmasına bağlı ola-rak artmasına verilen isimdir ?

- A) Gösteriş etkisi
- B) Züppe etkisi
- C) Gelir etkisi
- D) İkame etkisi
- E) Alıcı etkisi

Tüketicilerin bir maldan talep ettikleri miktarın o maldan kullanan tüketici sayısının artmasına bağlı olarak artmasına Gösteriş etkisi adı verilir. Doğru yanıt A dır.

14. Z malının talep denklemi $P = 20 - 0.2Q$ ve arz denklemi $P = 8 + 0.1Q$ ise denge fiyatı hak-kında ne söylenebilir ?

- A) 6 B) 8 C) 10 D) 12 E) 14

Denge düzeyi $Q_S = Q_D$ durumunda sağlanır. Bu durumda,

$$8 + 0.1Q = 20 - 0.2Q$$

$$0.3Q = 12$$

$$Q = 40 \text{ olacaktır.}$$

Denge miktarını bulduktan sonra verilen arz ya da talep denklemlerinden birine bulduğumuz miktar değerini yere yazarsak, denge fiyatını bulabiliriz.

$$P = 8 + 0.1Q$$

$$P = 8 + 0.1 \cdot 40$$

$$P = 12 \text{ olacaktır.}$$

Talep denkleminde de yerine koyarsak

$$P = 20 - 0.2Q$$

$$P = 20 - 0.2 \cdot 40$$

$$P = 12 \text{ olacaktır.}$$

Doğru yanıt D dir.

15. Bir ekonomideki arz fonksiyonu $Q_s = -20 + 4P$ dır. Üreticiler $P_0 = 15$ birim fiyattan satı-yorlarsa elde edilecek üretici rantı ne kadar-dır?

- A) 50 B) 100 C) 150
- D) 200 E) 250

$Q_s = -20 + 4P$ durumunda $P = 0$ iken $Q_s = -20$ olur. $Q_s = 0$ olursa $P = 5$ olur. Buna göre pi-yasa fiyatı 15 TL iken, fonksiyonda P yerine 15 TL koyarsak $Q_s = -20 + 4.15 = 40$ olur.

Üretici rantı $10.40/2 = 200$

Doğru yanıt D dir.

16. L malının talep denklemi $P = 19 - 0.3Q$ ve arz denklemi $P = 3 + 0.1Q$ ise denge fiyatı hak-kında ne söylenebilir ?

A) 2 B) 4 C) 6 D) 7 E) 9

Denge düzeyi $Q_s = Q_d$ durumunda sağlanır. Bu durumda,

$$3 + 0.1Q = 19 - 0.3Q$$

$$0.4Q = 16$$

$$Q = 40 \text{ olacaktır.}$$

Denge miktarını bulduktan sonra verilen arz ya da talep denklemlerinden birine bulduğumuz miktar değerini yere yazarsak, denge fiyatını bulabiliriz.

$$P = 3 + 0.1Q$$

$$P = 3 + 0.1.40$$

$$P = 7 \text{ olacaktır.}$$

Talep denkleminde yerine koyarsak

$$P = 19 - 0.3Q$$

$$P = 19 - 0.3.40$$

$$P = 7 \text{ olacaktır. Doğru yanıt D dir.}$$

17. T malının talep eğrisinin azalması, aynı malın arz eğrisinin de artması aşağıdaki so-nuçlardan hangisini meydana getirir?

A) T malının fiyatı yükselir miktarı belirsizdir

B) T malının fiyatı ve miktarı yükselir.

C) T malının fiyatı ve miktarı düşer.

D) T malının fiyatı düşer; miktarı belirsizdir.

E) T malının miktarı düşer.

Soru 8 incelendiğinde aynı tarz soru olduğu görülmektedir. Arz ve talep aynı oranda değişmediğinde mutlaka fiyat ya da miktarda bir belirsizlik söz konusu olacaktır. Şekil incelenirse talep sola kayıyor ve arz önce aynı oranda, daha fazla ve daha az olmak üzere üç farklı şekilde kaydırılıyor. Bu durumda her üç durumda da fiyat düşerken miktar üç farklı sonuca maruz kalıyor. Doğru yanıt D dir.

18. Bir ekonomideki arz fonksiyonu $Q_s = -30 + 5P$ dır. Üreticiler $P_0 = 20$ birim fiyattan satı-yorlarsa elde edilecek üretici rantı ne kadar-dır ?

A) 300 B) 390

C) 440 D) 470

E) 490

Birinci durumda $Q_s = -30 + 5P$ iken $P = 0$ iken $Q_s = -30$ olur. $Q_s = 0$ olursa $P = 6$ olur. Buna göre piyasa fiyatı 20 TL iken, fonksiyon-da P yerine 20 TL koyarsak $Q_s = -30 + 5.20 = 70$ olur.

$$\text{Üretici rantı } 14.70/2 = 490$$

Doğru yanıt E dir.

19. Bir malın piyasa talep fonksiyonu $Q_d = 130 - 20P$ ve piyasa arz fonksiyonu $Q_s = -50 + 10P$ dir.

Buna göre piyasa talebi 60 birim artarsa denge fiyatı ne kadar olur?

A) 6 B) 7 C) 8 D) 9 E) 10

Denge düzeyi $Q_d = Q_s$ durumunda sağlanır. Bu durumda,

$$130 - 20P = -50 + 10P$$

P = 6 olacaktır. Ancak piyasa talebi 60 birim artarsa denge fiyatını bulmak için talep fonksiyonuna 60'ı ekleyip yeni denge noktasını bulmamız gerekecektir.

$$130 - 20P + 60 = -50 + 10P$$

$$190 - 20P = -50 + 10P$$

P = 8 olacaktır. Doğru yanıt C dir.

20. Bir malın piyasa talep fonksiyonu $Q_d = 210 - 10P$ ve piyasa arz fonksiyonu $Q_s = -70 + 30P$ dir.

Buna göre piyasa arzı 40 birim artarsa denge fiyatı ne kadar olur?

A) 6 B) 7 C) 8 D) 9 E) 10

Denge düzeyi $Q_D = Q_S$ durumunda sağlanır. Bu durumda,

$$210 - 10P = -70 + 30P$$

P = 7 olacaktır. Ancak piyasa arzı 40 birim artarsa denge fiyatını bulmak için arz fonksiyonuna 40'ı ekleyip yeni denge noktasını bulmamız gerekecektir.

$$210 - 10P = -70 + 30P + 40$$

$$210 - 10P = -30 + 30P$$

P = 6 olacaktır. Doğru yanıt A dir.

21. Bir ekonomideki arz fonksiyonu $Q_s = -40 + 5P$ dir. Üreticiler $P_0 = 25$ birim fiyattan satı-yorlarsa elde edilecek üretici rantı ne kadar-dır ?

A) 350 B) 677.5

C) 722.5 D) 800

E) 850

Birinci durumda $Q_s = -40 + 5P$ iken $P = 0$ iken $Q_s = -40$ olur. $Q_s = 0$ olursa $P = 8$ olur. Buna göre piyasa fiyatı 25 TL iken, fonksiyon-da P yerine 25 TL koyarsak $Q_s = -40 + 5.25 = 85$ olur.

Üretici rantı $17.85/2 = 722.5$ Doğ-ru yanıt C dir.

22. Bir mala ait piyasa talep fonksiyonu $Q_d = 160 - 40P$ ve Aynı mala ait piyasa arz fonksiyonu ise $Q_s = -90 + 20P$ dir.

Buna göre piyasa talebi 50 birim artarsa denge fiyatı ne kadar olur?

A) 6 B) 5 C) 4 D) 3 E) 2

Denge düzeyi $Q_D = Q_S$ durumunda sağlanır. Bu durumda,

$$160 - 40P = -90 + 20P$$

P = 4.1 olacaktır. Ancak piyasa talebi 50 birim artarsa denge fiyatını bulmak için talep fonksiyonuna 50'ı ekleyip yeni denge noktasını bulmamız gerekecektir.

$$160 - 40P + 50 = -90 + 20P$$

$$210 - 40P = -90 + 20P$$

P = 5 olacaktır. Doğru yanıt B dir.

23. Bir ekonomide talep fonksiyonu $Q_d = 100 - 2P$ ve arz fonksiyonu ise $Q_s = 50 + 4P$ dir.

Buna göre arz eğrisinin eğimi kaçtır?

A) 0.1 B) 0.25 C) 0.5 D) 1 E) 1.5

Arz eğrisinin eğimi, bu doğrunun yatay ekseni kestiği noktada yaptığı açının tanı değeridir. Yani dikey eksenindeki değişimin yatay eksen-deki değişmeye olan oranıdır. Daha kolay bir yöntemle yatay eksen-de verilen değerin öndeki parametredir. Arz ve talep eğrisinde yatay eksen-de miktar olduğuna göre öndeki katsayı eğimdir diyebiliriz. Eğer miktar eşitliğinde fonksiyon verilmiş ise fonksiyonu fiyat eşitliğinde düzenleyerek eğimi bulabiliriz. Doğru yanıt B dir.

24. Y malın talep denklemi $P = 20 - 0,2Q$ ve arz denklemi $P = 4 + 0,2Q$ ise denge fiyatı kaçtır?

A) 10 B) 12 C) 22 D) 30 E) 32

Denge düzeyi $Q_S = Q_D$ durumunda sağlanır. Bu durumda,

$$20 - 0,2Q = 4 + 0,2Q$$

$$0,4Q = 16$$

$$Q = 40 \text{ olacaktır.}$$

Denge miktarını bulduktan sonra verilen arz ya da talep denklemlerinden birine bulduğumuz miktar değerini yere yazarsak, denge fiyatını bulabiliriz.

$$P = 4 + 0,2.Q$$

$$P = 4 + 0,2.40$$

$$P = 12 \text{ olacaktır.}$$

Talep denkleminde yerine koyarsak

$$P = 20 - 0,2Q$$

$$P = 20 - 0,2.40$$

$$P = 12 \text{ olacaktır. Doğru yanıt B dir.}$$

25. Üretici fazlasının tanımı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fiyatın altında, arz eğrisinin üzerinde kalan kısım

B) Arz eğrisinin altında kalan kısım

C) Fiyatın üzerinde, talep eğrisinin altında kalan kısım

D) Talep eğrisinin altında kalan kısım

E) Arz eğrisinin üstünde kalan kısım

Üretici fazlası, bir üreticinin, bir malı satmaya razı olduğu fiyatın üzerinde satarak elde ettiği fazladan gelirdir. Bu durumda üretici rantı ya da fazlası fiyatın altında, arz eğrisinin üzerinde kalan kısımdır. Doğru yanıt A dır.

26. Grafiksel gösterimde, arz eğrisinin üstünde ve piyasa fiyat çizgisinin altında kalan alan aşağıdakilerden hangisine eşittir?

A) İktisadi kâra

B) Başabaş noktasına

C) Tüketici artığına

D) Monopolcü güce

E) Üretici artığına

Üretici artığı, bir üreticinin bir malı satmaya razı olduğu fiyatın üzerinde satarak elde ettiği fazladan gelirdir. Bu durumda üretici rantı ya da fazlası fiyatın altında, arz eğrisinin üzerinde kalan kısımdır. Doğru yanıt E dir.

27. Diğer faktörler sabitken Teknolojik gelişme-nin ekonomi lehine sonuçlanması arz ve ta-lebi nasıl etkiler?

A) Talep eğrisini sola doğru kaydırır.

B) Talep eğrisini sağa doğru kaydırır.

C) Arz eğrisini sola doğru kaydırır.

D) Arz eğrisini sağa doğru kaydırır.

E) Talep ve toplam arz eğrilerinin yerini de-ğiştirmez

Arz Eğrisini Sağa ya da Sola Kaydıran Etmen-ler:

– Üretim faktörlerinin maliyeti azalınca üreticinin maliyeti de azalacağından, firmalar aynı fiyat düzeyinde daha fazla mal satmak isteyecek ve arz eğrisini sağa kaydıracaktır.

– Üretimde meydana gelen olumlu bir teknolojik değişme, üreticinin aynı fiyat düzeyinde daha fazla mal üretmek istemesine yol açacak bu durumda arz eğrisi sağa kayacaktır.

– Üretim sürecinde kullanılan girdiler bir vergi (tax) konulması ya da mevcut vergi oranlarının artırılması

sonucunda, üretici-nin maliyeti de artacağından, arz eğrisi sağa kayacaktır.

– Devletin işletmelere muhtelif şekillerde yaptığı tek taraflı ödemeler olan sübvansi-yonların (subsidies) varlığı halinde arz eğ-risi sağa kayacaktır.

– Bir malın üretimine getirilen yasaklamalar arz eğrisini sola kaydıracaktır. Doğru yanıt D dir.

28. Bir malın piyasa talep fonksiyonu $Q_d = 500 - 2P$ ve piyasa arz fonksiyonu ise $Q_s = - 200 + 3P$ dir buna göre bu piyasada oluşacak denge miktarı kaçtır?

A) 140 B) 170

C) 190 D) 210

E) 220

Denge düzeyi $Q_s = Q_d$ durumunda sağlanır. Bu durumda,

$$- 200 + 3P = 500 - 2P$$

$$5P = 700$$

$$P = 140 \text{ olacaktır.}$$

Fonksiyonda yerine koyarsak

$$Q_d = 500 - 2.140$$

$$Q_d = 220$$

Doğru yanıt E dir.

29. Bir mala ait piyasa talep fonksiyonu $Q_d = 190 - 10P$ ve piyasa arz fonksiyonu ise $Q_s = - 40 + 3P$ dir.

Buna göre piyasa talebi 70 birim artarsa denge miktarı yaklaşık ne kadar olur?

A) 23 B) 29 C) 32 D) 35 E) 39

Denge düzeyi $Q_d = Q_s$ durumunda sağlanır. Bu durumda,

$$190 - 10P = - 40 + 3P$$

$P = 17.6$ olacaktır. Ancak piyasa arzı 70 birim artarsa denge fiyatını bulmak için arz fonksiyo-nuna 70'i ekleyip yeni denge noktasını bulma-mız gerekecektir.

$$190 - 10P + 70 = - 40 + 3P$$

$$300 = 13P$$

$$P = 23.7 \text{ olacaktır.}$$

$$29.2 \Rightarrow \text{Sonuçta } Q_s = - 40 + 3.23.7$$

Doğru yanıt B dir.

30. Murat'ın beyaz ete yönelik talep fonksiyonu $Q_d = 400 - 4P$ dir. Tavuk etinin fiyatı ise 80 TL dir.

Buna göre Murat'ın net tüketici artığı ne ka-dar olacaktır?

A) 500 B) 600

C) 700 D) 800

E) 900

Birinci durumda $Q_d = 400 - 4P$ iken $P = 0$ iken $Q_d = 400$ olur. $Q_d = 0$ olursa $P = 100$ olur. Buna göre piyasa fiyatı 80 TL iken, fonksiyon-da P yerine 80 TL koyarsak $Q_d = 400 - 4.80 = 80$ olur.

$$\text{Tüketici rantı } 20.80/2 = 800$$

Doğru yanıt D dir.

31. $Q_s = g + hP$ şeklinde verilen arz fonksiyo-nunda $g = 0$ ise aşağıdakilerden hangisi doğru olacaktır?

A) Arz eğrisi yatay ekseni keser

B) Arz eğrisi dikey ekseni keser

C) Arz eğrisi orijinden geçer

D) Arz eğrisi yatay eksene paralel olur

E) Arz eğrisi dikey eksene paralel olur

$$QS = g + hP$$

Denkleminde g katsayısı, firmanın, fiyatın sıfır olduğunda arz ettiği mal miktarını gösterir. Arz eğrisi yatay eksenini keserse $g > 0$, düşey eksenini keserse $g < 0$ ve orijinden geçerse $g = 0$ olacak-tır. Doğru yanıt C dir.

32. $Q = 600 - 5P$ şeklinde verilen talep fonksiyonunda talep eğrisinin eğimi hakkında ne söylenebilir ?

A) -0.2 B) -0.1

C) -0.5 D) 5

E) -5

Arz eğrisinin eğimi, bu doğrunun yatay eksenini kestiği noktada yaptığı açının tangent değeridir. Yani dikey eksenindeki değişimin yatay eksen-deki değişmeye olan oranıdır. Daha kolay bir yöntemle yatay ekseninde verilen değerlerindeki parametredir. Arz ve talep eğrisinde yatay ekseninde miktar olduğuna göre önündeki katsayı eğimdir diyebiliriz. Eğer miktar eşitliğinde fonksiyon verilmiş ise fonksiyonu fiyat eşitliğinde düzenleyerek eğimi bulabiliriz.

$$\Rightarrow 5P = 600 - Q \Rightarrow Q = 600 - 5P$$

$$\Rightarrow P = 120 - 1/5Q$$

$$P = 120 - 0.2Q$$

Doğru yanıt A dır.

33. A malının talep denklemi $P = 50 - 0,3Q$; arz denklemi $P = 10 + 0,2Q$ ise A malının denge miktarı kaçtır?

A) 30 B) 40 C) 60

D) 80 E) 90

Denge düzeyi $QD = QS$ durumunda sağlanır. Bu durumda,

$$10 + 0,2Q = 50 - 0,3Q$$

$$Q = 80 \Rightarrow 0.5Q = 40$$

Doğru yanıt D dir.

34. Talep denklemi $QD = 40 - 4P$ ise, piyasa fiyatının 5 TL den 4 TL ye düşmesi sonucu toplam tüketici fazlası nasıl değişir?

A) 10 TL artar.

B) 22 TL artar

C) 8 TL artar.

D) 10 TL azalır

E) 22 TL azalır.

$Q = 24$ olacaktır. Bu durumda $\Rightarrow 40 - 4.4 \Rightarrow Q = 20$ ve tüketici rantı $5.20/2 = 50$ olacaktır. Fiyat 4 TL ye düşerse $P = 4$ TL durumunda yani fonksiyona P yerine 4 koyarak $QD = 40 - 4P \Rightarrow 40 - 4.5 \Rightarrow QD = 40 - 4P$ ise $P = 0$ iken $Q = 40$ ve $Q = 0$ iken $P = 10$ olur. Başlangıçta $P = 5$ TL durumunda yani fonksiyona P yerine 5 koyarak $QD = 40 - 4P$

tüketici rantı $6.24/2 = 72$ olacak-tır. Yani tüketici rantında 22 ($72 - 50$) birim artış vardır. Doğru yanıt B dir.

35. Aşağıdakilerden hangisi ters arz fonksiyonunu ifade eder?

A) $QD = f(P)$

B) $QD = f(i)$

C) $QS = f(P)$

D) $P = f(QS)$

E) $P = f(QD)$

Ters arz fonksiyonu; fiyatın bağımlı, miktarın ise bağımsız değişken olduğu yaklaşımdır. Fonksiyonel şekilde ifade edilirse $P = f(QS)$ olacaktır. Doğru yanıt D dir.

36. $QS = g + hP$ şeklinde verilen arz fonksiyonunda g = pozitif bir değer alması durumunda aşağıdakilerden hangisi doğru olacaktır? (g ve h sıfırdan farklı değerler alması varsa-yımında)

- A) Arz eğrisi yatay ekseni keser
- B) Arz eğrisi dikey ekseni keser
- C) Arz eğrisi orijinden geçer
- D) Arz eğrisi dikey eksene paraleldir
- E) Arz eğrisi yatay eksene paraleldir

$QS = g + hP$ olacaktır.

Denklemden g katsayısı, firmanın, fiyatın sıfır ol-duğunda arz ettiği mal miktarını gösterir. Arz eğrisi yatay ekseni keserse $g > 0$, düşey ekseni keserse $g < 0$ ve orijinden geçerse $g = 0$ olacak-tır. Doğru yanıt A dır.

37. Telafi edilmiş talep fonksiyonunun, mal fiyatlarına karşı sıfır dereceden homojen ol-ması ne anlama gelmektedir?

- A) Malın fiyatında oluşan değişimler tüketicinin dönem harcamasını değiştirirken faydada bir değişme yaratmaması
- B) Malın miktarında oluşan değişimler tüketicinin dönem harcamasını değiştirirken faydada bir değişme yaratma
- C) Malın fiyatında oluşan değişimler tüketicinin dönem harcamasını değiştirirken üretiminde bir değişme yaratmaması
- D) Malın fiyatında oluşan değişimler tüketicinin dönem harcamasını değiştirmeden faydada bir değişme yaratmaması
- E) Malın fiyatında oluşan değişimler tüketicinin tercihlerini değiştirirken harcamasında bir değişme yaratmaması

Malın fiyatında oluşan değişimler tüketicinin dönem harcamasını değiştirirken faydada bir değişme yaratmadığından, tüketicinin her bir mal talebinde de değişme oluşmayacaktır. Bu durumda, telafi edilmiş talep fonksiyonu, mal fiyatlarına karşı sıfır dereceden homojendir denir. Doğru yanıt A dır.

38. Herhangi bir maldan talep edilen miktarın, aynı malın fiyatındaki değişmeye olan duyarlılık derecesine ne ad verilir ?

- A) Arzın gelir esnekliği
- B) Talebin gelir esnekliği
- C) Talebin çapraz esnekliği
- D) Talebin fiyat esnekliği
- E) Arzın fiyat esnekliği

Herhangi bir maldan talep edilen miktarın, aynı malın fiyatındaki değişmeye olan duyarlılık derecesine talebin fiyat esnekliği denir. Doğru yanıt D dir.

39. Aşağıdakilerden hangisi M malının talep eğrisinin sola doğru kaymasına neden ol-maz?

- A) M malını tüketen insanların sayısının azal-masına yol açan bir doğal afet
- B) M normal bir mal ise, tüketici gelirinin azalması
- C) Tamamlayıcı mal olan N'nin fiyatının art-ması
- D) İkame mal olan T'nin fiyatının azalması
- E) M düşük bir mal ise, tüketici gelirinin azalması

Talebi artıran ve azaltan unsurlar;

– Talebe konu olan mal normal bir mal ise, tüketicinin parasal gelirinin artması talebi sağa; talebe konu olan mal düşük bir mal ise tüketicinin gelirinin artması talebi sola kaydıracaktır.

– Bir mala ilişkin alıcı sayısında bir artış talebi sağa, nüfus sayısında bir azalma ise talebi sola kaydıracaktır.

– Tüketicinin zevk ve tercihleri o malın lehine değişirse talep eğrisi sağa kayar, tüketicinin zevk ve tercihleri o malın aleyhine değişirse talep eğrisi sola kayacaktır.

– Talebe konu olan malı ikame eden diğer malların fiyatında bir azalma talebi sola kaydırırken, talebe konu olan malı ikame eden diğer malların fiyatında bir artma durumunda ise, talep eğrisi sağa kayacaktır.

– Talebe konu olan mala ait tamamlayıcı malların fiyatında bir azalma talep eğrisini sağa kaydıracakken, talebe konu olan mala ait tamamlayıcı malların fiyatında bir artma talep eğrisini sola kaydıracaktır. Doğru yanıt E dir.

40. Servet'in Çikolataya olan talep fonksiyonu $Q = 400 - 4p$ denklemiyle gösterilmektedir.

Çikolatanın fiyatı 60 ise, Servet'in net tüketici arttığı kaç olur?

A) 1200 B) 2400 C) 2600

D) 2800 E) 3200

Birinci durumda $Q_d = 400 - 4P$ iken $P = 0$ iken $Q_d = 400$ olur. $Q_d = 0$ olursa $P = 100$ olur. Buna göre piyasa fiyatı 60 TL iken, fonksiyonda P yerine 60 TL koyarsak $Q_d = 400 - 4 \cdot 60 = 160$ olur.

Tüketici rantı $40 \cdot 160 / 2 = 3200$

Doğru yanıt E dir.

41. Aşağıdakilerden hangisi X malının talep eğrisinin sağa doğru kaymasına neden olur?

A) X malını tüketen insanların sayısının azalmasına yol açan bir deprem

B) X normal bir mal ise, tüketici gelirinin azalması

C) Tamamlayıcı mal olan Y'nin fiyatının artması

D) İkame mal olan Z'nin fiyatının azalması

E) X düşük bir mal ise, tüketici gelirinin azalması

Talebi artıran ve azaltan unsurlar;

– Talebe konu olan mal normal bir mal ise, tüketicinin parasal gelirinin artması talebi sağa, talebe konu olan mal düşük bir mal ise tüketicinin gelirinin artması talebi sola kaydıracaktır.

– Bir mala ilişkin alıcı sayısında bir artış talebi sağa, nüfus sayısında bir azalma ise talebi sola kaydıracaktır.

– Tüketicinin zevk ve tercihleri o malın lehine değişirse talep eğrisi sağa kayar, tüketicinin zevk ve tercihleri o malın aleyhine değişirse talep eğrisi sola kayacaktır.

– Talebe konu olan malı ikame eden diğer malların fiyatında bir azalma talebi sola kaydırırken, talebe konu olan malı ikame eden diğer malların fiyatında bir artma durumunda ise, talep eğrisi sağa kayacaktır.

– Talebe konu olan mala ait tamamlayıcı malların fiyatında bir azalma talep eğrisini sağa kaydıracakken, talebe konu olan mala ait tamamlayıcı malların fiyatında bir artma talep eğrisini sola kaydıracaktır. Doğru yanıt E dir.

42. Fikret'in kahveye yönelik talebi $Q = 200 - 2p$ denklemiyle gösterilmektedir.

Kahvenin fiyatı 40 ise, Fikret'in net tüketici arttığı kaç olur?

A) 3000 B) 3600

C) 4000 D) 4500

E) 4200

Birinci durumda $Q_d = 200 - 2P$ iken $P = 0$ iken $Q_d = 200$ olur. $Q_d = 0$ olursa $P = 100$ olur. Buna göre piyasa fiyatı 40 TL iken, fonksiyon-da P yerine 40 TL koyarsak $Q_d = 200 - 2 \cdot 40 = 120$ olur.

Tüketici rantı

$40 \cdot 120 / 2 = 2400$

Doğru yanıt D dir.

43. Talep denklemi $Q_d = 40 - 2P$ ise, piyasa fiyatının 6 TL den 4 TL ye düşmesi sonucu toplam tüketici fazlası nasıl değişir?

A) 60 TL artar.

B) 50 TL artar.

C) 40 TL artar.

D) 30 TL azalır

E) 60 TL azalır

$Q = 32$ olacaktır. Bu durumda $\Rightarrow 40 - 2.4 \Rightarrow Q = 28$ ve tüketici rantı $14.28/2 = 196$ olacaktır. Fiyat 4 TL ye düşerse $P = 4$ YTL durumunda yani fonk-siyona P yerine 4 koyarak $QD = 40 - 2P \Rightarrow 40 - 2.6 \Rightarrow QD = 40 - 2P$ ise $P = 0$ iken $Q = 40$ ve $Q = 0$ iken $P = 20$ olur. Başlangıçta $P = 6$ TL duru-munda yani fonksiyona P yerine 6 koyarak $QD = 40 - 2P$

tüketici rantı $16.32/2 = 256$ olacak-tır. Yani tüketici rantında 60 ($256 - 196$) birim artış vardır. Doğru yanıt A dır.

44. Aşağıdaki durumlardan hangisinin denge fiyatına olan etkisi belirsizdir?

A) Talebin ve arzın artması

B) Talebin azalması ve arzın daha fazla art-ması

C) Talebin artması ve arzın daha fazla düş-mesi

D) Arzın artması ve talebin düşmesi

E) Arzın artması ve talebin sabit kalması

Hangi oranda oldukları belirtilmediğinden etki belirsiz olacaktır. Doğru yanıt A dır.

45. X malından talep edilen miktarın, aynı malın fiyatındaki değişmeye olan duyarlılık dere-cesine ne ad verilir ?

A) Arzın gelir esnekliği

B) Talebin gelir esnekliği

C) Talebin çapraz esnekliği

D) Talebin fiyat esnekliği

E) Arzın fiyat esnekliği

Herhangi bir maldan talep edilen miktarın, aynı malın fiyatındaki değişmeye olan duyarlılık de-recesine talebin fiyat esnekliği (price elasticity of demand) adı verilir. Doğru yanıt D dir.

46. Y malının fiyatı 40 TL iken talep edilen miktarı 4 birim, malın fiyatı 60 TL ye çıkınca talep edi-len miktar 1 birim olmaktadır.

Buna göre talebin fiyat esnekliği yaklaşık olarak kaç olacaktır?

A) 0.5 B) 1 C) 1.5 D) 2 E) 2.5

Talebin fiyat esnekliği; talep edilen miktardaki nisbi değişmenin ($\% \Delta Q$), aynı malın fiyatında meydana gelen nisbi değişmeye ($\% \Delta P$), oranıdır.

Sonuçta ; $ed = \% \Delta Q / \% \Delta P$ 'dir.

Diğer bir ifadeyle:

$Talebin\ fiyat\ esnekliğı = (\Delta Q / Q_1) / (\Delta P / P_1)$

Soruya uyarlarsak $(3/4)/(20/40) = 1.5$

Esnekliğin 1'den büyük çıkması malın fiyatındaki yüzde 1 değişme karşısında malın talep edilen miktarının esneklik değeri kadar ters yönde değiştiğini gösterir. Doğru yanıt C dir.

47. K malının fiyatı 150 TL iken talep edilen miktarı 12 birim, malın fiyatı 200 TL ye çıkınca talep edilen miktar 8 birim olmaktadır.

Buna göre talebin fiyat esnekliği yaklaşık olarak kaç olacaktır?

A) 0.5 B) 1 C) 1.5

D) 2 E) 2.5

$Talebin\ fiyat\ esnekliğı = (\Delta Q / Q_1) / (\Delta P / P_1)$

Soruya uyarlarsak $(4/12)/(50/150) = 1$ Doğru yanıt B dir.

48. Malın fiyatındaki nisbi değişme miktarındaki nisbi değişmeden fazla ise talebin fiyat es-nekliği hakkında ne söylenebilir?

A) Esnektir

- B) Sonsuz esnektir
- C) Sıfır esnektir
- D) Birim esnektir
- E) Esnek değildir

Talebin fiyat esnekliği; talep edilen miktardaki nisbi değişiminin ($\% \Delta Q$), aynı malın fiyatında meydana gelen nisbi değişmeye ($\% \Delta P$), oranıdır.

Sonuçta; $ed = \% \Delta Q / \% \Delta P$ 'dir

Talebin fiyat esnekliği birden büyük ise, $ed > 1$ esnek talep

Talebin fiyat esnekliği birden küçük ise $ed < 1$ esnek olmayan talep

Talebin fiyat esnekliği bire eşit ise $ed = 1$ ise bi-rim esnek talep söz konusudur. Doğru yanıt E dir.

49. Aşağıdakilerden hangisi talebin fiyat esnekliğini etkileyen unsurlardan biri değildir?

- A) Malın bütçedeki payı
- B) Malın insan sağlığına yararlılık derecesi
- C) Malın zorunlu bir mal mı yoksa lüks mal mı olduğu
- D) Zaman unsuru
- E) Malın ikamesinin olup olmaması

Talebin Fiyat Esnekliğini Etkileyen Unsurlar

- Malın bütçedeki payı;
- Malın ikame edilebilirliği; malın ikamesi ne kadar fazla ise talebin fiyat esnekliği o kadar yüksek olur.
- Normal ya da lüks mal olması; lüks mallarda esneklik yüksek, zorunlu ve normal mallarda ise esneklik düşüktür.
- Zaman uzadıkça talebin fiyat esnekliği ar-tar. Doğru yanıt B dir.

50. Şeker hastası olan bay X'in kullandığı ilacın ikamesi yoksa ve hükümet aynı ilaca %10 Katma Değer Vergisi koyarsa bu malın arz esnekliği hakkında ne söylenebilir?

- A) Esnektir
- B) Sonsuz esnektir
- C) Sıfır esnektir
- D) Birim esnektir
- E) Esnek değildir

Talebin fiyat esnekliği; talep edilen miktardaki nisbi değişiminin ($\% \Delta Q$), aynı malın fiyatında meydana gelen nisbi değişmeye ($\% \Delta P$), oranıdır.

Sonuçta; $ed = \% \Delta Q / \% \Delta P$ 'dir. Malın fiyatı ne ka-dar değişirse değişsin malın miktarı değişme-yeceğinden bu malın esnekliği sıfır olacaktır. Ve eğrinin şekli şu şekilde olur.

Doğru yanıt C dir.

51. Malın fiyatında herhangi bir değişme olmaz-ken miktarında oluşan değişme karşısında oluşan talep eğrisinin esnekliği hakkında ne söylenebilir?

- A) Esnektir
- B) Sonsuz esnektir
- C) Sıfır esnektir
- D) Birim esnektir
- E) Esnek değildir

Talebin fiyat esnekliği; talep edilen miktardaki nisbi değişiminin ($\% \Delta Q$), aynı malın fiyatında meydana gelen nisbi değişmeye ($\% \Delta P$), oranıdır.

Sonuçta ; $ed = \% \Delta Q / \% \Delta P$ 'dir. Malın miktarı ne kadar değişirse değişsin malın fiyatı değişme-yeceğinden bu malın esnekliği sonsuz olacaktır. Ve eğrinin şekli şu şekilde olur.

Doğru yanıt B dir.

52. X malına ilişkin talep fonksiyonu $Q = 600 - 4P$ dur. Buna göre X malının fiyatı 50 olduğu durumda talebin nokta esnekliği kaç olacak-tır?

A) -8 B) -4 C) -1

D) -0.5 E) -0.2

$$(\Delta Q / Q_1) / (\Delta P / P_1) \text{ 'dır. } \Rightarrow ed = \% \Delta Q / \% \Delta P$$

paydaları değiştirmek sonucu değiştirmez. Bu durumda;

$$(\Delta Q / Q_1) / (\Delta P / P_1) = (\Delta Q / \Delta P) \cdot (P_1 / Q_1)$$

Yeni oluşan formülünün ilk kısmı $(\Delta Q / \Delta P)$ ha-tırlanacağı üzere talep denklemindeki $(Q_d = a - bP) - b$ parametresine eşittir. sonuçta formül $ed = b.P/Q$ 'dür. b parametresinin ise 1/eğim 'e eşittir. Neticede $ed = ya$ da $ed =$ olacaktır.

$$Q = 400 \Rightarrow Q = 600 - 4.50 \Rightarrow Q = 600 - 4P$$

$$\text{Soruya uyarlırsak } -4.50/400 = -0.5$$

Doğru yanıt D dir.

53. K malının talep denklemi $Q = 360 - 6P$ olarak verildiğinde, malın fiyatı 20 TL ise talebin fiyat esnekliği kaçtır?

A) -0.5 B) -1 C) -0,2 D) 0 E)

$$Q = 240 \Rightarrow Q = 360 - 6.20 \Rightarrow Q = 360 - 6P$$

$$\text{Soruya uyarlırsak } -6.20/240 = -0.5$$

Doğru yanıt A dir.

54. $Q = 120 - 0.2P$ şeklinde verilen talep fonksi-yonunda talep eğrisinin eğimi hakkında ne söylenebilir ?

A) - 2 B) - 3 C) - 0.2

D) - 1 E) - 5

eğim - 5 olacaktır. Doğru yanıt E dir. $\Rightarrow P = 600 - 5Q \Rightarrow 0.2P = 120 - Q \Rightarrow$ Talep eğrisinin eğimi, bu doğrunun yatay ekseni kestiği noktada yaptığı tana değeridir. Yani dikey eksenindeki değişimin yatay eksenindeki değişmeye oranıdır. Daha kolay bir yöntemle yatay ekseninde verilen değer önündeki parametredir. Arz ve talep eğrisinde dikey ekseninde fiyat olduğuna göre miktarın önündeki katsayı eğimdir diyebiliriz. Eğer fiyat eşitliğinde fonksiyon verilmiş ise fonksiyonu miktar eşitliğinde düzenleyerek eğimi bulabiliriz. Bu durumda fonksiyonu şu şekilde düzenleriz. $Q = 120 - 0.2P$

55. Bir malın fiyatı düştüğünde, talep esnekliği ve toplam hasılat arasında ilişki hakkında ne söylenebilir?

Talep Esnekliği Toplam Satış Hasılatı

A) $e = 1$ Negatif

B) $e = 1$ Sıfır

C) $e < 1$ Düşer

D) $e < 1$ Sıfır

E) $e > 1$ Düşer

- Esnek talep durumunda, fiyat ile toplam harcama ters yönlüdür.

- Esnek olmayan talep durumunda, fiyat ile toplam harcama doğru yönlüdür.

- Birim Esnek talep durumunda, fiyattaki değişme, toplam harcamayı etkilemez. Doğru yanıt C dir.

56. Y malının talep eğrisi $Q = 800 - 4P$ ve bu malın talebinin nokta fiyat esnekliği de - 4 ise fiyat kaç TL dir?

A) 120 B) 160 C) 180 D) 200 E) 220

$ed = ya$ da $ed =$ olacaktır.

$$\Rightarrow \text{Soruya uyarlırsak } -4.P/800 - 4P = -4$$

$$P = 160 \Rightarrow 20P = 3200 \Rightarrow -3200 + 16P = -4P$$

Doğru yanıt B dir.

57. Talep esnekliği kavramını ekonomiye dahil eden ekonomist kimdir?

- A) Adam Smith
- B) Fleeming Jenkin
- C) Milton Fiedman
- D) Alfred Marshall
- E) Adolf Wagner

Talep esnekliği kavramını ekonomiye dahil eden ekonomist Fleeming Jenkin dir. Doğru yanıt B dir.

58. $QD = 500 - 8P$ şeklinde verilen talep fonksi-yonunun hangi fiyat düzeyinde talep esnekliği -6 olacaktır?

- A) 50 B) 53.5
- C) 55.5 D) 60
- E) 70

ed = ya da ed olacaktır.

$$QD = 500 - 8P$$

$$\Rightarrow \text{Soruya uyarlarsak } -8.P/500 - 8P = -6$$

$$P = 53.5 \Rightarrow 56P = 3000 \Rightarrow -3000 + 48P = -8P$$

Doğru yanıt B dir.

59. Z malının fiyatı azalırken aynı anda toplam harcamada azalıyorsa talep esnekliği hak-kında ne söylenebilir?

- A) Sıfır esnektir
- B) Birim esnektir
- C) Sonsuz esnektir
- D) Esnektir
- E) Esnek değildir

– Esnek talep durumunda, fiyat ile toplam harcama ters yönlüdür.

– Esnek olmayan talep durumunda, fiyat ile toplam harcama doğru yönlüdür.

– Birim Esnek talep durumunda, fiyattaki değişme toplam harcamayı etkilemez. Doğru yanıt E dir.

60. $Q = k - dP$ şeklinde olan bir talep fonksiyo-nunda k parametresi ne olabilir?

- A) Firmanın fiyat sıfır iken kendi ihtiyaçları için tükettiği mal miktarıdır.
- B) Firmanın fiyat sıfır iken üretim ihtiyaçları için kullandığı mal miktarıdır
- C) malın fiyatı sıfır iken tüketicinin talep ede-ceği maksimum miktarı göstermektedir
- D) malın miktarı sıfır iken tüketicinin talep edeceği maksimum fiyatı göstermektedir
- E) Bu fonksiyonun değişim değerini gösterir.

K parametresi, malın fiyatı sıfır iken tüketicinin talep edeceği maksimum miktarı göstermekte-dir. Doğru yanıt C dir.

61. Bir malın esnekliği arttığı zaman talep eğri-sinin eğimi nasıl değişir?

- A) Artar
- B) Değişmez
- C) Azalır
- D) Önce artar sonra azalır
- E) Önce azalır sonra artar

Eğim (Slope), iki değişkende meydana gelen mutlak değişmeler arasındaki orandır. Buradaki değişkenler; dikey eksenindeki değişimin yatay eksenindeki değişmeye oranıdır. Oysa esneklik yatay eksenindeki nisbi değişimin

dikey eksenindeki nisbi değişmeye oranıdır. Bu nedenle esneklik artarken eğim azalır ya da tam tersi olur. Doğru yanıt C dir.

62. Arz denklemi $Q_s = -50 + 4P$ olan bir malın arz esnekliği için ne söylenebilir?

- A) Her noktada "1" e eşittir.
- B) Her noktada "1" den büyüktür.
- C) Her noktada "1"den küçüktür.
- D) Her noktada sıfırdır.
- E) Her noktada sonsuzdur.

$Q_s = g + hP$ olacaktır.

Denklemden g katsayısı, firmanın, fiyatın sıfır ol-duğunda arz ettiği mal miktarını gösterir. Arz eğrisi yatay eksen keserse $g > 0$, düşey eksen keserse $g < 0$ ve orijinden geçerse $g = 0$ olacak-tır.

ise,

(Q_s yerine fonksiyonu yazarsak)

olabilir.

çıkan sonuç, 1'den büyük olacaktır.

Şayet arz eğrisi orijinden çıkarsa, P sıfır iken Q da sıfır olacak, sonuçta orijinde $Q_s = hP$ olacak-tır. Bu durumda olacaktır. Doğru yanıt B dir.

63. Arz denklemi $Q_s = 4P$ olan bir malın arz esnekliği için ne söylenebilir?

- A) Her noktada "1" e eşittir.
- B) Her noktada "1" den büyüktür.
- C) Her noktada "1"den küçüktür.
- D) Her noktada sıfırdır.
- E) Her noktada sonsuzdur.

Arz eğrisi orijinden çıkarsa, P sıfır iken Q da sıfır olacak, sonuçta orijinde $Q_s = hP$ olacaktır. Bu durumda olacaktır. Doğru yanıt A dır.

64. Arz denklemi $Q_s = 100 + P$ olan bir malın arz esnekliği için ne söylenebilir?

- A) Her noktada "1" e eşittir.
- B) Her noktada "1" den büyüktür.
- C) Her noktada "1"den küçüktür.
- D) Her noktada sıfırdır.
- E) Her noktada sonsuzdur.

Bu durumda da 1'den küçük olacaktır. Doğru yanıt C dir.

65. $Q = g + hP$ şeklinde verilen arz denkleminde $h = \infty$ ise arz esnekliği ile ilgili aşağıdakiler-den hangisi söylenebilir?

- A) Sıfır esnektir
- B) Birim esnekliğe sahiptir.
- C) Esnektir.
- D) Esnektir ancak sonsuz esnek değildir.
- E) Sonsuz esnektir

$\infty \cdot P/Q = \infty \Rightarrow$ ise, $h = \infty$

Doğru yanıt E dir.

66. $Q = g + hP$ şeklinde verilen arz denkleminde $h = 0$ ise arz esnekliği ile ilgili aşağıdakiler-den hangisi söylenebilir?

- A) Sıfır esnektir

- B) Birim esnekliğe sahiptir.
- C) Esnektir.
- D) Esnektir ancak sonsuz esnek değildir.
- E) Sonsuz esnektir

0. $P/Q = 0$ Doğru yanıt A dır. $\Rightarrow$ ise, $h = 0$

67. Orijinden çıkan bir arz eğrisinin düşey eksenle paralel yakınlığı bir durumda arz esnekliği hakkında ne söylenebilir?

- A) Her noktada "1" e eşittir
- B) Her noktada "1" den büyüktür
- C) Her noktada "1"den küçüktür
- D) Her noktada sıfırdır
- E) Her noktada sonsuzdur.

Arz eğrisi orijinden çıkarsa, P sıfır iken Q da sıfır olacak, sonuçta orijinde $Q/P = 0$ olacaktır. Bu durumda olacaktır. Doğru yanıt A dır.

68. Arzın fiyat esnekliği uzun dönem içinde nasıl bir durum olacaktır?

- A) Negatif
- B) Düşük
- C) Sıfır
- D) Birden büyük
- E) Sıfır ile bir arasında

Arz esnekliği piyasa döneminde sıfır, uzun dönemde ise 1'den büyük olur. Doğru yanıt D dir.

69. Arz esnekliğinin sıfır olduğu dönem için ne söylenebilir?

- A) Piyasa Dönemi
- B) Kısa dönem
- C) Uzun dönem
- D) Çok uzun dönem
- E) Orta dönem

Üreticilerin, ürettikleri malın fiyatındaki değişimlere tepki göstermelerinin mümkün olmadığı dönemdir. Bu dönemde malın fiyatı ne kadar artarsa artsın firmalar hiçbir girdiyi ve üretim miktarını değiştiremediklerinden arz esnekliği sıfır olacaktır. Doğru yanıt A dır.

70.

Yukarıda ki şekilde fiyat 30 dan 40 a yükseldiğinde, orta nokta – yay esneklik (ark esnekliğini) yaklaşımına göre talebin fiyat esnekliği yaklaşık olarak kaçtır?

- A) 1 B) 0,65 C) 2 D) 2.5 E) 3

Talebin yay esnekliği: talep eğrisi üzerinde iki nokta arasındaki esnekliğe talebin yay esnekliği (arc elasticity of demand) denir.

Şöyle gösterilir.

Doğru yanıt B dir.

71. Çapraz esnekliğinin pozitif olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi söz konusu olacaktır?

- A) Düşük mal
- B) Zorunlu mal
- C) Lüks mal
- D) İkame mal

E) Tamamlayıcı mal

Bir maldan talep edilen miktarın talep edilen başka bir malın fiyatındaki değişmeye oranına talebin çapraz esnekliği adı verilir.

– $e_C > 0$ ise, mallar ikamedir

– $e_C < 0$ ise, mallar tamamlayıcı mallardır.

– $e_C = 0$ ise, mallar ilişkisiz veya bağımsız mallardır. Doğru yanıt D dir.

72. Çapraz esnekliğinin negatif olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi söz konusu olacak-tır?

A) Düşük mal

B) Zorunlu mal

C) Lüks mal

D) İkame mal

E) Tamamlayıcı mal

– $e_C > 0$ ise, mallar ikamedir

– $e_C < 0$ ise, mallar tamamlayıcı mallardır.

– $e_C = 0$ ise, mallar ilişkisiz veya bağımsız mallardır. Doğru yanıt E dir.

73. Çapraz esnekliğinin negatif ya da pozitif olmadığı durumda aşağıdakilerden hangisi söz konusu olacaktır?

A) Düşük mal

B) Zorunlu mal

C) Bağımsız mal

D) İkame mal

E) Tamamlayıcı mal

– $e_C > 0$ ise, mallar ikamedir

– $e_C < 0$ ise, mallar tamamlayıcı mallardır.

– $e_C = 0$ ise, mallar ilişkisiz veya bağımsız mallardır. Doğru yanıt C dir.

74. Gelir esnekliğinin negatif olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi söz konusu olacak-tır?

A) Düşük mal

B) Zorunlu mal

C) Bağımsız mal

D) İkame mal

E) Tamamlayıcı mal

Bir maldan talep edilen miktarın, gelirdeki değişmeye oranı, yani duyarlılık derecesine talebin gelir esnekliği denir.

$e_Y = \% \Delta Q / \% \Delta Y$ 'dir.

Ya da;

– $e_Y > 0$ durumunda, Normal Mal denir.

– $e_Y < 0$ durumunda, Düşük Mal denir.

– $1 > e_Y > 0$ durumunda, Zorunlu Mallar veya Zayıf Üstün Mallar denir.

– $e_Y > 1$ durumunda, Kuvvetli Üstün Mallar veya Lüks Mallar denir. Doğru yanıt A dir.

75. Gelir esnekliğinin pozitif olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi söz konusu olacak-tır?

A) Düşük mal

B) Zorunlu mal

C) Normal mal

D) İkame mal

E) Lüks mal

– $e_Y > 0$ durumunda, Normal Mal denir.

– $e_Y < 0$ durumunda, Düşük Mal denir.

– $1 > e_Y > 0$ durumunda, Zorunlu Mallar veya Zayıf Üstün Mallar denir.

– $e_Y > 1$ durumunda, Kuvvetli Üstün Mallar veya Lüks Mallar denir. Doğru yanıt C dir.

76. Gelir esnekliğinin sıfır ile bir arasında olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi söz konusu olacaktır?

A) Düşük mal

B) Zorunlu mal

C) Normal mal

D) İkame mal

E) Lüks mal

– $e_Y > 0$ durumunda, Normal Mal denir.

– $e_Y < 0$ durumunda, Düşük Mal denir.

– $1 > e_Y > 0$ durumunda, Zorunlu Mallar veya Zayıf Üstün Mallar denir.

– $e_Y > 1$ durumunda, Kuvvetli Üstün Mallar veya Lüks Mallar denir. Doğru yanıt B dir.

77. Gelir esnekliğinin 1'den büyük olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi söz konusu olacaktır?

A) Düşük mal

B) Zorunlu mal

C) Normal mal

D) İkame mal

E) Lüks mal

– $e_Y > 0$ durumunda, Normal Mal denir.

– $e_Y < 0$ durumunda, Düşük Mal denir.

– $1 > e_Y > 0$ durumunda, Zorunlu Mallar veya Zayıf Üstün Mallar denir.

– $e_Y > 1$ durumunda, Kuvvetli Üstün Mallar veya Lüks Mallar denir. Doğru yanıt E dir.

78. Bir maldan talep edilen miktarın başka bir maldan talep edilen malın fiyatındaki değiş-meye oranına ne ad verilir?

A) Talebin nokta esnekliği

B) Talebin fiyat esnekliği

C) Talebin Gelir esnekliği

D) Talebin çapraz esnekliği

E) Talebin yay esnekliği

Bir maldan talep edilen miktarın başka bir mal-dan talep edilen malın fiyatındaki değişmeye oranına Talebin çapraz esnekliği denir. Doğru yanıt D dir.

79. Bir maldan talep edilen miktarın, gelirdeki değişmeye oranına ne ad verilir?

A) Talebin nokta esnekliği

B) Talebin fiyat esnekliği

C) Talebin Gelir esnekliği

D) Talebin çapraz esnekliği

E) Talebin yay esnekliği

Bir maldan talep edilen miktarın, gelirdeki değişmeye oranına Talebin Gelir esnekliği denir. Doğru yanıt C dir.

80. Aşağıdaki hangi mal çiftinin çapraz talep esnekliği pozitif olacaktır?

A) Çay – kahve

B) Çay – şeker

C) Araba – lastik

D) Sigara – Terlik

E) Tuz – şeker

Çapraz esneklik analizine göre;

– $e_C > 0$ ise, mallar ikamedir

– $e_C < 0$ ise, mallar tamamlayıcı mallardır.

– $e_C = 0$ ise, mallar ilişkisiz veya bağımsız mallardır. Doğru yanıt A dır.

81. Aşağıdakilerden hangi mal çiftinin çapraz talep esnekliği negatif olacaktır?

A) Çay – kahve

B) Çay – şeker

C) Araba – kalem

D) Sigara – Terlik

E) Tuz – şeker

Çapraz esneklik analizine göre;

– $e_C > 0$ ise, mallar ikamedir

– $e_C < 0$ ise, mallar tamamlayıcı mallardır.

– $e_C = 0$ ise, mallar ilişkisiz veya bağımsız mallardır. Doğru yanıt C dir.

82. Fayda fonksiyonu $U = 4Q_1 Q_2$ şeklindeki bir tüketicinin tüketim bileşimi $Q_1 = 30$ ve $Q_2 = 48$ birimdir. Bu tüketicinin Marjinal ikame oranı (MRS) kaçtır?

A) 0.2 B) 0.4 C) 0.6

D) 0.8 E) 0.9

$MRS = -dQ_2/dQ_1 = MU_1/MU_2$, fayda fonksiyon-larının kısmi türevleri alınarak malların marjinal faydaları elde edilebilir,

$MRS = 4Q_2/8Q_1$ $Q_2 = Q_2/2Q_1$

Q'nün değerleri yerine konulursa MRS şöyle olur. $MRS = Q_2/2Q_1 = 24/2(15) = 0.8$

Doğru yanıt D dir.

83. Toplam hâsılâtın toplam değişken maliyete eşit olduğu durum için ne söylenebilir?

A) Normal kar vardır

B) Aşırı kar vardır

C) Aşırı kar pozitifdir

D) Faaliyet karı pozitifdir

E) Faaliyet karı sıfırdır

Toplam hâsılâtın toplam değişken maliyete eşit olduğu durumda faaliyet karı sıfırdır. Doğru yanıt E dir.

84. Negatif eğimli bir talep eğrisine sahip olan ve kâr maksimizasyonu yerine hâsıla maksimizasyonunu amaçlayan bir firma üretimini hangi noktada gerçekleştirir?

A) Marjinal Maliyet = Fiyat olduğu noktada

B) Marjinal Maliyet = Marjinal gelir olduğu noktada

C) Marjinal Gelir sıfırdan büyük olduğu noktada

D) Marjinal Gelir sıfırdan küçük olduğu noktada

E) Marjinal Gelirin sıfıra eşit olduğu noktada

Negatif eğimli bir talep eğrisine sahip olan ve kâr maksimizasyonu yerine hasıla maksimizasyonunu amaçlayan bir firma üretimini marjinal maliyeti marjinal gelire eşit olduğu noktada gerçekleştirir. Doğru yanıt B dir.

85. Bir tüketicinin her iki mala yaptığı harcama $M = 220$ TL ise, $(0 < P_1 < \infty)$ aralığında, fiyat tüketim eğrisinin denklemi,

$Q_2 = 9 + (11/2Q_1 + 1)$ ise bu tüketici Q_2 malını hangi fiyattan satın almıştır?

A) 11 B) 12 C) 13 D) 14 E) 15

$P_1 \rightarrow \infty$ giderken tüketici Q_1 malından satın ala-maz. Bu nedenle

$\lim Q_2 = \lim 9 + (11/2Q_1 + 1) = 20$

$Q_1 \rightarrow 0 \quad P_2 = M/Q \rightarrow 220/20 = 11 \text{ TL}$

Doğru yanıt A dır.

86. Bir tüketicinin bütçe doğrusunun eğimi – 2 dir. Bu tüketici tüm gelirini harcadığında an-cak 100 birim Q_2 malı satın alabilmektedir. $P_1 = 6 \text{ TL/Birim}$ olduğuna göre, tüketicinin dö-nem harcaması ne kadar olacaktır?

A) 300 B) 250 C) 200

D) 150 E) 100

$m = -P_1/P_2 = -2 = -6/P_2$

$P_2 = 3 \text{ TL olur}$

$C = P_2.Q_2$

$C = 3.100 = 300 \text{ TL olacaktır. Doğru yanıt A dır.}$

87. Bütçe doğrusunun denklemi $Q_2 = 50x + Q_1$ şeklindeki bir tüketici $C = 200$ birim harcama yapmaktadır. Aynı tüketici Q_1 malının birimine 2 birim para ödemektedir. Buna göre bütçe doğrusunun denkleminde yer alan x parametresinin değeri ne olabilir?

A) 0.1 B) 0.2 C) 0.5 D) 0.7 E) 0.9

Tüketici tüm parasıyla Q_2 malından satın alsay-dı yani denklemde görüldüğü gibi Q_1 malından hiç tüketmeseydi 50 birim Q_2 malı tüketebile-cekti. $Q_2 = C/P_2 = 200/P_2 = 50 \rightarrow P_2 = 4$

Bütçe doğrusunun eğimine bakarsak

$m = dQ_2/dQ_1 = -P_1/P_2 = -x$ olacaktır. Buna göre $x = 2/4 = 0.5$ Doğru yanıt C dir.

88. Sadece X ve Y mallarının bulunduğu bir ortamda gelir – tüketim eğrisi ile ilgili aşağı-daki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Gelir – tüketim eğrisi değişik gelir seviyelerinde tüketicinin talep edeceği X ve Y miktarlarını gösterir.

B) Gelir – tüketim eğrisi elde edilirken kullanılan varsayımlara göre her iki malın da düşük mal olması mümkündür.

C) Belli bir gelir düzeyinden sonra X malı düşük mal olursa, gelir – tüketim eğrisi Y ek-senine doğru bükülür.

D) Belli bir gelir düzeyinden sonra Y malı düşük mal olursa, gelir – tüketim eğrisi X ek-senine doğru bükülür.

E) X ve Y normal mallarsa gelir – tüketim eğ-risinin her bölümü pozitif eğimlidir.

Gelir – tüketim eğrisi elde edilirken kullanılan varsayımlara göre her iki malın da düşük mal olması mümkün değildir. Doğru yanıt B dir.

89. Piyasa dengesinin fiyat intibakıyla sağlan-ması yönünde teori oluşturan iktisatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Walras

B) Marshall

C) Keynes

D) Friedman

E) Smith

Piyasa dengesinin fiyat intibakıyla sağlanması yönünde teori oluşturan iktisatçı Walras'tır. Doğru yanıt A dır.

90. Piyasa dengesinin miktar intibakıyla sağ-lanması yönünde teori oluşturan iktisatçı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Walras

B) Marshall

C) Keynes

D) Friedman

E) Smith

Piyasa dengesinin miktar intibakıyla sağlanması yönünde teori oluşturan iktisatçı Marshal'dır. Doğru yanıt B dir.

91. Aşağıdakilerden hangisi denge miktarının doğru bir ifadesidir?

- A) $Q = ah - bg/b + h$
- B) $Q = ah.bg/b + h$
- C) $Q = ah + bg/b + h$
- D) $Q = h - b/b + g$
- E) $Q = h.b + g$

$QD = a - bp \Rightarrow$ Talep fonksiyonu

$QS = g + hP$ ise iki fonksi-yonu eşitlersek $Q = ah + bg/b + h$ olacaktır. Doğru yanıt C dir. $\Rightarrow$ Arz fonksiyonu ise

92. Tayın kuponları yöntemi hangi piyasa dü-zenleme yöntemiyle ilgilidir?

- A) Fiyat tavanı
- B) Fiyat tabanı
- C) Dolaylı yöntemler
- D) Doğrudan olmayan yöntemler
- E) Kotalar

Bir malın ilgili piyasada işlem göreceği en yük-sek fiyatlamaya düzeyinin işleyişine fiyat tavanı, bu durumda oluşan fiyat düzeyine ise tavan fi-yat denir. Doğru yanıt A dır.

93. Fiyat tabanı uygulamasının amacı aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Sadece üreticiler korunur
- B) Sadece tüketiciler korunur
- C) Çiftçiler ve işçiler korunur
- D) Sanayiciler korunur
- E) **Memurlar** korunur

Fiyat tabanı uygulamasının amacı çiftçiler ve işçileri korumaktır. Doğru yanıt C dir.

94. Fiyat desteği uygulamasının sonucu aşağı-dakilerden hangisi olabilir?

- A) Karaborsa
- B) Kuyruk Yönteminin ortaya çıkması
- C) Piyasa fiyatının yükselmesi
- D) Talep fazlasının ortaya çıkması
- E) Arz fazlasının ortaya çıkması

Bir malın ilgili piyasada işlem göreceği, yani alınıp satılacağı en düşük fiyatlamaya düzeyinin işleyişine fiyat tabanı bu durumda oluşan fiyat düzeyine ise taban fiyat denir. Doğru yanıt E dir.

95. Aşağıdakilerden hangisi Spesifik vergilere örnek olabilir?

- A) Kitabın satış değeri üzerinden KDV hesaplanması
- B) Alınan elbisenin satış değeri üzerinden vergi hesaplanması
- C) Şirketin elde ettiği matrah üzerinden vergi hesaplanması
- D) Alınan otomobil ile ilgili MTV ödenmesi
- E) Kurumlar vergisi hesaplanması

Değer üzerinden alınan vergiler Advalorem, yaş ağırlık gibi unsurlar üzerinden alınan vergiler ise spesifik vergilerdir. Doğru yanıt D dir.

96. Aşağıdaki hangi durumda tüm vergi üreticiler tarafından ödenir?

- A) Talep sıfır esnekse
- B) Arz sıfır esnekse
- C) Arz ve talebin esneklikleri eşitse

D) Talebin esnekliği daha az ise

E) Arz sonsuz esnek ise

Ödenmesi gereken bir verginin başka biri tara-fından ödenmesine verginin yansıması (Tax Incidence) adı verilir. Sonuçta hangi eğrinin es-nekliği daha düşük ise o eğriye ait karar birimi verginin çoğunu öder. Doğru yanıt B dir.

97. Bir tüketicinin fayda fonksiyonu $U = -q^2 + 50q$ dur. Buna göre bu tüketici refah fonksi-yonunu maksimize etmek için $P = 10$ fiyat düzeyinde ne kadar mal tüketmelidir?

A) 25 B) 20 C) 15 D) 10 E) 5

$$W = U - C \rightarrow C = P \cdot Q \rightarrow W = (-q^2 + 50q) - P \cdot q$$

Refah fonksiyonunu maksimize etmek için Q'ya göre türev alıp sıfıra eşitlersek

$$\text{Yani } -2q + 50 - 10 = 0$$

$$q = 20 \Rightarrow Q = 25 - 0.5P$$

Doğru yanıt B dir.

98. Bir mala ait marjinal fayda eğrisi dikeye çok yakın ise, bu malın talebinin fiyat esnekliği nasıldır?

A) Sıfırdır

B) Birdir

C) Birden küçüktür

D) Birden büyüktür

E) Sonsuzdur

Bu, eğrinin esnekliği sıfır olmayacak ama oldukça düşük olacak anlamına gelecektir. Doğru yanıt C dir.

99. Bir tüketicinin fayda fonksiyonu $U = -q^2 + 60q$ dur. Buna göre bu tüketici refah fonksiyo-nunu maksimize etmek için $P = 20$ fiyat dü-zeyinde ne kadar mal tüketmelidir.?

A) 20 B) 30 C) 45 D) 50 E) 55

$$W = U - C \rightarrow C = P \cdot Q \rightarrow W = (-q^2 + 60q) - P \cdot q$$

Refah fonksiyonunu maksimize etmek için q'ya göre türev alıp sıfıra eşitlersek

$$\text{Yani } -2q + 60 - 20 = 0$$

$$q = 20 \Rightarrow Q = 40 - 2P$$

Doğru yanıt A dir.

100. Bir ekonomide vergi öncesi talep fonksiyonu $P = 800 - 4QD$ ve arz fonksiyonu $P = 300 + 6QS$ dür. Hükümet üretim aşamasında birim maldan 30 TL vergi almaya başlarsa bu ver-ginin ne kadarı üretici tarafından ödenir?

A) 12 B) 18 C) 20 D) 24 E) 30

$$\text{Talep fonksiyonu, } P = 800 - 4Q$$

Arz fonksiyonu, $P = 300 + 6Q$ ise denge fiyatı ve miktarını bulmak için ikisini eşitlemek yeterli ola-caktır.

$800 - 4Q = 300 + 6Q \rightarrow Q = 50$ olacaktır. Herhangi bir fonksiyonda Q yerine 50 yazarsak denge fi-yatını da bulabiliriz. $800 - 8.50 = P \rightarrow P = 600$ olacaktır. Ancak devletin üretimi etkileyen bir vergi koyması arz fonksiyonuna verginin eklenmesiyle mümkün olacaktır. Bu durumda $P = 300 + 6Q + 30$ olacaktır. Yeni arz fonksiyonu ise $PT = 330 + 6Q$ olacaktır.

Yeni denge noktası ise $PT = P \rightarrow 330 + 6Q = 800 - 4Q \rightarrow Q = 47$, Yeni denge fiyatı ise 612 olacaktır. Bu durumda 12 TL ($612 - 600 = 12$) tüketici tara-fından kalan 18 ($30 - 12 = 18$) TL ise üretici tara-fından ödenmektedir. Doğru yanıt B dir.

101. Bir ekonomide vergi öncesi talep fonksiyonu $P = 900 - 5QD$ ve arz fonksiyonu $P = 150 + 10QS$ dür.

Hükümet üretim aşamasında birim maldan 60 TL vergi almaya başlarsa bu ver-ginin ne kadarı tüketici tarafından ödenir?

A) 60 B) 40 C) 20 D) 10 E) 0

$$\text{Talep fonksiyonu, } P = 900 - 5QD$$

Arz fonksiyonu, $P = 150 + 10QS$ ise denge fiyatı ve miktarını bulmak için ikisini eşitlemek yeterli olacaktır.

$900 - 5QD = 150 + 10QS \rightarrow Q = 50$ olacaktır. Herhangi bir fonksiyonda Q yerine 50 yazarsak denge fiyatını da bulabiliriz. $900 - 5.50 = P \rightarrow P = 650$ olacaktır.

Ancak devletin üretimi etkileyen bir vergi koy-ması arz fonksiyonuna verginin eklenmesiyle mümkün olacaktır. Bu durumda $P = 150 + 10Q + 60$ olacaktır. Yeni arz fonksiyonu ise $PT = 210 + 10Q$ olacaktır.

Yeni denge noktası ise $PT = P \rightarrow 210 + 10Q = 900 - 5Q \rightarrow Q = 46$, Yeni denge fiyatı ise 670 olacaktır. Bu durumda 20 TL ($670 - 650 = 20$) tüketici tarafından kalan 40 ($60 - 20 = 40$) TL ise üretici tarafından ödenmektedir. Doğru yanıt C dir.

102. Aşağıdakilerden hangisi kayıtsızlık eğrilerinin özelliklerinden biri değildir ?

- A) Genellikle Orijine göre dış bükeydirler
- B) Orijinden uzaklaştıkça fayda düzeyi art-maktadır
- C) Orijine göre dış bükey olmalarının nedeni artan marjinal fayda yasasıdır.
- D) Negatif eğimlidirler
- E) Sonsuz sayıda çizilebilir.

Tüketiciye aynı tatmin düzeyini sağlayan farklı mal bileşimlerinin geometrik yerlerinin bileşimine kayıtsızlık ya da farksızlık eğrisi adı verilir. Buna göre farksızlık eğrilerinin özellikleri şunlardır.

- Farksızlık eğrileri doymazlık varsayımı gereği negatif eğimlidir. Yani sol yukarıdan, sağ aşağıya doğru inerler.
- Farksızlık eğrileri doymazlık varsayımı gereği, orijinden uzaklaştıkça fayda düzeyi artmaktadır. Farksızlık eğrileri geçişlilik ve Doymazlık Varsayımı gereği kesişmezler.
- Farksızlık eğrileri Tercihlerin Kesinlikle Dışbükeyliği Varsayımı ve Doymazlık Var-sayımı gereği orijine göre dışbükeydirler. Bunun nedeni ise Azalan marjinal Fayda Yasası gereğidir.
- Eksenleri ve birbirlerini kesmezler.
- Sonsuz sayıda çizilebilir.
- Bir farksızlık eğrisi üzerinde her noktada fayda düzeyi birbirine eşittir. Doğru yanıt C dir.

103. Üretim imkanları eğrisinin negatif eğime sahip düz bir çizgi olması nasıl bir anlam taşır?

- A) İktisadi kaynakların, bir ürünün üretimin-den diğerinin üretimine tam bir şekilde kaydırıldığını
- B) İktisadi kaynakların, bir ürünün üretimin-den diğerinin üretimine eksik bir şekilde kaydırıldığını
- C) İktisadi kaynakların, bir ürünün üretiminin diğerinin üretimini tam bir şekilde tamam-ladığını
- D) İktisadi kaynakların etkin kullanıldığını
- E) İktisadi kaynakların etkin kullanılmadığını

Üretim kaynakları ve teknoloji veri iken üretilebilecek maksimum diğer bir ifade ile, potansiyel mal bileşimlerinin geometrik yeri bileşimi Üretim imkanları eğrisini gösterir. Marjinal Dönüşüm Oranı bir maldan bir birim daha fazla üretmek için diğer malın üretiminin ne kadar azaltılması gerektiğini ifade eder. İktisadi kaynakların, bir ürünün üretiminden diğerinin üretimine tam bir şekilde kaydırılması üretim imkanları eğrisinin negatif eğime sahip düz bir çizgi olması anlamına gelir. Doğru yanıt A dir.

104. Kayıtsızlık eğrisinin orijine göre dış bükey olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisi?

- A) Tüketicinin gelirinin sınırlı olması
- B) Tercihlerin farklılığı
- C) Azalan marjinal fayda yasası
- D) Artan marjinal ikame oranı
- E) Sabit marjinal ikame oranı

Kayıtsızlık eğrisinin orijine göre dış bükey olmasının nedeni azalan marjinal fayda yasası ve azalan marjinal ikame oranıdır. Doğru yanıt C dir.

105. Fayda fonksiyonu $U = 4Q_1 Q_2$ şeklindeki bir tüketicinin tüketim bileşimi $Q_1 = 15$ ve $Q_2 = 24$ birimdir. Bu tüketicinin Marjinal ikame oranı (MRS) kaçtır?

A) 0.2 B) 0.4 C) 0.6

D) 0.8 E) 0.9

$MRS = - dQ_2/dQ_1 = MU_1/MU_2$, fayda fonksiyonlarının kısmi türevleri alınarak malların marjinal faydaları elde edilebilir,

$$MRS = 4Q_2/8Q_1 \quad Q_2 = Q_2/2Q_1$$

Q'nün değerleri yerine konulursa MRS şöyle olur. $MRS = Q_2/2Q_1 = 24/2(15) = 0.8$

Doğru yanıt D dir.

106. Fayda fonksiyonu $U = Q_1^2 Q_2$ şeklindeki bir tüketicinin $Q_1 = 3$ ve $Q_2 = 8$ birim mal tükete-rek belirli bir fayda elde etmektedir. Bu tüketicinin Q_1 malından 2 birim tüketmeye razı olabilmesi için kendisine en az kaç birim Q_2 malı önerilmelidir?

A) 10 B) 12 C) 14 D) 16 E) 18

Başlangıçtaki toplam fayda aşağıdaki gibidir

$$U = Q_1^2 Q_2 = 3^2 \cdot 8 = 72 \text{ birim fayda}$$

Tüketicinin 2 birim Q_1 malı tüketerek bu kadar toplam fayda elde etmesi

$$72 = 2^2 \cdot Q_2 \text{ ise } Q_2 = 18$$

Doğru yanıt E dir.

107. Bir tüketici bir dönem harcamasıyla yalnızca A malı satın aldığında 75 birim, yalnızca B malı satın aldığında ise 30 birim mal satın alabilmektedir. Ancak, tüketicinin gerçekte satın aldığı b malı 10 birimdir.

Buna göre bu tüketicinin bütçe doğrusunun eğimi kaçtır?

A) -0.1 B) -0.2 C) -0.3

D) -0.4 E) -0.5

Bütçe denklemi

$$B = M/P_B - P_A/P_B \cdot A \text{ buna göre}$$

$$B = M/P_B = 30 \quad M = 30 P_B$$

$$A = M/P_A = 75 \quad M = 75 P_A$$

$$P_A/P_B = 30/75 = -0.4$$

Doğru yanıt D dir.

108. Aşağıdakilerden hangisi fiyat – tüketim eğrisi üzerindeki her nokta için doğru bir ifadedir?

A) Nominal gelir artış göstermektedir.

B) Fayda maksimize edilir ve gelirin de tamamı harcanır.

C) Fayda minimize edilir ve gelirin bir kısmı harcanır.

D) Fayda maksimize edilir, ancak gelirin tamamı harcanmaz.

E) fiyat – tüketim eğrisi üzerinde aşağıya doğru gidildikçe eğim de azalmaktadır

Eksenlerde bulunan mallardan herhangi birinin fiyatındaki değişim nedeniyle oluşan yeni tüketici denge noktalarının geometrik yeri bileşimine Fiyat Tüketim Eğrisi adı verilir. Üzerinde ki her noktada fayda maksimize edilir ve gelirin de tamamı harcanır. Doğru yanıt B dir.

109. Kayıtsızlık eğrisi analizinde gelirin ve iki malın fiyatlarının da aynı oranda artmasına ne ad verilir?

A) Tam enflasyon

B) Eksik enflasyon

C) Saf enflasyon

D) İlimli enflasyon

E) Sabit enflasyon

Kayıtsızlık eğrisi analizinde gelirin ve fiyatın ay-nı oranda artmasına Saf enflasyon denir. Doğru yanıt C dir.

110. Yatay eksen de CD, dikey eksen de Kaset var ise ve CD'nin fiyatı Kasetin fiyatına göre azalırsa bütçe doğrusu nasıl bir seyir izler?

A) Daha yatay hale gelir.

B) Daha dik hale gelir.

C) Dışarıya doğru kayar.

D) Orijine doğru kayar.

E) Fiyatlarla gelir arasındaki ilişkiye bağlı olarak, daha dik ve daha yatay hale gelir.

Bir tüketicinin, malların fiyatları ve tüketicinin geliri sabit iken; tüm gelirini harcayarak satın alabileceği mal demetlerini gösteren noktaların geometrik yeri bileşimine Bütçe Doğrusu adı verilir. Bütçe doğrusunun eğimi, yatay eksen de malın fiyatının dikey eksen de malın fiyatı arasındaki orana eşittir. Yani yatay eksen de malın fiyatında oluşan azalma bütçe doğrusunu dikleştirerek sağa kaydıracaktır. Eksenlerde bulunan mallardan herhangi birinin fiyatındaki değişim nedeniyle oluşan yeni tüketici denge noktalarının geometrik yeri bileşimine Fiyat Tüketim Eğrisi adı verilir. Doğru yanıt A dır.

111. Dikey eksen de CD ve fiyatı 48 TL, yatay eksen de kaset ve fiyatı 24 TL iken, bütçe doğrusunun eğimi nasıldır?

A) 2 B) 0.5 C) 1 D) 3 E) 4

Bir tüketicinin, malların fiyatları ve tüketicinin geliri sabit iken; tüm gelirini harcayarak satın alabileceği mal demetlerini gösteren noktaların geometrik yeri bileşimine Bütçe Doğrusu adı verilir. Bütçe doğrusunun eğimi, yatay eksen de malın fiyatının dikey eksen de malın fiyatı arasındaki orana eşittir. Yani yatay eksen de malın fiyatında oluşan azalma bütçe doğrusunu dikleştirerek sağa kaydıracaktır. Doğru yanıt B dir.

112. Tüketicilerin, fiyatların ve gelirin nisbi seviye-sine değil de, mutlak kararlar vermesine bağlı kalarak kararlar vermesine ne ad verilir?

A) Rasyonellik

B) Akılcılık

C) Ussallık

D) Para hayali

E) Tüketim bulmacası

Tüketicilerin, fiyatların ve gelirin nisbi seviyesine değil de, mutlak kararlar vermesine bağlı kalarak kararlar vermesine Para hayali denir. Doğru yanıt D dir.

113. Esnek olmayan talep durumunda, $ed < 1$ Fiyat tüketim eğrisinin şekli ile ilgili ne söy-lenebilir?

A) Fiyat tüketim eğrisi pozitif eğimlidir.

B) Fiyat tüketim eğrisi negatif eğimlidir

C) Fiyat tüketim eğrisi sıfır eğimlidir

D) Fiyat tüketim eğrisi yatay eksene paraleldir

E) Fiyat tüketim eğrisi düşey eksene paralel-dir

– Esnek olmayan talep durumunda, fiyat tüketim eğrisi pozitif eğimlidir.

– Birim esnek durumunda; fiyat tüketim eğrisi yatay eksene paralel bir durum sergiler

– Esnek talep durumunda, fiyat tüketim eğrisi negatif eğimlidir. Doğru yanıt A dır.

114. Birim esnek talep durumunda, Fiyat tüketim eğrisinin şekli ile ilgili ne söylenebilir?

A) Fiyat tüketim eğrisi pozitif eğimlidir.

B) Fiyat tüketim eğrisi negatif eğimlidir

C) Fiyat tüketim eğrisi sıfır eğimlidir

D) Fiyat tüketim eğrisi yatay eksene paraleldir

E) Fiyat tüketim eğrisi düşey eksene paralel-dir

– Esnek olmayan talep durumunda, fiyat tüketim eğrisi pozitif eğimlidir.

– Birim esnek durumunda; fiyat tüketim eğrisi yatay eksene paralel bir durum sergiler

– Esnek talep durumunda, fiyat tüketim eğrisi negatif eğimlidir. Doğru yanıt D dir.

115. Esnek talep durumunda, Fiyat tüketim eğri-sinin şekli ile ilgili ne söylenebilir?

A) Fiyat tüketim eğrisi pozitif eğimlidir.

B) Fiyat tüketim eğrisi negatif eğimlidir

C) Fiyat tüketim eğrisi sıfır eğimlidir

D) Fiyat tüketim eğrisi yatay eksene paraleldir

E) Fiyat tüketim eğrisi düşey eksene paralel-dir

– Esnek olmayan talep durumunda, fiyat tüketim eğrisi pozitif eğimlidir.

– Birim esnek durumunda; fiyat tüketim eğrisi yatay eksene paralel bir durum sergiler

– Esnek talep durumunda, fiyat tüketim eğrisi negatif eğimlidir. Doğru yanıt B dir.

116. Tüketicinin gelirinin değişmesi sonucu ulaşabileceği yeni tüketici denge noktalarının geometrik yeri bileşimine ne ad verilir?

A) Gelir Tüketim Eğrisi

B) Fiyat tüketim eğrisi

C) Bütçe doğrusu

D) Maliyet kısıtı

E) Farksızlık eğrisi

Tüketicinin gelirinin değişmesi sonucu ulaşabileceği yeni tüketici denge noktalarının geometrik yeri bileşimine Gelir Tüketim Eğrisi adı verilir. Doğru yanıt A dır.

117. X malı normal bir mal iken, talebin gelir esnekliği sıfırdan büyük ise, Engel Eğrisinin şekli ile ilgili ne söylenebilir?

A) Negatif

B) Pozitif

C) Önce pozitif sonra negatif

D) Önce negatif sonra pozitif

E) Yatay eksene paralel

– X malı normal bir mal iken, talebin gelir esnekliği sıfırdan büyük ise, Engel Eğrisi pozitif eğimli olur.

– Gelir esnekliği belli bir gelir düzeyine kadar pozitif sonra negatif eğimli ise, Engel Eğrisi önce pozitif sonra negatif eğimli olacaktır.

– Talebin gelir esnekliği bire eşit olduğunda; fiyat tüketim eğrisi de Engel Eğrisi de orijinden geçen bir doğru olacaktır.

– Talebin gelir esnekliği sıfıra eşit olduğunda; fiyat tüketim eğrisi de Engel Eğrisi de düşey eksene paralel bir doğru olacaktır.

– Gelir esnekliği birden küçük ise; Engel Eğrisine herhangi bir noktadan çizilen teğet düşey ekseni keser.

– Gelir esnekliği birden büyük ise; Engel Eğrisine herhangi bir noktadan çizilen teğet, yatay ekseni keser. Doğru yanıt B dir.

118. X malı normal bir mal iken, talebin gelir esnekliği 1'e eşit ise, Engel Eğrisinin şekli ile ilgili ne söylenebilir?

A) Negatif

B) Pozitif

C) Önce pozitif sonra negatif

D) Orijinden geçen bir doğru

E) Yatay eksene paralel

– X malı normal bir mal iken, talebin gelir esnekliği sıfırdan büyük ise, Engel Eğrisi pozitif eğimli olur.

– Gelir esnekliği belli bir gelir düzeyine kadar pozitif sonra negatif eğimli ise, Engel Eğrisi önce pozitif sonra negatif eğimli olacaktır.

– Talebin gelir esnekliği bire eşit olduğunda; fiyat tüketim eğrisi de Engel Eğrisi de orijinden geçen bir doğru olacaktır.

– Talebin gelir esnekliği sıfıra eşit olduğun-da; fiyat tüketim eğrisi de engel Eğrisi de düşey eksene paralel bir doğru olacaktır.

– Gelir esnekliği birden küçük ise; Engel Eğrisine herhangi bir noktadan çizilen teğet düşey ekseni keser.

– Gelir esnekliği birden büyük ise; Engel Eğrisine herhangi bir noktadan çizilen teğet, yatay ekseni keser. Doğru yanıt D dir.

119. X malı normal bir mal iken, talebin gelir es-nekliği sıfıra eşit ise, Engel Eğrisinin şekli ile ilgili ne söylenebilir?

A) Negatif

B) Düşey eksene paralel

C) Önce pozitif sora negatif

D) Orijinden geçen bir doğru

E) Yatay eksene paralel

– X malı normal bir mal iken, talebin gelir esnekliği sıfırdan büyük ise, Engel Eğrisi pozitif eğimli olur.

– Gelir esnekliği belli bir gelir düzeyine kadar pozitif sonra negatif eğimli ise, Engel Eğrisi önce pozitif sonra negatif eğimli olacaktır.

– Talebin gelir esnekliği bire eşit olduğunda; fiyat tüketim eğrisi de Engel Eğrisi de orijinden geçen bir doğru olacaktır.

– Talebin gelir esnekliği sıfıra eşit olduğun-da; fiyat tüketim eğrisi de engel Eğrisi de düşey eksene paralel bir doğru olacaktır.

– Gelir esnekliği birden küçük ise; Engel Eğrisine herhangi bir noktadan çizilen teğet düşey ekseni keser.

– Gelir esnekliği birden büyük ise; Engel Eğrisine herhangi bir noktadan çizilen teğet, yatay ekseni keser. Doğru yanıt B dir.

120. Fayda fonksiyonu $U = Q_1^{1/2} Q_2^{1/2}$ şeklindeki bir tüketicinin $Q_1 = 6$ ve $Q_2 = 5$ birim mal tükete-rek belirli bir fayda elde etmektedir. Bu tüke-ticinin Q_1 malından 3 birim tüketmeye razı olabilmesi için kendisine en az kaç birim Q_2 malı önerilmelidir?

A) 10 B) 12 C) 14 D) 16 E) 20

Başlangıçtaki toplam fayda aşağıdaki gibidir

$U = Q_1^{1/2} Q_2^{1/2} = 6^{1/2} \cdot 5^{1/2} = 17.32$ birim fayda

Tüketicinin 4birim Q_1 malı tüketerek bu kadar toplam fayda elde etmesi

$17.32 = 4^{1/2} \cdot Q_2^{1/2}$ ise $Q_2 = 12$

Doğru yanıt E dir.

121. Bir tüketici belli bir dönem harcamasıyla yalnızca X malı satın aldığında 120 birim, yalnızca Y malı satın aldığında ise 40 birim mal satın alabilmektedir. Ancak, tüketicinin gerçekte satın aldığı Y malı 25 birimdir.

Buna göre bu tüketicinin bütçe doğrusunun eğimi kaçtır?

A) -0.20 B) -0.25 C) -0.30

D) -0.40 E) -0.50

Bütçe denklemi

$Y = M/P_Y - P_X/P_Y \cdot X$ buna göre

$$Y = M/PX = 40 \text{ M} = 40 PY$$

$$X = M/PA = 120 \text{ M} = 120 PX$$

$$PX/PY = 40/120 = -0.25$$

Doğru yanıt B dir.

122. Murat'ın, piyasa fiyatı (P) olan bir (Q) malına ilişkin fayda fonksiyonu $U = -Q^2 + 120Q$ dur. Buna göre Murat'ın toplam refahını maksimum kılacak 20 TL fiyat düzeyinde tüketim miktarı ne kadardır?

A) 10 B) 20 C) 30 D) 40 E) 50

$$W = U - C \rightarrow C = P.Q \rightarrow W = (-q^2 + 120q) - P.q$$

Refah fonksiyonunu maksimize etmek için Q'ya göre türev alıp sıfıra eşitlersek

$$\text{Yani } -2q + 120 - 20 = 0$$

$$q = 50 \Rightarrow$$

Doğru yanıt E dir.

123. Dikey eksen-de Y malının fiyatı, yatay eksen-de X malının talep edilen miktarı bulunan bir grafikte, ilişkisiz mallara ilişkin eğrinin eğimi nasıldır?

A) Negatif

B) Pozitif

C) Sıfır

D) Sonsuz

E) Çizilemez

Talebin çapraz esnekliği pozitif ise, ikame mal-lardır ve çizilecek eğri pozitif eğimlidir.

Talebin çapraz esnekliği negatif ise, tamamlayıcı mallardır ve çizilecek eğri negatif eğimlidir.

Talebin çapraz esnekliği sıfır ise, ilişkisiz mal-lardır ve çizilecek eğri sonsuz eğimlidir. Doğru yanıt D dir.

124. Aşağıdakilerden hangisi faydanın ölçüleme-yeceği varsayımına dayanır?

A) Kardinal fayda

B) Ordinal fayda

C) Marjinal fayda

D) Toplam fayda

E) Eş fayda

Ordinal fayda: Bu teoriye göre, faydanın belirli bir birimle ölçülebilmesi imkânsızdır. Fayda ancak karşılaştırılabilir, mallar ve hizmetler faydaları açısından sadece sıralanabilirler. Doğru yanıt B dir.

125. Aşağıdakilerden hangisi faydanın ölçüleceği varsayımına dayanır?

A) Kardinal fayda

B) Ordinal fayda

C) Marjinal fayda

D) Toplam fayda

E) Eş fayda

Kardinal fayda, çeşitli mal ve hizmetlerin faydalarının teorik bir birimle ölçülebildiği fayda kuramıdır. Buna göre çeşitli mal ve hizmetlerin faydaları "util" adı verilen bir birimle ölçülebilir. Bir tüketicinin tükettiği mal veya hizmetlerin piyasadaki arz ve taleplerini veri olarak kabul edersek, bu mal veya hizmetlerin fiyatlarını görmemezlikten gelmiş oluruz. Bu durumda tüketici davranışlarını ve tüketim analizini ele alırken fiyat kavramını devre dışı bıraktığımızdan, kullanacağımız temel araç fayda kavramı olacaktır. Faydanın, çeşitli mal ve hizmetlerin insan ihtiyaçlarını karşılama özelliği olduğu İktisada Giriş dersinde açıklanmıştı. Burada konunun biraz ayrıntısına girecek olursak, karşımıza ilk olarak faydanın ölçümü tartışmaları çıkmaktadır. Hatırlanacağı gibi, iktisat teorisindeki bu tartışmaların sonucunda iki ayrı fayda kavramı-ndan söz edilebilmektedir. Bunlar Ordinal

Fayda ve Kardinal Fayda kavramlarıdır.

Ordinal Fayda kavramını ortaya atan iktisatçılara göre faydanın belirli bir birimle ölçülebilmesi imkansızdır. Fayda ancak karşılaştırılabilir. Başka bir deyişle, mallar ve hizmetler faydaları açısından sadece sıralanabilirler. Hatta belirli bir tüketici birimi veya grubu için iki maldan hangisinin faydasının daha çok olduğu bilinebilir. Ancak, aradaki farkın ne kadar olduğu söylenemez.

Kardinal Fayda kavramını savunan iktisatçılar ise, çeşitli mal ve hizmetlerin faydalarının teorik bir birimle ölçülebileceğini ileri sürmektedir. Bunlara göre çeşitli mal ve hizmetlerin faydaları "util" adını verdikleri bir birimle ölçülebilir. Bu iktisatçılara göre örneğin, belirli bazı hesaplamaların sonucunda iki tabak yemeğin faydasının herkes için 200 util, bir birim tatlının faydasının ise 20 util olduğu iddia edilebilecektir. Ordinal fayda görüşünü savunan iktisatçılar faydanın ölçülemeyeceğini, ancak karşılaştırılabileceğini ileri sürerken aynı zamanda belirli bir mal veya hizmetin faydasının kişiden kişiye farklı olacağını peşinen kabul etmektedirler. Kardinal fayda görüşünü savunanlar ise, her mal veya hizmetin faydasını util adını verdikleri birimle ölçtüklerine göre, faydanın kişiden kişiye değişen sübjektif bir kavram değil, herkes için aynı, yani objektif bir kavram olduğunu kabul etmektedirler. Günümüzde sadece Ordinal fayda görüşü taraftar bulabilmektedir. Çünkü çok iyi bilindiği gibi herkesçe tüketilen belirli kalite ve miktardaki bir mal veya hizmetin faydası bile kişiden kişiye büyük farklılıklar göstermektedir. Kardinal fayda kavramı taraftar bulamayan bir yapıdadır. Ancak tüketici davranışlarının analizinde ve bir tüketicinin Homo – Economicus varsayımı altında sağladığı faydayı nasıl maksimize edebileceği-ni, başka bir deyişle tüketicinin nasıl dengeye gelebileceğini incelemek istersek, reddedildiğini söylediğimiz Kardinal fayda görüşü önemli bir kolaylık sağlamaktadır. Bu yüzden çağdaş iktisat öğretiminde, mikro iktisat derslerinde tüketici dengesi incelenirken, Kardinal fayda kavramına dayanan ve Neo – Klasik İktisatçıların modern fayda teorisinde yer alan eş Marjinal Fayda ilkesi, sık sık kullanılmaktadır. Öte yandan, Ordinal fayda kavramından hareket eden farksızlık eğrileri analizi de çok kolay anlaşılan geometrik anlatım tekniğinin uygulanması ne-denile, iktisat Öğretiminde her zaman kullanabilmektedir. Doğru yanıt A dır.

126. Orijinden çıkan bir arz eğrisinin yatay eksene yakınlığı bir durumda arz esnekliği hakkında ne söylenebilir?

- A) Her noktada "1" e eşittir
- B) Her noktada "1" den büyüktür
- C) Her noktada "1"den küçüktür
- D) Her noktada sıfırdır
- E) Her noktada sonsuzdur.

Arz eğrisi orijinden çıkarsa, P sıfır iken Q da sıfır olacak, sonuçta orijinde QS = hp olacaktır. Bu durumda olacaktır. Doğru yanıt A dır.

127. Bazı ekonomik faaliyetler sonucunda ortaya çıkan ve bu faaliyetlerle ilgili olmayan üçüncü kişilere yansıyan fayda ve maliyetlere ne ad verilir?

- A) Esneklik
- B) Eğim
- C) Dışsalılık
- D) Fayda
- E) Üretim

Bazı ekonomik faaliyetler sonucunda ortaya çı-kan ve bu faaliyetlerle ilgili olmayan üçüncü kişilere yansıyan fayda ve maliyetlere dışsalılık adı verilir. Doğru yanıt C dir.

128. Gelir arttığında ekmeğe olan talep azalıyorsa ekmek nasıl bir maldır?

- A) Düşük mal
- B) Normal mal

- C) İkame mal
- D) Tamamlayıcı mal
- E) Lüks mal

Gelir artınca tüketim miktarı azalan mallara düşük mal denir. Doğru yanıt A dir.

129. Üretim teorisine göre üretimin ikinci bölge-sinin başlangıç noktası ile aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Marjinal ürün ortalama üründen küçüktür
- B) Marjinal ürün toplam üründen küçüktür
- C) Marjinal ürün ortalama ürüne eşittir
- D) Marjinal ürün toplam etkiden büyüktür
- E) Marjinal ürün maksimumdur

Birinci bölgede, ortalama ürün artmakta ve marjinal ürün, ortalama ürünün üzerindedir

İkinci bölgede, marjinal ürün ortalama ürüne eşittir ve üzerindedir. Aynı bölgede ortalama ürün maksimumdur

Üçüncü bölgede ortalama ürün azalan ve marjinal ürün ise negatiftir. Doğru yanıt C dir.

130. Üretim teorisine göre üretimin birinci bölgesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Marjinal ürün ortalama üründen küçüktür
- B) Marjinal ürün ortalama üründen büyüktür
- C) Marjinal ürün ortalama ürüne eşittir
- D) Marjinal ürün toplam etkiden büyüktür
- E) Marjinal ürün minimumdur

Birinci bölgede, ortalama ürün artmakta ve marjinal ürün, ortalama ürünün üzerindedir

İkinci bölgede, marjinal ürün ortalama ürüne eşittir ve üzerindedir. Aynı bölgede ortalama ürün maksimumdur

Üçüncü bölgede ortalama ürün azalan ve marjinal ürün ise negatiftir. Doğru yanıt B dir.

131. Üretim teorisine göre üretimin üçüncü bölge-si ile aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Marjinal ürün ortalama üründen küçüktür
- B) Marjinal ürün ortalama üründen büyüktür
- C) Marjinal ürün ortalama ürüne eşittir
- D) Marjinal ürün toplam etkiden büyüktür
- E) Marjinal ürün minimumdur

Birinci bölgede, ortalama ürün artmakta ve marjinal ürün, ortalama ürünün üzerindedir

İkinci bölgede, marjinal ürün ortalama ürüne eşittir ve üzerindedir. Aynı bölgede ortalama ürün maksimumdur

Üçüncü bölgede ortalama ürün azalan ve marjinal ürün ise negatiftir. Doğru yanıt A dir.

132. Aşağıdakilerden hangisi eşürün eğrilerinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Birbirlerini kesmezler
- B) Negatif eğimlidirler.
- C) Orijinden uzaklaştıkça üretim düzeyi art-maktadır
- D) Orijine göre dış bükeydirler
- E) Her noktada eğim aynıdır

Muhtelif girdi bileşimleriyle aynı miktarda çıktı üreten noktaların geometrik yeri bileşimlerine eşürün eğrileri denir..

Eşürün eğrilerinin Özellikleri

- Birbirlerini kesmezler
- Negatif eğimlidirler.
- Orijinden uzaklaştıkça üretim düzeyi art-maktadır
- Orijine göre dış bükeydirler. Doğru yanıt E dir.

133. Aşağıdakilerden hangisi ölçeğe göre artan getiriyi göstermektedir? (Y = üretim düzeyi, K = Sermaye, L = işgücü)

- A) $Y = 7K^{1/3} L^{1/3}$
- B) $Y = K^{1/3} L^{2/3}$
- C) $Y = 0.3K^{2/5} L^{2/5}$
- D) $Y = 53K^{1/3} L^{2/6}$
- E) $Y = 0.6K^{4/5} L^{3/5}$

Cobb – Douglas Üretim Fonksiyonunda

$Q = A \cdot K^\alpha \cdot L^\beta$ fonksiyonunda

- $\alpha + \beta = 1$ durumunda Ölçeğe Göre Sabit Getiri
- $\alpha + \beta > 1$ durumunda Ölçeğe Göre Artan Getiri
- $\alpha + \beta < 1$ durumunda Ölçeğe Göre azalan Getiri söz konusudur. Doğru yanıt E dir.

134. Aşağıdakilerden hangisi ölçeğe göre sabit getiriyi göstermektedir? (Y = üretim düzeyi, K = Sermaye, L = işgücü)

- A) $Y = 7K^{1/3} L^{1/3}$
- B) $Y = K^{1/3} L^{2/3}$
- C) $Y = 0.3K^{2/5} L^{2/5}$
- D) $Y = 53K^{1/3} L^{2/6}$
- E) $Y = 0.6K^{4/5} L^{3/5}$

Cobb – Douglas Üretim Fonksiyonunda $Q = A \cdot K^\alpha \cdot L^\beta$ fonksiyonunda

- $\alpha + \beta = 1$ durumunda Ölçeğe Göre Sabit Getiri
- $\alpha + \beta > 1$ durumunda Ölçeğe Göre Artan Getiri
- $\alpha + \beta < 1$ durumunda Ölçeğe Göre azalan Getiri söz konusudur. Doğru yanıt B dir.

135. Aşağıdakilerden hangisi ölçeğe göre azalan getiriyi göstermektedir? (Y = üretim düzeyi, K = Sermaye, L = işgücü)

- A) $Y = 7K^{1/3} L^{1/3}$
- B) $Y = K^{1/3} L^{3/3}$
- C) $Y = 0.3K^{2/5} L^{3/5}$
- D) $Y = 53K^{1/3} L^{5/6}$
- E) $Y = 0.6K^{4/5} L^{3/5}$

Cobb – Douglas Üretim Fonksiyonunda

$Q = A \cdot K^\alpha \cdot L^\beta$ fonksiyonunda

- $\alpha + \beta = 1$ durumunda Ölçeğe Göre Sabit Ge-tiri
- $\alpha + \beta > 1$ durumunda Ölçeğe Göre Artan Ge-tiri
- $\alpha + \beta < 1$ durumunda Ölçeğe Göre azalan Getiri söz konusudur. Doğru yanıt A dir.

136. Eşürün eğrilerinin dışbükey olmasının ne-deni aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) Azalan marjinal ikame haddi
- B) Artan marjinal ikame haddi
- C) Azalan marjinal teknik ikame haddi
- D) Sabit marjinal teknik ikame haddi
- E) Artan marjinal teknik ikame haddi

Eş ürün eğrisine çizilen doğrunun eğimine ya da bir eşürün eğrisi üzerinde bir birim emek girdisi kullanmak için teknolojik açıdan vazgeçmeye razı olduğu sermaye girdisi miktarına, marjinal teknik ikame haddi adı verilir. Doğru yanıt C dir.

137. İkame esnekliği sonsuz olduğu durumda oluşan fonksiyona ne ad verilir?

- A) Doğrusal Üretim Fonksiyonu
- B) Doğrusal Tüketim Fonksiyonu
- C) Doğrusal Olmayan Üretim Fonksiyonu
- D) Doğrusal Olmayan Tüketim Fonksiyonu
- E) Üretim Fonksiyonu

Sermaye emek oranındaki değişimin, marjinal teknik ikame haddinde oluşan değişmeye oranına İkame Esnekliği denir.

– İkame esnekliği katsayısı, negatif eğimli eşürün eğrileri için her zaman sıfırdan büyüktür,

– İkame esnekliği katsayısı pozitif değeri ne kadar küçük olursa, girdilerin birbirleriyle ikamesi de o kadar zor olacaktır. Bu durumda negatif eğimli eşürün eğrisi de oransal olarak daha yatık olacaktır. İkame esnekliği sonsuz olduğu durumda oluşan fonksiyona, Doğrusal Üretim Fonksiyonu adı verilir.

– Sermaye ve emek arasında ikamenin hiç olmadığı duruma ise sabit oranlı üretim fonksiyonu veya Leontief Üretim Fonksiyonu adı verilir. Doğru yanıt A dır.

138. İkame esnekliği katsayısının negatif eğimli eşürün eğrileri için durumu hakkında ne söylenebilir?

- A) İkame esnekliği katsayısı, negatif eğimli eşürün eğrileri için her zaman sıfırdan büyüktür
- B) İkame esnekliği katsayısı, pozitif eğimli eşürün eğrileri için her zaman sıfırdan büyüktür
- C) İkame esnekliği katsayısı, negatif eğimli eşürün eğrileri için her zaman birden büyüktür
- D) İkame esnekliği katsayısı, pozitif eğimli eşürün eğrileri için her zaman birden büyüktür
- E) İkame esnekliği katsayısı, negatif eğimli eşürün eğrileri için her zaman negatiftir

– İkame esnekliği katsayısı, negatif eğimli eşürün eğrileri için her zaman sıfırdan büyüktür.

– İkame esnekliği katsayısı pozitif değeri ne kadar küçük olursa, girdilerin birbirleriyle ikamesi de o kadar zor olacaktır. Bu durumda negatif eğimli eşürün eğrisi de oransal olarak daha yatık olacaktır. İkame esnekliği sonsuz olduğu durumda oluşan fonksiyona, Doğrusal Üretim Fonksiyonu adı verilir.

– Sermaye ve emek arasında ikamenin hiç olmadığı duruma ise sabit oranlı üretim fonksiyonu veya Leontief Üretim Fonksiyonu adı verilir. Doğru yanıt A dır.

139. Y, K ve L sırasıyla üretim, sermaye ve işgücü miktarını gösterdiğine göre, aşağıdakilerden hangisi ölçeğe göre sabit getirinin olduğu bir üretim yapısını göstermektedir?

- A) $Y = 7K^{1/3}L^{3/4}$
- B) $Y = 2K^{4/3}L^{1/3}$
- C) $Y = 0,4K^{4/5}L^{2/5}$
- D) $Y = 5K^{1/3}L^{2/3}$
- E) $Y = 0,2 K^{1/6}L^{3/5}$

Cobb – Douglas Üretim Fonksiyonunda

$Q = A \cdot K^\alpha \cdot L^\beta$ fonksiyonunda

– $\alpha + \beta = 1$ durumunda Ölçeğe Göre Sabit Getiri

– $\alpha + \beta > 1$ durumunda Ölçeğe Göre Artan Getiri

– $\alpha + \beta < 1$ durumunda Ölçeğe Göre Azalan Getiri söz konusudur. Doğru yanıt D dir.

140. Bir ekonomide satış hasılatı 500, açık maliyetler 100, zımni maliyet 150 ve muhasebe karı ise 400 dür.

Buna göre bu ekonomide ekonomik kar ne kadar olacaktır?

- A) 100 B) 150 C) 200
- D) 250 E) 300

Muhasebe karı = satış hasılatı – açık maliyet

$$400 = 500 - 100$$

ekonomik kar = satış hasılatı – (açık maliyet + zımni maliyet)

ekonomik kar = 500 – (100 + 150)

ekonomik kar = 250

veya

ekonomik kar = muhasebe karı – zımni maliyet

ekonomik kar = 400 – 150 = 250

Doğru yanıt D dir.

141. Firmanın tam kapasitedeki üretim miktarının altında üretimini sürdürmesi durumu aşağıdakilerden hangisini göstermektedir?

- A) Atıl kapasite
- B) Tam kapasite
- C) Aşırı kapasite
- D) Maksimum kapasite
- E) Tekel kapasite

– Tam kapasite üretim miktarı, firmanın kısa dönemde en düşük maliyetle üretimidir

– Atıl (eksik) kapasite, firmanın tam kapasite-deki üretim miktarının altında üretimini sür-dürmesi durumunu ifade etmektedir,

– Aşırı (kapasite üstü) kapasite, firmanın üreti-mini tam kapasite üretim miktarının üzerine çıkarması halini ifade eder

– Maksimum kapasite, firmanın kısa dönemde mevcut tesisleriyle üretebileceği en yüksek üretim miktarını ifade eder. Doğru yanıt A dir.

142. Firmanın kısa dönemde en düşük maliyetle üretimde bulunma durumu aşağıdakilerden hangisini göstermektedir?

- A) Atıl kapasite
- B) Tam kapasite
- C) Aşırı kapasite
- D) Maksimum kapasite
- E) Tekel kapasite

– Tam kapasite üretim miktarı, firmanın kısa dönemde en düşük maliyetle üretimidir

– Atıl (eksik) kapasite, firmanın tam kapasite-deki üretim miktarının altında üretimini sür-dürmesi durumunu ifade etmektedir,

– Aşırı (kapasite üstü) kapasite, firmanın üreti-mini tam kapasite üretim miktarının üzerine çıkarması halini ifade eder

– Maksimum kapasite, firmanın kısa dönemde mevcut tesisleriyle üretebileceği en yüksek üretim miktarını ifade eder. Doğru yanıt B dir.

143. Firmanın üretimini tam kapasite üretim mik-tarının üzerine çıkarması durumu aşağıdaki-lerden hangisini göstermektedir?

- A) Atıl kapasite
- B) Tam kapasite
- C) Aşırı kapasite
- D) Maksimum kapasite
- E) Tekel kapasite

– Tam kapasite üretim miktarı, firmanın kısa dönemde en düşük maliyetle üretimidir

– Atıl (eksik) kapasite, firmanın tam kapasi-tedeki üretim miktarının altında üretimini sürdürmesi durumunu ifade

etmektedir,

– Aşırı (kapasite üstü) kapasite, firmanın üretimini tam kapasite üretim miktarının üzerine çıkarması halini ifade eder

– Maksimum kapasite, firmanın kısa dönemde mevcut tesisleriyle üretebileceği en yüksek üretim miktarını ifade eder. Doğru yanıt C dir.

144. Firmanın kısa dönemde mevcut tesisleriyle üretebileceği en yüksek üretim durumu aşağıdakilerden hangisini göstermektedir?

A) Atıl kapasite

B) Tam kapasite

C) Aşırı kapasite

D) Maksimum kapasite

E) Tekel kapasite

– Tam kapasite üretim miktarı, firmanın kısa dönemde en düşük maliyetle üretimidir

– Atıl (eksik) kapasite, firmanın tam kapasite-deki üretim miktarının altında üretimini sürdürmesi durumunu ifade etmektedir,

– Aşırı (kapasite üstü) kapasite, firmanın üretimini tam kapasite üretim miktarının üzerine çıkarması halini ifade eder

– Maksimum kapasite, firmanın kısa dönemde mevcut tesisleriyle üretebileceği en yüksek üretim miktarını ifade eder. Doğru yanıt D dir.

145. Firmanın maliyetlerini etkileyen fakat firma-nın faaliyetleri dışında, içinde bulunduğu endüstriden sağladığı kazanç ve kayıplara ne ad verilir?

A) Dışsalılık

B) Dışsal maliyet

C) Dışsal ekonomi

D) Dışsal fayda

E) Dışsal kazanç

Firmanın maliyetlerini etkileyen fakat firmanın faaliyetleri dışında, içinde bulunduğu endüstri-den sağladığı kazanç ve kayıplara dışsal ekonomiler denilmektedir. Dışsal ekonomiler negatif ve pozitif diye ikiye ayrılır.

Pozitif Dışsal Ekonomiler

Bir endüstri gelişip büyüdükçe ya da endüstride faaliyette bulunan firma sayısı ve dolayısıyla toplam üretim hacmi arttıkça o endüstride, faaliyette bulunan firmaların maliyetlerinin azalmasına neden olan avantajlar ortaya çıkabilecektir.

a) Satın Alınan Yarı İşlenmiş Mamullerden sağlanan avantajlar

b) Uzmanlaşmış işgücü temini sonucu sağlanan avantajlar

c) Satın alınan hizmetlerden sağlanan avantajlar

d) Alt yapı tesis ve hizmetlerinden sağlanan avantajlar

Negatif Dışsal Ekonomiler

Bir endüstrinin büyümesi, bazen maliyetlerin yükselmesine neden olabilir. Negatif dışsal ekonomiler dediğimiz bu kayıplar genellikle, endüstri büyüdükçe sayısı artan firmaların birbirlerine verdikleri zararlardan kaynaklanmaktadır. Doğru yanıt C dir.

146. Marjinal maliyet eğrisinin minimum noktalarında kestiği eğriler aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

A) Sadece Ortalama sabit maliyet

B) Ortalama değişken maliyet ve Ortalama maliyet

C) Ortalama sabit maliyet ve Ortalama değişken maliyet

D) Ortalama sabit maliyet ve Ortalama maliyet

E) Sadece Ortalama değişken maliyet

Ortalama değişken maliyetin (AVC) minimum olduğu noktayı bulmak için önce Toplam Maliyet (TC) fonksiyonu içinde toplam değişken maliyet (TVC) fonksiyonunu almak gerekmektedir. Doğru yanıt B dir.

$$MC = AVC$$

bu firmanın kapanma noktasıdır.

Görüldüğü gibi MC, AVC'yi minimum olduğu noktada kesmektedir. Aynı şey AC için de geçerlidir.

Ortalama Toplam Maliyet (AC) İşletmenin Toplam maliyetinin çıktı miktarına bölümüdür. Bir birim çıktı başına düşen toplam maliyettir. Yu-karıdaki fonksiyonu AC'ye de uygularsak MC = AC sonucu bulunur.

147. Bir işletmenin kısa dönem Toplam Maliyet fonksiyonu, $TC = Q^3 - 75Q^2 + 600Q + 5000$ ise bu firmanın büküm noktasındaki üretim düzeyi kaçtır?

A) 25 B) 40 C) 60 D) 80 E) 90

Büküm noktasını bulmak için fonksiyonu Q'ya göre türev alıp sıfıra eşitlememiz gerekmektedir.

$$\Rightarrow dTC/dQ = 3Q^2 - 150Q + 600$$

$Q=25 \Rightarrow$ fonksiyon 3. derece-den olduğundan bir kez daha türev alıp sıfıra eşitlenmesi gerekmektedir. $6Q-150 = 0 \Rightarrow 0 = 3Q^2 - 150Q + 600$

Doğru yanıt A dir.

148. 147. sorudaki toplam değişken maliyet (TVC) fonksiyonunda marjinal eğimin ortalama eğime eşit olduğu noktada üretim düzeyi kaçtır?

A) 30 B) 32.5 C) 35 D) 37.5 E) 40

Firmanın katlanacağı tüm maliyetlere yani Toplam Değişken Maliyet + Toplam Sabit Maliyet = Toplam maliyet (TC) adı verilir. Şöyle ki

$$TC = TFC + TVC$$

Bu durumda $Q^3 - 75Q^2 + 600Q$ değişken maliyeti, 5000 ise sabit maliyeti göstermektedir. Bu fonksiyonu Q'ya bölüp, AVC'yi bulup Q'ya göre türev alıp sıfıra eşitlememiz gerekecektir.

$$TVC/Q \text{ Yani } AVC = Q^2 - 75Q + 600$$

$$Q = 37.5 \Rightarrow 0 = 2Q - 75$$

Doğru yanıt D dir.

149. Bir işletmenin kısa dönem Toplam Maliyet fonksiyonu, $TC = Q^3 - 90Q^2 + 700Q + 2000$ ise bu firmanın büküm noktasındaki üretim düzeyi kaçtır?

A) 25 B) 30 C) 35 D) 40 E) 45

Büküm noktasını bulmak için fonksiyonun Q'ya göre türevi alınıp sıfıra eşitlenmesi gerekmektedir.

$$\Rightarrow dTC/dQ = 3Q^2 - 180Q + 700$$

$Q=30 \Rightarrow$ fonksiyon 3. derece-den olduğundan bir kez daha türev alıp sıfıra eşitlenmesi gerekmektedir. $6Q - 180 = 0 \Rightarrow 0 = 3Q^2 - 180Q + 700$

Doğru yanıt B dir.

150. 149. sorudaki toplam değişken maliyet (TVC) fonksiyonunda marjinal eğimin ortalama eğime eşit olduğu noktada üretim düzeyi kaçtır?

A) 30 B) 32.5 C) 35 D) 40 E) 45

Firmanın katlanacağı tüm maliyetlere yani Toplam Değişken Maliyet + Toplam Sabit Maliyet = Toplam maliyet (TC) adı verilir. Şöyle ki

$$TC = TFC + TVC$$

Bu durumda $Q^3 - 90Q^2 + 700Q$ değişken maliyeti, 2000 ise sabit maliyeti göstermektedir. Bu fonksiyonu Q'ya

bölüp AVC'yi bulup Q'ya göre türev alıp sıfıra eşitlememiz gerekecektir.

$$TVC/Q \text{ Yani } AVC = Q^2 - 90Q + 700$$

$$Q = 45 \Rightarrow 0 = 2Q - 90$$

Doğru yanıt E dir.

151. Aralarında sabit marjinal ikame oranı olan iki mal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru-dur?

A) Tam ikame mallardır

B) Tamamlayıcı mallardır

C) İlişkısiz mallardır

D) Düşük mallardır

E) Lüks mallardır

Sabit marjinal ikame oranı söz konusu ise iki mal birbirlerini mükemmel bir şekilde ikame ediyor demektir. Doğru yanıt A dır.

152. Bir firmanın kısa dönem Toplam Maliyet fonksiyonu, $TC = Q^3 - 60Q^2 + 240Q + 500$ ise bu firmanın büküm noktasındaki üretim dü-zeyi kaçtır?

A) 20 B) 40 C) 60 D) 80 E) 100

Büküm noktasını bulmak için fonksiyonu Q'ya göre türev alıp sıfıra eşitlememiz gerekmektedir.

$$\Rightarrow dTC/dQ = 3Q^2 - 120Q + 240$$

$$Q = 20 \Rightarrow \text{fonksiyon 3.dereceden olduğundan bir kez daha türev alıp sıfıra eşitlenmesi gerekmektedir. } 6Q - 120 = 0 \Rightarrow 0 = 3Q^2 - 120Q + 240$$

Doğru yanıt A dır.

153. 152. sorudaki toplam değişken maliyet (TVC) fonksiyonunda marjinal eğimin ortalama eğime eşit olduğu noktada üretim düzeyi kaçtır?

A) 20 B) 30 C) 50 D) 80 E) 90

Firmanın katlanacağı tüm maliyetlere yani Toplam Değişken Maliyet + Toplam Sabit Maliyet = Toplam maliyet (TC) adı verilir. Şöyle ki

$$TC = TFC + TVC$$

Bu durumda $Q^3 - 60Q^2 + 240Q$ değişken mali-yeti, 500 ise sabit maliyeti göstermektedir. Bu fonksiyonu Q'ya bölüp AVC'yi bulup Q'ya göre türev alıp sıfıra eşitlememiz gerekecektir.

$$TVC/Q \text{ Yani } AVC = Q^2 - 60Q + 240$$

$$Q = 30 \Rightarrow 0 = 2Q - 60$$

Doğru yanıt B dir.

154. $TFC = 60$ TL, $MC = 8Q + 20$ olan tam rekabet-teki bir firma 200 TL kar elde etmektedir.

Buna göre bu firma ürettiği malı kaçtan sa-tacaktır?

A) 10 B) 27 C) 38 D) 42 E) 53

Firmanın katlanacağı tüm maliyetlere yani Toplam Değişken Maliyet + Toplam Sabit Maliyet = Toplam maliyet (TC) adı verilir. Şöyle ki

$$TC = TFC + TVC$$

$$TC = 4Q^2 + 20Q + 60$$

$$TP = TR - TC$$

$$TP = (P.Q) - 4Q^2 + 20Q + 60$$

$$200 = (8Q + 20)Q - 4Q^2 + 20Q + 60$$

$$Q = 2.7 \rightarrow P = MC \rightarrow P = 8Q + 20 \quad P = 42$$

Doğru yanıt D dir.

155. Kısa dönem toplam maliyet fonksiyonu $STC = Q^3 - 10Q^2 - 50Q$ olan bir tam rekabet fir-masının kapanma

noktasına hangi üretim düzeyi neden olur?

A) 57 B) 25 C) 6,5 D) 5 E) 0

Firmanın katlanacağı tüm maliyetlere yani Toplam Değişken Maliyet + Toplam Sabit Maliyet = Toplam maliyet (TC) adı verilir. Şöyle ki

$$TC = TFC + TVC$$

$Q^3 - 10Q^2 - 50Q$ bu fonksiyonu Q 'ya bölüp AVC 'yi bulup Q 'ya göre türev alıp sıfıra eşitle-memiz gerekecektir.

Bunu firmanın kapanma noktasını bulmak için yapıyoruz. 146. sorunun yanıtına dikkatli bakın.

$$TVC/Q \text{ Yani } AVC = Q^2 - 10Q - 50$$

$$Q = 5 \Rightarrow 0 = 2Q - 10$$

Doğru yanıt D dir.

156. Tam rekabetçi bir firmanın kısa dönemde kapanması için, marjinal gelirin nasıl olması gerekir?

A) Ortalama toplam maliyetten düşük

B) Ortalama toplam maliyete eşit

C) Marjinal maliyete eşit

D) Ortalama sabit maliyetten düşük

E) Ortalama değişken maliyete eşit

Ortalama değişken maliyetin (AVC) minimum olduğu noktayı bulmak için önce Toplam Mali-yet (TC) fonksiyonu içinde toplam değişken maliyet (TVC) fonksiyonunu almak gerekmektedir.

$$MC = AVC$$

Bu firmanın kapanma noktasıdır.

Görüldüğü gibi MC, AVC'yi minimum olduğu noktada kesmektedir. Tam rekabet piyasasında da; Fiyat = Marjinal Gelir = Talep = ortalama Gelirdir. Doğru yanıt E dir.

157. Toplam Sabit maliyet eğrisinin şekli hakkında ne söylenebilir ?

A) Yatay eksene içbükeydir

B) Düşey eksene içbükeydir

C) Yatay eksene paraleldir

D) Negatif eğimlidir

E) Pozitif eğimlidir

Üretim miktarı sıfır dahi olsa firmanın katlanmak zorunda olduğu maliyetlere Toplam Sabit Maliyet adı verilir.

Üretim miktarından bağımsız yatay eksene paralel bir doğrudur. Doğru yanıt C dir.

158. Ortalama sabit maliyet eğrisinin şekli hakkında ne söylenebilir ?

A) Yatay eksene içbükeydir

B) Düşey eksene içbükeydir

C) Yatay eksene paraleldir

D) Negatif eğimlidir

E) Pozitif eğimlidir

Negatif eğimli olmasının nedeni, toplam sabit maliyetin her üretim seviyesinde sabit olması ve üretim miktarının artmasıdır. Doğru yanıt D dir.

159. Bir üretim aşamasında toplam maliyet fonksiyonu $TC = 4Q^2 + 50Q + 600$ şeklinde verildiğinde marjinal maliyet fonksiyonu aşağıdakilerden hangisidir?

A) $4Q + 50$

B) $4Q^2 + 50Q$

C) 600

D) $4Q^2$

E) $8Q + 50$

$$MC = dTC/dQ = 8Q + 50$$

Doğru yanıt E dir.

160. Ortalama değişken maliyet eğrisinin U biçiminde olmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Artan verimler kanunudur.
- B) Azalan verimler kanunudur.
- C) Sabit verimler kanunudur.
- D) Azalan marjinal fayda kanunudur.
- E) Artan marjinal fayda kanunudur.

Ortalama değişken maliyet ve Ortalama maliyet eğrilerinin U biçiminde olmasının nedeni, azalan verimler kanunudur. Doğru yanıt B dir.

161. Girdilerin fiyatları sabitken, her alternatif çıktı seviyesindeki optimal girdi bileşimlerinin oluşturduğu noktaların geometrik yeri bileşimlerine ad verilir?

- A) Gelir tüketim eğrisi
- B) Fiyat tüketim eğrisi
- C) Genişleme yolu
- D) Eş maliyet doğrusu
- E) Bütçe doğrusu

Girdilerin fiyatları sabitken, her alternatif çıktı seviyesindeki optimal girdi bileşimlerinin oluşturduğu noktaların geometrik yeri bileşimlerine Genişleme yolu denir. Doğru yanıt C dir.

162. Robot üretiminin toplam maliyet fonksiyonu $TC = Q^3 - 4Q^2 + 100Q + 1500$ şeklinde veril-diğinde firmanın kapanma noktasında ki üre-tim düzeyi kaçtır? (Q üretilen robot miktarıdır)

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Firmanın katlanacağı tüm maliyetlere yani Toplam Değişken Maliyet + Toplam Sabit Maliyet = Toplam maliyet (TC) adı verilir. Şöyle ki

$$TC = TFC + TVC$$

$Q^3 - 4Q^2 + 100Q + 1500$ bu fonksiyonu Q'ya bölüp AVC'yi bulup Q'ya göre türev alıp sıfıra eşitlememiz gerekecektir. Bunu firmanın kapanma noktasını bulmak için yapıyoruz. 146. sorunun yanıtına dikkatli bakın.

$$TVC/Q \text{ Yani } AVC = Q^2 - 4Q + 100$$

$$Q = 2 \Rightarrow 0 = 2Q - 4$$

Doğru yanıt A dır.

163. TV üretiminin toplam maliyet fonksiyonu $TC = Q^3 - 6Q^2 + 300Q + 4000$ şeklinde veril-diğinde firmanın ortalama maliyetinin mini-mum olduğu noktadaki üretim düzeyi kaçtır? (Q üretilen Bilgisayar malzemelerinin miktarıdır)

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Firmanın katlanacağı tüm maliyetlere yani Toplam Değişken Maliyet + Toplam Sabit Maliyet = Toplam maliyet (TC) adı verilir. Şöyle ki

$$TC = TFC + TVC$$

$Q^3 - 6Q^2 + 300Q + 4000$ bu fonksiyonu Q'ya bölüp AC'yi bulup Q'ya göre türev alıp sıfıra eşitlememiz gerekecektir.

$$TC/Q \text{ Yani } AC = Q^2 - 6Q + 300$$

$$Q = 3 \Rightarrow 0 = 2Q - 6$$

Doğru yanıt B dir.

164. 163. soruya göre marjinal maliyet fonksiyonu nedir?

- A) $Q^3 - 6Q^2 + 300Q + 4000$
B) $Q^2 - 12Q + 300$
C) $3Q^2 - 12Q + 300$
D) $3Q^2 - 6Q + 300$
E) $Q^3 - 6Q^2$

Marjinal maliyet toplam maliyet fonksiyonunun Q'ya göre türev alınmasıdır. Buna göre $Q^3 - 6Q^2 + 300Q + 4000$ şeklindeki fonksiyonun tü-revi $3Q^2 - 12Q + 300$ biçiminde olacaktır. Doğ-ru yanıt C dir.

165. Tam rekabetçi bir endüstride çalışan işlet-menin toplam maliyet fonksiyonu $TC = Q^2 + 64$, marjinal maliyet eğrisi $MC = 2Q$ ve orta-lama toplam maliyet eğrisi de $ATC = Q + (64/Q)$ olarak verildiğinde, uzun dönemde üretim miktarı kaç olur?

- A) 0 B) 8 C) 16 D) 24 E) 32

Uzun dönemde $MC = ATC$ olacağından,

$$Q + (64/Q) = 2Q$$

$$Q = 8$$

Doğru yanıt B dir.

166. Mevcut üretim düzeyinde, tam rekabetçi bir firmanın ortalama hasılası 50 TL, ortalama maliyeti 87 TL, ortalama değişken maliyeti 40 TL ve marjinal maliyeti de 54 TL dir.

Bu firma ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Firma tekelleri güce sahiptir
B) Firma üretimi artırmalıdır.
C) Firma üretimini azaltmaktadır.
D) Firma hemen kapanmalıdır
E) Firma ne kâr ne de zarar etmektedir

Firmanın ortalama hasılası 50 TL yani talep, marjinal gelir ve fiyat 50 TL demektir. ortalama maliyeti 87 TL olduğundan ve ortalama hasıla-dan büyük olduğundan firma zarar etmektedir. Karını maksimize etmek için $MC = MR$ olacağından firmanın MC si 54 ancak MR si 50 olduğundan maliyeti azaltıp karını maksimize etmelidir. Doğru yanıt C dir.

167. Aşağıdakilerden hangisi tam rekabet piyasa-larının özelliklerinden biri değildir?

- A) Alıcı sayısı çoktur
B) Satıcı sayısı sınırlıdır
C) Mallar birbirlerini tam ikame eder
D) Piyasaya giriş çıkış serbesttir
E) Üretici ve tüketici piyasa hakkında tam bil-giye sahiptirler

Tam rekabet piyasasının Özellikleri;

– Atomize olma özelliği: Alıcı ve satıcı sayı-sının çok fazla olmasıdır. Yani Malın Piya-sa Fiyatını etkilemeyecek kadar çok sayı-da olması anlamındadır. Böylece bunlar-dan biri veya birkaçı piyasa fiyatı üzerinde etkili olamayacak ve piyasada oluşan fiyatı veri (Fiyatın sabit olmasına neden olacak ve böylece Bu piyasada Talep Eğrisinin Yatay Eksene paralel Olmasını yani Sonsuz Esnek Olması sonucunu doğuracaktır) olarak kabullenecektir.

– Mobilité özelliği: Alıcıların, satıcıların, mal ve hizmetler ile üretim faktörlerinin hiçbir ek maliyete katlanmadan tam bir hareket serbestliğine sahip olmalarıdır. Yani Hiçbir ek maliyete katlanmadan istenildiği zaman piyasaya girip çıkabilme özelliğini göstermektedir. Bu özelliğin sonucu olarak piyasada belirli bir malın sadece bir fiyatı olacaktır.

– Homojenlik özelliği: Belirli bir mal veya hizmeti üreten çok sayıda firma olsa da her birimin arasında ne objektif

ne de sübjektif fark olmaması demektir. Yani üretilen mal ve hizmetin tümü aynı kalitede aynı görünümündedir. Başka bir deyişle üretilen mal ve hizmetin yakın ikamesi yoktur. Bu yüzden bu piyasada reklama gerek yoktur. – Şeffaflık özelliği: Olup bitenler konusunda piyasadaki tüm alıcı ve satıcıların tam bilgi sahibi olmalarını gerektirir. Tam rekabet piyasası birçok özellik taşıyan, gerçek hayatta pek görülmeyen bir piyasa türü-dür. Tam rekabet piyasasının özelliklerinden bir tanesi bile gerçekleşmediğinde, eksik rekabet piyasası oluşur. Doğru yanıt B dir. 168. Aşağıdakilerden hangisi tam rekabet piyasa-larının özelliklerinden alıcı ve satıcı sayısının çok fazla olması anlamına gelir?

- A) Atomize
- B) Mobilite
- C) Homojenlik
- D) Şeffaflık
- E) Heterojenlik

Atomize olma özelliği: Alıcı ve satıcı sayısının çok fazla olmasıdır. Yani Malın Piyasa Fiyatını etkilemeyecek kadar çok sayıda olması anla-mındadır. Böylece bunlardan biri veya birkaçı piyasa fiyatı üzerinde etkili olamayacak ve piyasada oluşan fiyatı veri (Fiyatın sabit olmasına neden olacak ve böylece Bu piyasada Talep Eğrisinin Yatay Eksene paralel Olmasını yani Sonsuz Esnek Olması sonucunu doğuracaktır) olarak kabullenecektir. Doğru yanıt A dır.

169. Aşağıdakilerden hangisi tam rekabet piyasa-larının özelliklerinden alıcıların, satıcıların, mal ve hizmetler ile üretim faktörlerinin hiç-bir ek maliyete katlanmadan tam bir hareket serbestliğine sahip olması anlamına gelir?

- A) Atomize
- B) Mobilite
- C) Homojenlik
- D) Şeffaflık
- E) Heterojenlik

Mobilite özelliği: Alıcıların, satıcıların, mal ve hizmetler ile üretim faktörlerinin hiçbir ek mali-yete katlanmadan tam bir hareket serbestliğine sahip olmalarıdır. Yani Hiçbir ek maliyete kat-lanmadan istenildiği zaman piyasaya girip çıkabilme özelliğini göstermektedir. Bu özelliğin sonucu olarak piyasada belirli bir malın sadece bir fiyatı olacaktır. Doğru yanıt B dir.

170. Aşağıdakilerden hangisi tam rekabet piyasa-larının özelliklerinden belirli bir mal veya hizmeti üreten çok sayıda firma olsa da her birimin arasında ne objektif ne de sübjektif fark olmaması anlamına gelir?

- A) Atomize
- B) Mobilite
- C) Homojenlik
- D) Şeffaflık
- E) Heterojenlik

Homojenlik özelliği: Belirli bir mal veya hizmeti üreten çok sayıda firma olsa da her birimin arasında ne objektif ne de sübjektif fark olmaması demektir. Yani üretilen mal ve hizmetin tümü aynı kalitede aynı görünümündedir. Başka bir deyişle üretilen mal ve hizmetin yakın ikamesi yoktur. Bu yüzden bu piyasada reklama gerek yoktur. Doğru yanıt C dir.

171. Aşağıdakilerden hangisi tam rekabet piyasa-larının özelliklerinden, olup bitenler konu-sunda piyasadaki tüm alıcı ve satıcıların tam bilgi sahibi olmaları anlamına gelir?

- A) Atomize
- B) Mobilite
- C) Homojenlik

D) Şeffaflık

E) Heterojenlik

Şeffaflık özelliği: Olup bitenler konusunda piyasadaki tüm alıcı ve satıcıların tam bilgi sahibi olmalarını gerektirir.

Doğru yanıt D dir.

172. Tam rekabet piyasasında piyasa talep eğri-sinin şekli ile ilgili ne söylenebilir?

A) Yatay eksene paraleldir

B) Dikey eksene paraleldir

C) Orjinden çıkar

D) Pozitif eğimlidir

E) Negatif eğimlidir

Firmanın malı ister hiç talep edilmesin, isterse çok fazla talep edilsin, fiyat fazla değişmez. Ayrıca firma, talebi arttırmak için fiyat değiştirmez. Bu nedenle Tam Rekabet Piyasasında firma malına talep eğrisi yatay eksene paralel bir doğrudur. Ancak piyasa talep eğrisi ise negatif eğimlidir. Doğru yanıt E dir.

173. Aşağıdakilerden hangisi tam rekabet piya-sasının toplam gelirinin şekli ile ilgili doğru bir ifadedir?

A) Yatay eksene paraleldir

B) Dikey eksene paraleldir

C) Orjinden çıkan 45 derecelik bir doğrudur

D) Pozitif eğimlidir

E) Negatif eğimlidir

Toplam gelir eğrisi; malın piyasa fiyatı sabit oldu-ğundan, üretim miktarı arttıkça doğrusal olarak artmasına neden olur. Toplam gelir eğrisi orijinden geçen bir doğrudur. Toplam gelir eğri-sinin eğimini belirleyen malın fiyatıdır.

Çünkü, firmanın toplam hasılatı (TR), o firmanın ürettiği ürün miktarının (Q), malın piyasa fiyatıyla çarpımı sonucunda bulunur. Ancak marjinal gelir (MR) ise TR'nin Q'ya göre türevini verdiği göre aynı zamanda TR'nin eğimini de verir. Sonuçta toplam gelir eğrisinin eğimini belirleyen malın fiyatıdır. Doğru yanıt C dir.

174. Tam rekabet piyasasında toplam gelir eğri-sinin eğimini belirleyen faktör aşağıdakiler-den hangisidir?

A) Malın miktarı

B) Malın fiyatı

C) Marjinal maliyet

D) Toplam gelir

E) Ortalama gelir

Toplam gelir eğrisi; malın piyasa fiyatı sabit oldu-ğundan, üretim miktarı arttıkça doğrusal olarak artmasına neden olur. Toplam gelir eğrisi orijinden geçen bir doğrudur. Toplam gelir eğri-sinin eğimini belirleyen malın fiyatıdır.

Çünkü, firmanın toplam hasılatı (TR), o firmanın ürettiği ürün miktarının (Q), malın piyasa fiyatıyla çarpımı sonucunda bulunur. Ancak marjinal gelir (MR) ise TR'nin Q'ya göre türevini verdiği göre aynı zamanda TR'nin eğimini de verir. Sonuçta toplam gelir eğrisinin eğimini belirleyen malın fiyatıdır. Doğru yanıt B dir.

175. Aşağıdakilerden hangisi tam rekabet piya-sasında malın fiyatını verir?

A) Malın miktarı

B) Malın türü

C) Marjinal maliyet

D) Toplam gelir

E) Ortalama gelir

ise TR yerine $P \cdot Q$ ya-zarsak,
olacaktır.

Diğer taraftan marjinal gelir (MR) ise TR'nin Q'ya göre türevini verdiği göre aynı zamanda TR'nin eğimini verir.

Yani eğim eşittir fiyattır. Bu durumda $MR = P = AR$ ve bunlarında tamamı talebe eşittir. Sonuçta $MR = P = AR = D$ olacaktır. Doğru yanıt E dir.

176. Tam rekabet piyasasında marjinal gelir her zaman aşağıdakilerden hangisine eşittir?

- A) Malın miktarına
- B) Ortalama maliyete
- C) Marjinal maliyete
- D) Toplam gelire
- E) Talebe

ise TR yerine $P \cdot Q$ ya-zarsak,
olacaktır.

Diğer taraftan marjinal gelir (MR) ise TR'nin Q'ya göre türevini verdiği göre aynı zamanda TR'nin eğimini verir. Yani eğim eşittir fiyattır. Bu durumda $MR = P = AR$ ve bunlarında tamamı talebe eşittir. Sonuçta $MR = P = AR = D$ olacaktır. Doğru yanıt E dir.

177. Tam rekabet piyasasında firmanın karını maksimize etmek için marjinal gelir her za-man aşağıdakilerden hangisine eşit olmak zorundadır?

- A) Ortalama gelir
- B) Ortalama maliyete
- C) Marjinal maliyete
- D) Toplam gelire
- E) Toplam değişken maliyete

$TR > TC$ ya da $AR > AC$ durumunda Aşırı ya da İktisadi Kâr

$TR < TC$ ya da $AR < AC$ durumunda zarar

$TR = TC$ ya da $AR = AC$ durumunda Başa Baş Noktası ya da Normal Kâr denir.

Ancak firmanın karını maksimize etmek için Toplam Gelir ile Toplam Maliyet arasındaki far-kın maksimum olduğu noktada iki eğrinin eğimlerinin eşitlendiği noktada firma karını maksimize edecektir. Bu iki nokta marjinal gelir ile marjinal maliyetin eşitlendiği noktadır. Doğru yanıt C dir.

178. Tam rekabet piyasasında firma karını mak-simize etmek için nasıl bir yol izlemelidir?

- A) $AC = AR$
- B) $MR = MC$
- C) $AC = MR$
- D) $AR = MC$
- E) $TR = TC$

Firma kârını maksimize etmek için Toplam Gelir ile Toplam Maliyet arasındaki farkın mak-simum olduğu noktada (iki eğrinin eğimlerinin eşitlendiği noktada) firma kârını maksimize edecektir. Bu iki nokta marjinal gelir ile marjinal maliyetin eşitlendiği noktalardır. Doğru yanıt B dir.

179. Tam rekabet piyasasında bulunan bir firma karını maksimize etmek için nasıl bir yol iz-lemelidir?

- A) Toplam geliri toplam maliyete eşitleyen üretim düzeyini seçecektir
- B) Toplam geliri ortalama maliyete eşitleyen üretim düzeyini seçecektir
- C) Toplam gelirin, toplam maliyeti en çok geçtiği üretim düzeyini seçecektir
- D) Toplam gelirin, ortalama maliyeti en çok geçtiği üretim düzeyini seçecektir
- E) Toplam gelirin, toplam maliyetin en çok altında kaldığı üretim düzeyini seçecektir

Firmanın kârını maksimize etmek için Toplam Gelir ile Toplam Maliyet arasındaki farkın mak-simum olduğu noktada (iki eğrinin eğimlerinin eşitlendiği noktada) firma kârını maksimize edecektir. Bu iki nokta marjinal gelir ile marjinal maliyetin eşitlendiği noktalardır. Doğru yanıt C dir.

180. Marjinal ikame oranının bütçe doğrusunun eğimine eşit olduğu noktaya ne ad verilir?

- A) Üretici dengesi
- B) Tüketici dengesi
- C) Denge noktası
- D) Üretici artığı
- E) Tüketici artığı

Marjinal ikame oranının bütçe doğrusunun eği-mine eşit olduğu noktaya tüketici dengesi denir. Doğru yanıt B dir.

181. Bir mala ait bireysel talep eğrisi aşağıdaki eğrilerden hangisinden türetilir?

- A) Tüketim – gelir eğrisi
- B) Fiyat – tüketim eğrisi
- C) Gelir – Fiyat eğrisi
- D) Gelir – tüketim eğrisi
- E) Engel eğrisi

Bir mala ait bireysel talep eğrisi Fiyat – tüketim eğrisinden türetilir. Doğru yanıt B dir.

182. Tam rekabetçi bir firmanın toplam hasılatı, toplam değişken maliyete eşit ise ne söyle-nebilir?

- A) Firmanın faaliyet karı pozitifdir
- B) Firmanın faaliyet karı sıfırdır
- C) Firmanın faaliyet karı negatiftir
- D) Firmanın normal karı sıfırdır
- E) Firma monopolcü güce sahiptir

Tam rekabetçi bir firmanın toplam hasılatı, top-lam değişken maliyete eşit olduğu noktada faaliyet karı sıfırdır.

Doğru yanıt B dir.

183. Homojen mal üreten firmalar topluluğuna ne ad verilir?

- A) Ürün grubu
- B) Endüstri
- C) Sektör
- D) Kartel
- E) Tröst

Homojen mal üreten firmalar topluluğuna En-düstri adı verilir. Homojen olmayan mal üreten firmalar topluluğuna ise ürün grubu adı verilir. Doğru yanıt B dir.

184. Tam rekabet piyasasında çalışan bir firmanın alternatif fiyat seviyelerinde kısa dönemde satmayı planladığı mal düzeyini gösteren noktaların geometrik yeri bileşimine ne ad verilir?

- A) Uzun dönem arz eğrisi
- B) Kısa dönem arz eğrisi
- C) Uzun dönem talep eğrisi
- D) Kısa dönem talep eğrisi
- E) Genişleme yolu

Tam rekabet piyasasında çalışan bir firmanın alternatif fiyat seviyelerinde kısa dönemde sat-mayı planladığı mal düzeyini gösteren noktala-rın geometrik yeri bileşimine kısa dönem arz eğrisi adı verilir. Doğru yanıt B dir.

185. Tam rekabet piyasasında çalışan bir firmanın kapanma noktasının üstünde kalan marjinal maliyet eğrisi boyunca oluşan noktalara ne ad verilir?

- A) Uzun dönem arz eğrisi
- B) Kısa dönem arz eğrisi
- C) Uzun dönem talep eğrisi

D) Kısa dönem talep eğrisi

E) Genişleme yolu

Tam rekabet piyasasında çalışan bir firmanın kapanma noktasının üstünde kalan marjinal maliyet eğrisi boyunca oluşan noktalara kısa dönem arz eğrisi adı verilir. Doğru yanıt B dir.

186. Tam rekabet piyasasında çalışan bir firmanın kısa dönemde belli bir miktarda X malı üreterek sağlayacağı para miktarı ile kısa dönemde aynı miktarda X malı üretmek için sağlamaya razı olacağı en az para seviyesi arasındaki farka ne ad verilir?

A) Kısa dönem üretici fazlası

B) Uzun dönem üretici fazlası

C) Kısa dönem tüketici fazlası

D) Uzun dönem tüketici fazlası

E) Kısa dönem üretici açığı

Tam rekabet piyasasında çalışan bir firmanın kısa dönemde belli bir miktarda X malı üreterek sağlayacağı para miktarı ile kısa dö-nemde aynı miktarda X malı üretmek için sağlamaya razı olacağı en az para seviyesi arasındaki farka Kısa dönem üretici fazlası denir. Doğru yanıt A dır.

187. Toplam sabit maliyet eşitliği aşağıdakilerden hangisine eşit olabilir?

A) Toplam Maliyet + Toplam Değişken Mali-yet

B) Toplam Maliyet /Toplam Değişken Maliyet

C) Toplam Değişken Maliyet/Toplam Maliyet

D) Toplam Maliyet – Toplam Değişken Mali-yet

E) Toplam Maliyet*Toplam Değişken Maliyet

⇒Toplam Maliyet = Toplam sabit maliyet + Top-lam Değişken Maliyet

Toplam sabit maliyet = Toplam Maliyet – Toplam Değişken Maliyet. Doğru yanıt D dir.

188. Üretim arttığında aşağıdakilerden hangisi her zaman artar?

A) Ortalama değişken maliyet

B) Ortalama toplam maliyet

C) Marjinal maliyet

D) Ortalama sabit maliyet

E) Toplam maliyet

Toplam maliyet ve toplam değişken maliyet üretim arttığında her zaman artar. Doğru yanıt E dir.

189. Azalan verim yasasına göre, daha fazla işçi çalıştırıldıkça aşağıdakilerden hangisi olu-şur?

A) Marjinal fayda azalır

B) Toplam fayda azalır

C) Fırsat maliyeti artar

D) Marjinal fiziki ürün artar

E) Marjinal fiziki ürün azalır

Teknoloji ve diğer girdilerin miktarları veri iken bir girdinin miktarı arttıkça toplam ürünün bir noktaya kadar artması ve o noktadan itibaren azalması – ilave işçilerin üretime katkıları bir noktadan sonra azalan oranlı olması – kuramı Azalan Verimler Kanunu olarak adlandırılır. Azalan verimler kanunu yalnızca kısa dönem analizlerde kullanılabilir. Doğru yanıt E dir.

190. Tam rekabetçi bir firma hangi noktada karını maksimum yapar?

A) Fiyat = ortalama maliyet

B) Fiyat = toplam maliyet

C) Fiyat = marjinal maliyet

D) Fiyat = sabit maliyet

E) Fiyat = ortalama değişken maliyet

Firmanın kârını maksimize etmek için Toplam Gelir ile Toplam Maliyet arasındaki farkın maksimum olduğu noktada (iki eğrinin eğimlerinin eşitlendiği noktada) firma kârını maksimize edecektir. Bu iki nokta marjinal gelir ile marjinal maliyetin eşitlendiği ($MR = MC$) noktalardır.

Marjinal gelir (MR), TR'nin Q'ya göre türevini verdiğine göre aynı zamanda TR'nin eğimini verir. Yani eğim eşittir fiyattır. Bu durumda $MR = P = AR$ ve bunlarında tamamı talebe eşitir. Sonuçta $MR = P = AR = D$ olacaktır. Doğru yanıt C dir.

191. Tam rekabetçi bir şirketin talep eğrisi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Düşey eksene paraleldir

B) Negatiftir

C) Monopolcü şirketin talep eğrisi ile aynıdır

D) Şirketin ortalama gelir eğrisi ile aynıdır

E) Şirketin ortalama maliyet eğrisi ile aynıdır

Firmanın malı ister hiç talep edilmesin, isterse çok fazla talep edilsin, fiyat fazla değişmez. Ayrıca firma, talebi arttırmak için fiyat değiştirmmez. Bu nedenle Tam Rekabet Piyasasında firma malına olan talep eğrisi yatay eksene paralel bir doğrudur. Ancak piyasa talep eğrisi ise negatif eğimlidir. Doğru yanıt D dir.

192. Herhangi bir tam rekabetçi firmanın ürün-nün talep fiyat esnekliği değeri ile ilgili aşa-ęıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) 1'e eşitir

B) 1'den büyüktür

C) 1'den küçüktür

D) Sonsuzdur

E) 0'a eşitir

Firmanın malı ister hiç talep edilmesin, isterse çok fazla talep edilsin, fiyat fazla değişmez. Ayrıca firma, talebi arttırmak için fiyat değiştirmmez. Bu nedenle Tam Rekabet Piyasasında firma malına talep eğrisi yatay eksene paralel bir doğrudur. Piyasa talep eğrisi ise negatif eğimlidir. Doğru yanıt D dir.

193. Herhangi bir tam rekabetçi firmanın ürün-nün piyasa talep fiyat esnekliğinin değeri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) 1'e eşitir

B) 1'den büyüktür

C) 1'den küçüktür

D) Sonsuzdur

E) 0'dan büyüktür.

Firmanın malı ister hiç talep edilmesin, isterse çok fazla talep edilsin, fiyat fazla değişmez. Ayrıca firma, talebi arttırmak için fiyat değiştirmmez. Bu nedenle Tam Rekabet Piyasasında firma malına talep eğrisi yatay eksene paralel bir doğrudur. Ancak piyasa talep eğrisi ise negatif eğimlidir. Bu nedenle eğrinin her noktasında esneklik farklı olduğundan mutlak değer eşitliği sıfırdan büyük olacaktır. Doğru yanıt E dir.

194. Aşağıdaki hangi özelliğin varlığının olmaması tam rekabeti saf rekabete dönüştürür?

A) Mobilité

B) Homojenlik

C) Şeffaflık

D) Heterojenlik

E) Atomize

Şeffaflık özelliği: Olup bitenler konusunda piyasadaki tüm alıcı ve satıcıların tam bilgi sahibi olmalarını gerektirir. Doğru yanıt C dir.

195. Tam rekabet piyasasında çalışan bir firmanın toplam maliyeti toplam $TC = Q^3 - 2Q^2 + 20Q$ şeklindedir.

Firma rasyonel davrandığında 2 birim mal üretmektedir.

Buna göre bu firmanın marjinal geliri (MR)ne kadardır?

A) 20 B) 21 C) 22 D) 23 E) 24

$P = MR$ dir. Dengede bir firma için her zaman $P = MC$ olmalıdır. Buna göre TC nin türevi yani,

$MC = 3Q^2 - 4Q + 20$ olacaktır. $MC = P$ olacağından MC fonksiyonunda $Q = 2$ yi koyarsak $P = 24$ çıkacaktır.

Doğru yanıt E dir.

196. Tam rekabet piyasasında çalışan bir firmanın $TC = 4Q^2 - 20Q$ şeklindedir. Firmanın ürettiği malın fiyatı ise 10 TL iken karını maksimize ettiği miktar kaçtır?

A) 1.5 B) 2 C) 2.5 D) 3 E) 3.75

Firmanın kârını maksimize etmek için Toplam Gelir ile Toplam Maliyet arasındaki farkın maksimum olduğu noktada (iki eğrinin eğimlerinin eşitlendiği noktada) firma kârını maksimize edecektir. Bu iki nokta marjinal gelir ile marjinal maliyetin eşitlendiği ($MR = MC$) noktalarıdır.

$Q = 3,75$ Doğru yanıt E dir. $\Rightarrow 8Q = 30 \Rightarrow$ Bu durumda TC'nin birinci türevi MC'yi verecek. Yani $MC = 8Q - 20$ ve $MR = P = AR = D$ olduğundan $MR = 10$ ise $8Q - 20 = 10$

197. Tam rekabet piyasasında çalışan bir firmanın $TC = 6Q^2 - 32Q$ şeklindedir. Firmanın ürettiği malın fiyatı ise 16 TL iken karını maksimize ettiği miktar kaçtır?

A) 2 B) 3 C) 4 D) 5 E) 6

Firmanın karını maksimize etmek için Toplam Gelir ile Toplam Maliyet arasındaki farkın maksimum olduğu noktada iki eğrinin eğimlerinin eşitlendiği noktada firma karını maksimize edecektir. Bu iki nokta marjinal gelir ile marjinal maliyetin eşitlendiği ($MR = MC$) noktalarıdır.

Bu durumda TC'nin birinci türevi MC'yi verecek. Yani

$MC = 12Q - 32$ ve $MR = P = AR = D$ olduğundan $MR = 16$ ise

$Q = 4 \Rightarrow 12Q = 48 \Rightarrow 12Q - 32 = 16$

Doğru yanıt C dir.

198. Tam rekabetçi firmanın uzun dönemi ile ilgili ne söylenemez?

A) Firmanın talep eğrisi sonsuz esnektir

B) Firmanın marjinal gelir eğrisi sonsuz esnektir

C) Ortalama maliyet fiyata eşittir

D) Ekonomik kar vardır

E) Marjinal gelir marjinal maliyete eşittir

Piyasaya girişin serbest ve üretici sayısının çok olması nedeniyle uzun dönemde bir çok firma daha önceki dönemde hangi üründen daha fazla aşırı kâr elde edilmiş ise o alana kayarak aşırı kârın yok olmasına neden olmaktadır. Doğru yanıt D dir.

199. Homojen olmayan mal üreten firmalar topluluğuna ne ad verilir?

A) Ürün grubu

B) Endüstri

C) Sektör

D) Kartel

E) Tröst

Homojen mal üreten firmalar topluluğuna Endüstri adı verilir. Homojen olmayan mal üreten firmalar topluluğuna ise ürün grubu adı verilir. Doğru yanıt A dir.

200. Aşağıdaki ürün gruplarından hangisi tam rekabet piyasasına daha uygun olabilir?

- A) Otomobil
- B) Ticari bankalar
- C) Deterjan
- D) Tarımsal ürünler
- E) Sigortacılık

Bu piyasa varsayımları daha çok tarımsal ürün-ler için geçerlidir. Deterjan, tekelci rekabet; di-ğer üç şık ise oligopole uygundur. Doğru yanıt D dir.

201. Aşağıdakilerden hangisi monopol piyasasının özelliklerinden biri değildir?

- A) Malın satışında tek bir firma söz konusu-dur
- B) Üretilen ürünün yakın ikamesi yoktur
- C) Piyasaya giriş çıkış mümkün değildir
- D) Fiyat rekabeti yoktur
- E) Üretilen ürünün tek alıcısı vardır

Monopol piyasanın özellikleri

- Malın satışında tek bir firma söz konusudur
- Üretilen ürünün yakın ikamesi yoktur
- Piyasaya giriş çıkış mümkün değildir
- Fiyat rekabeti yoktur

Tek bir alıcının olduğu piyasaya ise Monopson piyasa adı verilir. Doğru yanıt E dir.

202. Monopolcü bir şirketin karşı karşıya olduğu talep eğrisi hakkında ne söylenebilir?

- A) Tam rekabette bulunan bir firma ile aynıdır
- B) Marjinal gelirin altındadır
- C) Marjinal gelir ile aynıdır
- D) Marjinal gelirin üstündedir
- E) Pozitif eğimlidir

Tekel piyasasında negatif eğimli bir talep eğrisi vardır. Monopolde negatif eğimli bir talep eğrisin-den kaynaklı olarak monopolcü satış hasılatını artırmak için fiyatı düşürür. Dolayısıyla marjinal hasılat ise talep eğrisinin altında ve negatif eğimli bir durumdadır.

Piyasa talep denklemi hatırlanırsa $QD = A - B \cdot P$ idi. Piyasa ters talep denklemi ise $P = A - B \cdot QD$ idi. Bu-radaki $-B$ parametresi, talep eğrisinin sabit olan eğimini ($-B = \Delta P / \Delta Q$) gösterdiğinden marjinal gelir (MR) denklemi ise,

$$\Rightarrow MR = P + Q (-B) = (A - BQ) + (-BQ)$$

$$MR = A - 2BQ \text{ olacaktır.}$$

Bu durumda marjinal gelirin eğimi talep eğrisinin eğiminden 2 kez daha fazladır. Yani 2 kat daha diktir. Sonuçta monopolde talep eğrisi ortalama gelire ve fiyata eşit ve marjinal gelirin üstündedir. Doğru yanıt D dir.

203. Yakın ikamesi olmayan bir malın üretiminde ikinci bir firmanın üretim yapması durumun-da üretime dahil olan firmanın artan maliyet-leri karşısında üretimde bulunan birinci fir-manın üretimde tek başına kalması duru-munda ortaya çıkan monopolle ne ad verilir?

- A) Tam rekabet
- B) Oligopol
- C) Tekelci rekabet
- D) Doğal tekel
- E) Monopolcü rekabet

Yakın ikamesi olmayan bir malın üretiminde ikinci bir firmanın üretim yapması durumunda üretime dahil olan

firmanın artan maliyetleri karşısında üretimde bulunan birinci firmanın üretimde tek başına kalması durumunda ortaya çıkan monopole doğal tekel adı verilmektedir. Doğru yanıt D dir.

204. Monopolcü bir firmanın talep eğrisi hakkında ne söylenebilir?

- A) Tam rekabette bulunan bir firma ile aynıdır
- B) Ortalama gelirin altındadır
- C) Ortalama gelir ile aynıdır
- D) Marjinal gelir ile aynıdır
- E) Orijinden çıkan bir doğrudur

Tekel piyasasında negatif eğimli bir talep eğrisi vardır. Monopolde negatif eğimli bir talep eğrisinden kaynaklı olarak monopolcü satış hasılatını artırmak için fiyatı düşürür. Dolayısıyla marjinal hasılat ise talep eğrisinin altında ve negatif eğimli bir durumdadır.

Piyasa talep denklemi hatırlanırsa $QD = A - B \cdot P$ idi. Piyasa ters talep denklemi ise $P = A - B \cdot QD$ idi. Buradaki $-B$ parametresi, talep eğrisinin sabit olan eğimini ($-B = \Delta P / \Delta Q$) gösterdiğinden marjinal gelir (MR) denklemi ise, $\Rightarrow MR = P + Q (-B) = (A - BQ) + (-BQ)$

$MR = A - 2BQ$ olacaktır.

Bu durumda marjinal gelirin eğimi talep eğrisi-nin eğiminden 2 kez daha fazladır. Yani 2 kat daha diktir. Sonuçta monopolde talep eğrisi ortalama gelire ve fiyata eşit ve marjinal gelirin üstündedir. Doğru yanıt C dir.

205. Monopolcü firma hangi noktada üretim yapmalıdır?

- A) Toplam gelirin negatif olduğu bölgede
- B) Marjinal gelirin negatif olduğu bölgede
- C) Marjinal gelirin sıfır olduğu bölgede
- D) Toplam gelirin pozitif olduğu bölgede
- E) Ortalama gelirin pozitif olduğu bölgede

Monopolcü firma negatif eğimli bir talep eğrisine sahip olduğundan talep eğrisi üzerinde her noktada da esneklik aynı değildir. Bu nedenle esnek olan bölgede toplam hasılat pozitif eğimli ve marjinal gelir pozitif bölgededir.

Monopolcü firma bu bölgede üretim yaparsa toplam hasılat artış gösterir. Oysa toplam gelirin maksimum olduğu noktada marjinal hasılat sıfır ve esneklik 1'e eşittir. Esnekliğin 1'den küçük olduğu noktada ise toplam hasılat eğrisi negatif eğimli ve marjinal hasılat eğrisi ise negatif bölgededir. Bu durumu şöyle özetlemek mümkündür.

– Talep esnekliği birden büyükse, fiyat artınca toplam hasılat azalır. Esnek talep durumunda, fiyat ile toplam hasılat ters yönlüdür.

– Talep esnekliği birden küçükse, fiyat artınca toplam hasılat artar. İnelastik talep durumunda, fiyat ile toplam hasılat doğru yönlüdür.

– Talep esnekliği bire eşitse, yani birim esnek talep durumunda, fiyat artınca toplam hasılat değişmez. Birim Esnek talep durumunda, fiyattaki değişme toplam hasılatı etkilemez. Doğru yanıt D dir.

206. Monopolcü firma hangi noktada fiyatı düşürürse toplam hasılat azalır?

- A) Toplam gelirin maksimum olduğu bölgede
- B) Marjinal gelirin negatif olduğu bölgede
- C) Marjinal gelirin sıfır olduğu bölgede
- D) Toplam gelirin pozitif olduğu bölgede
- E) Ortalama gelirin pozitif olduğu bölgede

Monopolcü firma negatif eğimli bir talep eğrisine sahip olduğundan talep eğrisi üzerinde her noktada da esneklik aynı değildir. Bu nedenle esnek olan bölgede toplam hasılat pozitif eğimli ve marjinal gelir pozitif bölgededir.

Monopolcü firma bu bölgede üretim yaparsa toplam hasılat artış gösterir. Oysa toplam gelirin maksimum olduğu noktada marjinal hasılat sıfır ve esneklik 1'e eşittir. Esnekliğin 1'den küçük olduğu noktada ise toplam hasılat

eğrisi negatif eğimli ve marjinal hasılat eğrisi ise negatif bölgededir. Bu durumu şöyle özetlemek mümkündür.

– Talep esnekliği birden büyükse, fiyat artınca toplam hasılat azalır. Esnek talep durumunda, fiyat ile toplam hasılat ters yönlüdür.

– Talep esnekliği birden küçükse, fiyat artınca toplam hasılat artar. İnelastik talep durumunda, fiyat ile toplam hasılat doğru yönlüdür.

– Talep esnekliği bire eşitse, yani birim esnek talep durumunda, fiyat artınca toplam hasılat değişmez. Birim Esnek talep durumunda, fiyattaki değişme toplam hasılatı etkilemez. Doğru yanıt B dir.

207. Monopolcü firma hangi noktada karı maksimize ederse marjinal maliyet (MC) sıfır olur?

- A) Toplam gelirin maksimum olduğu bölgede
- B) Marjinal gelirin negatif olduğu bölgede
- C) Marjinal gelirin pozitif olduğu bölgede
- D) Toplam gelirin pozitif olduğu bölgede
- E) Ortalama gelirin pozitif olduğu bölgede

Monopolcü firma negatif eğimli bir talep eğrisine sahip olduğundan talep eğrisi üzerinde her noktada da esneklik aynı değildir. Bu nedenle esnek olan bölgede toplam hasılat pozitif eğimli ve marjinal gelir pozitif bölgededir.

Monopolcü firma bu bölgede üretim yaparsa toplam hasılat artış gösterir. Oysa toplam gelirin maksimum olduğu noktada marjinal hasılat sıfır ve esneklik 1'e eşittir. Esnekliğin 1'den küçük olduğu noktada ise toplam hasılat eğrisi negatif eğimli ve marjinal hasılat eğrisi ise negatif bölgededir. Firma karını maksimize etmek için $MR = MC$ eşitliğini gerçekleştirmek zorundadır. Toplam gelir maksimum ise marjinal gelir sıfır olacak MC'ye eşitlenirse MC'de sıfır olacaktır. Doğru yanıt A dır.

208. Bir ülkede yatırım tasarruf düzeyleri arasında ki fark aşağıdakilerden hangisine neden olacaktır?

- A) Net ihracatın fazla vermesine
- B) Net ihracatın açık vermesine
- C) İthalatın azalmasına
- D) Yurt dışına mal ve hizmet satışının artmasına
- E) Ülke ekonomisinin güçlenmesine

Eğer bir ülkede tasarruf düzeyi yatırımları aşarsa ($S > I$), ticaret dengesinde fazlalık olacaktır. Yani bir ülkede yatırım tasarruf düzeyleri arasındaki fark, net ihracatın açık vermesine neden olacaktır. Doğru yanıt B dir.

209. Bir piyasada, çok büyük sayıda satıcı karşısında sadece bir alıcının bulunması durumunda ortaya çıkan piyasa türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tam rekabet
- B) Oligopol
- C) Tekelci rekabet
- D) Monopson
- E) Monopolcü rekabet

Bir piyasada, çok büyük sayıda satıcı karşısında sadece bir alıcının bulunması durumunda ortaya çıkan piyasa türüdür. Monopsoncu, genelde ya kendi tüketimi için veya önce mal toplayıp sonra satmak için, belirli bir malın tümünü talep eden bir birimdir. Bazen de Monopsoncu, piyasadaki üretim faktörlerinden birinin toplu alıcısı durumundaki bir büyük firma olabilir. Örnek olarak devlet (şekerpancarı, tütün, çay piyasaları gibi) gösterilebilir. Monopsoncunun tek amacı kar maksimizasyonudur. Alıcı konumunda olduğu için kar yönünün ilk koşulu olan maliyet minimizasyonuna ulaşmak isteyecek ve fiyatı mümkün aşağı çekmeye çalışacaktır. Doğru yanıt D dir.

210. Aşağıdakilerden hangisi doğal monopolün oluşma koşulları arasında yer almaz?

- A) Ölçek ekonomileri
- B) Patent uygulaması

- C) Know How sahibi olma
D) Doğal kaynaklara sahip olunması
E) Nüfus miktarı

Doğal monopolün oluşma koşulları;

- Ölçek ekonomileri
- Patent uygulaması
- Know How sahibi olma
- Petrol, elmas, uranyum gibi doğal kaynaklara sahip olunması. Doğru yanıt E dir.

211. Monopolcü bir firmanın talep eğrisi $P = 600 - 6Q$, marjinal hasılat eğrisi $MR = 600 - 12Q$ ve marjinal maliyet eğrisi $MC = 8Q$ şeklinde verildiğinde, kârı en çoklaştıran çıktı düzeyinde tüketici artığı ne olur?

- A) 2700 B) 2900 C) 4200
D) 5100 E) 5400

Kârı maksimize etmek isteyen tüketici firma üretimini

$MR = MC$ koşulunda gerçekleştirir.

Buna göre;

$MR = MC$ ise,

$$600 - 12Q = 8Q$$

$$20Q = 600$$

$Q = 30$, kârını maksimize ettiği üretim miktarı 30 olacaktır. Bu fiyat denkleminde yerine konulursa tüketici artığı;

$$P = 600 - 6Q \text{ (} Q \text{ yerine 30 yazarsak)}$$

$$P = 420 \Rightarrow P = 600 -$$

Q 'nün sıfır olması halinde ise fiyat,

$$P = 600 \text{ olacaktır.} \Rightarrow P = 600 -$$

Buna göre tüketici artığı alanı

Doğru yanıt A dir.

212. Monopolcü bir firmanın talep eğrisi $P = 900 - 8Q$, marjinal hasılat eğrisi $MR = 900 - 16Q$ ve marjinal maliyet eğrisi $MC = 29Q$ şeklinde verildiğinde, kârı en çoklaştıran çıktı düzeyinde tüketici artığı ne olur?

- A) 1600 B) 1900 C) 3200
D) 3100 E) 3400

Kârı maksimize etmek isteyen tüketici firma üretimini

$MR = MC$ koşulunda gerçekleştirir.

Buna göre;

$MR = MC$ ise,

$$900 - 16Q = 29Q$$

$$45Q = 900$$

$Q = 20$, kârını maksimize ettiği üretim miktarı 20 olacaktır. Bu fiyat denkleminde yerine konulursa tüketici artığı;

$$P = 900 - 8Q \text{ (} Q \text{ yerine 20 yazarsak)}$$

$$P = 740 \Rightarrow P = 900 -$$

Q 'nün sıfır olması halinde ise fiyat,

$$P = 900 \text{ olacaktır.} \Rightarrow P = 900 - 16.0$$

Buna göre tüketici artığı alanı

$$(900 - 740)$$

Doğru yanıt A dir.

213. Tekelci bir firma, talep eğrisinin hangi bölü-münde üretim yapar?

- A) Esnekliğin 1'den küçük olduğu bölgede
- B) Birim esnekliğin olduğu noktada
- C) Esnek olduğu bölgede
- D) Herhangi bir noktasında
- E) Negatif bölgede

Monopolcü firma negatif eğimli bir talep eğrisine sahip olduğundan talep eğrisi üzerinde her noktada da esneklik aynı değildir. Bu nedenle esnek olan bölgede toplam hasılat pozitif eğimli ve marjinal gelir pozitif bölgededir.

Monopolcü firma bu bölgede üretim yaparsa toplam hasılat artış gösterir. Oysa toplam gelirin maksimum olduğu noktada marjinal hasılat sıfır ve esneklik 1'e eşittir. Esnekliğin 1'den küçük olduğu noktada ise toplam hasılat eğrisi negatif eğimli ve marjinal hasılat eğrisi ise negatif bölgededir. Bu durumu şöyle özetlemek mümkündür.

– Talep esnekliği birden büyükse, fiyat artınca toplam hasılat azalır. Esnek talep durumunda, fiyat ile toplam hasılat ters yönlüdür.

– Talep esnekliği birden küçükse, fiyat artınca toplam hasılat artar. İnelastik talep durumunda, fiyat ile toplam hasılat doğru yönlüdür.

– Talep esnekliği bire eşitse, yani birim esnek talep durumunda, fiyat artınca toplam hasılat değişmez. Birim Esnek talep durumunda, fiyattaki değişme toplam hasılatı etkilemez. Doğru yanıt C dir.

214. Monopolcü bir işletmenin karşılaştığı piyasa talep fonksiyonu $Q = 80 - 0.2P$, toplam mali-yet fonksiyonu ise $TC = Q^2 + 20Q + 2000$ ise bu işletmenin karını maksimize ettiği noktada fiyat yaklaşık olarak ne kadardır?

- A) 110 B) 120 C) 130 D) 140 E) 150

Kar maksimizasyonu $MR = MC$ dir. Firmanın toplam hasılası (TR) fiyat ile miktarın ($P*Q$) çarpımından ibarettir.

Bu durumda düz talep fonksiyonu verilen fonksiyonu ($Q = 80 - 0.2P$) ters fonksiyon haline dönüştürmek gerekecektir.

$$P = 400 - 5Q \text{ olacaktır.} \Rightarrow 0.2P = 80 - Q \Rightarrow Q = 80 - 0.2P$$

$TR = 400Q - 5Q^2$ olacaktır. Fonksiyonun Q'ya göre türevi MR'yi verecektir. $\Rightarrow (400 - 5Q)*Q \Rightarrow TR$ 'yi bulmak için bu fonksiyonu Q ile çarpma-mız yeterli olacaktır. $TR = P*Q$

Ve $MR = + 400$ olacaktır. TC fonksiyonu-nun da Q'ya göre türevi MC'yi verecektir. $MC = 2Q + 20$ dir. Bu durumda $MR = MC$ koşuluyla

$$Q = 31,5 \text{ ise fiyat fonksiyonunda yerine yerleştirelim} \Rightarrow 12Q = 380 \Rightarrow + 400 = 2Q + 20$$

$$P = 85 \text{ olacaktır. Doğru yanıt A dir.} \Rightarrow P = 400 - \Rightarrow P = 400$$

215. Monopolcü bir işletmenin karşılaştığı piyasa talep fonksiyonu $Q = 100 - 0.2P$, toplam maliyet fonksiyonu ise $TC = Q^2 + 50Q + 1976$ ise bu işletmenin karını maksimize ettiği noktada miktar yaklaşık olarak ne kadardır?

- A) 55 B) 58 C) 62 D) 64 E) 69

Kar maksimizasyonu $MR = MC$ dir. Firmanın toplam hasılası (TR) fiyat ile miktarın ($P*Q$) çarpımından ibarettir.

Bu durumda düz talep fonksiyonu verilen fonksiyonu ($Q = 100 - 0.2P$) ters fonksiyon haline dönüştürmek gerekecektir.

$$P = 500 - 5Q \text{ olacaktır.} \Rightarrow 0.2P = 100 - Q \Rightarrow Q = 100 - 0.2P$$

$TR = 500Q - 5Q^2$ olacaktır. Fonksiyonun Q'ya göre türevi MR'yi verecektir. Ve $MR = - 5Q + 500$ olacaktır. TC fonksiyonunun da Q'ya göre türevi MC'yi verecektir. $MC = 2Q + 50$ dir. Bu durumda $MR = MC$ koşuluyla $\Rightarrow (500 - 5Q)*Q \Rightarrow TR$ 'yi bulmak için bu fonksiyonu Q ile çarpma-mız yeterli olacaktır. $TR = P*Q$

$$Q = 64 \Rightarrow 7Q = 450 \Rightarrow - 5Q + 500 = 2Q + 50$$

Doğru yanıt D dir.

216. Monopolcü bir şirketin marjinal gelir fonksiyonu $MR = 400 - 8Q$ şeklindedir. Malın piyasa satış fiyatı $P = 60$ TL olduğuna göre, tekelci şirket piyasaya ne kadar mal satmaktadır?

A) 85 B) 120 C) 130 D) 140 E) 160

MR talep fonksiyonunun 2 kat daha az eğimine sahiptir. Bu nedenle; $MR = 400 - 8Q$ ise

$$P = 400 - 4Q$$

$$Q = 85 \Rightarrow 60 = 400 - 4Q$$

Doğru yanıt A dir.

217. Monopolcü bir şirketin marjinal gelir fonksiyonu $MR = 600 - 6Q$ şeklindedir. Malın piyasa satış fiyatı $P = 30$ TL olduğuna göre, tekeli şirketin toplam geliri ne kadardır?

A) 5000 B) 5200 C) 5400

D) 5600 E) 5700

MR talep fonksiyonunun 2 kat daha az eğimine sahiptir. Bu nedenle; $MR = 600 - 6Q$

$$P = 600 - 3Q$$

$$Q = 190 \Rightarrow 30 = 600 - 3Q$$

$$TR = P \cdot Q \text{ ise } TR = 190 \cdot 30 = 5700$$

Doğru yanıt E dir.

218. Monopolcü bir firmanın, fiyatını marjinal maliyetinin üzerinde belirleyebilme kabiliyetine ne ad verilir?

A) Tüketici gücü

B) Esneklik değeri

C) Tekelci Güç

D) Tam rekabetçi güç

E) Fiyat farklılaştırması

Tekelci piyasada ki işletmeler fiyat alıcı konumda olduklarından tam rekabetçi bir firma ile fiyat belirleyici konumda olduğu monopol arasındaki temel fark, rekabetçi koşullarda marjinal maliyete eşit olan fiyatın ($P = MC$) tekelde marjinal maliyetten büyük olmasıdır. Bu nedenle de tekelde fiyat, marjinal maliyetten ne kadar büyük olursa, monopolcünün fiyat belirleme gücü veya monopol gücü o kadar yüksek olur. Formülü ise

Lerner endeksi denilen bu duruma göre, fiyatın marjinal maliyete eşit olduğu tam rekabette monopol gücü sıfırdır:

$P = SRMC$, $L = 0$. Buna karşılık P ile MC arasındaki fark arttıkça, L sıfır-dan giderek uzaklaşır ve monopol gücü giderek artar. Ancak denklemin sağ tarafında yer alan parametre, fiyat marjına eşittir:

Dolayısıyla da Lerner endeksi, aslında fiyat marjına (talep esnekliği) eşittir. Bu yüzden de monopol gücü ile talep esnekliği arasında ters yönde bir ilişki vardır. Talep esnekliği arttıkça monopol gücü azalır veya talep esnekliği azaldıkça monopol gücü artar: Doğru yanıt C dir.

219. Tekelci bir ekonomide malın fiyatı 150 TL ve Kısa dönem marjinal maliyeti ise 90 TL dir.

Bu durumda, tekeli firmanın, marj fiyatlandırma yöntemini kullanarak ürettiği ürünün sahip olduğu noktada talep esnekliğinin değeri kaç olacaktır?

A) 1 B) 2 C) 2.5 D) 3 E) 3.5

$$2.5 \Rightarrow 150 - 90/150 = 1/ed$$

Doğru yanıt C dir.

220. Tekelci bir ekonomide malın fiyatı 300 TL ve talep esnekliği 2 dir.

Bu durumda, tekeli firmanın, marj fiyatlandırma yöntemini kullanarak ürettiği ürünün sahip olduğu noktada marjinal maliyet değeri kaç olacaktır?

A) 100 B) 150 C) 200 D) 250 E) 300

$$\Rightarrow 600 - 2 \cdot SRMC = 300 \Rightarrow 300 - SRMC/300 = 1/2$$

$$SRMC = 150$$

Doğru yanıt B dir.

221. Malın fiyatı azalırken aynı anda toplam hasılat ta azalıyorsa, talep esnekliği hakkında ne söylenebilir?

- A) Sıfır esnektir
- B) Birim esnektir
- C) Sonsuz esnektir
- D) Esnektir
- E) İne lastiktir

– Talep esnekliği birden büyükse, fiyat artınca toplam hasılat azalır. Esnek talep durumunda, fiyat ile toplam hasılat ters yönlüdür.

– Talep esnekliği birden küçükse, fiyat artınca toplam hasılat artar. İnelastik talep durumunda, fiyat ile toplam hasılat doğru yönlüdür.

– Talep esnekliği bire eşitse, yani birim esnek talep durumunda, fiyat artınca toplam hasılat değişmez. Birim Esnek talep durumunda, fiyattaki değişim toplam hasılatı etkilemez. Doğru yanıt E dir.

222. Toplam gelir – toplam harcama modelinde toplam gelir aşağıdakilerden hangisine en uygundur?

- A) Yatay eksene paraleldir
- B) Dikey eksene paraleldir
- C) Dikey eksene diktir
- D) Yatay eksene diktir
- E) Yatay eksene göre iç bükeydir

Tam rekabet piyasasında malın fiyatı sabit olduğundan toplam hasılat eğrisi orijinden çıkan bir doğrudur. Ancak tekellerde fiyat verildiğinden toplam hasılat yatay eksene paralel olacaktır. Doğru yanıt E dir.

223. Tekelci bir firmanın ürettiği malın farklı birimlerini farklı fiyatlardan satmasına ne ad verilir?

- A) Ürün farklılaştırılması
- B) Piyasa farklılaştırılması
- C) Fiyat farklılaştırılması
- D) Değişik piyasalaştırma
- E) Marj fiyatlandırma

Tekelci bir firmanın ürettiği malın farklı birimlerini farklı fiyatlardan satmasına fiyat farklılaştırılması denir. Doğru yanıt C dir.

224. Ürettiği malın farklı birimlerini farklı fiyatlar-dan satan tekelinin her tüketiciye farklı fiyat uygulamasıyla oluşan fiyat farklılaştırılmasına ne ad verilir?

- A) Birinci derece fiyat farklılaştırılması
- B) İkinci derece fiyat farklılaştırılması
- C) Üçüncü derece fiyat farklılaştırılması
- D) İsteğe göre farklılaştırma
- E) Piyasa farklılaştırma

Ürettiği malın farklı birimlerini farklı fiyatlardan satan monopolcünün her tüketiciye farklı fiyat uygulamasıyla, Birinci Derece Fiyat Farklılaştırılması ya da Tam Fiyat Farklılaştırması denir. Doğru yanıt A dır.

225. Ürettiği malın farklı birimlerini farklı fiyatlar-dan satan monopolcünün, satın alınan mal miktarı değişikçe farklı fiyat uygulamasıyla oluşan fiyat farklılaştırılmasına ne ad verilir?

- A) Birinci derece fiyat farklılaştırılması
- B) İkinci derece fiyat farklılaştırılması
- C) Üçüncü derece fiyat farklılaştırılması
- D) İsteğe göre farklılaştırma
- E) Piyasa farklılaştırma

Ürettiği malın farklı birimlerini farklı fiyatlardan satan monopolcünün, satın alınan mal miktarı değiştikçe farklı fiyat uygulamasına İkinci Derece Fiyat Farklılaştırması denir. Doğru yanıt B dir.

226. Ürettiği malın farklı birimlerini farklı fiyatlar-dan satan monopolcünün, her alt piyasadaki tüketici grubuna farklı fiyat uygulamasıyla oluşan fiyat farklılaştırılmasına ne ad verilir?

- A) Birinci derece fiyat farklılaştırılması
- B) İkinci derece fiyat farklılaştırılması
- C) Üçüncü derece fiyat farklılaştırılması
- D) İsteğe göre farklılaştırma
- E) Piyasa farklılaştırma

Ürettiği malın farklı birimlerini farklı fiyatlardan satan monopolcünün, her alt piyasadaki tüketici grubuna farklı fiyat uygulamasına, Üçüncü Derece Fiyat Farklılaştırması denir. Doğru yanıt C dir.

227. Monopolcü bir firmanın marjinal maliyeti sabittir ve 60 TL ye eşittir. Firmanın marjinal hasıla eğrisi de $MR = 800 - 20Q$ şeklinde verilmiştir.

Buna göre, bu firmanın kârını ençoklaştıran fiyat düzeyi kaç TL dir?

- A) 430 B) 450 C) 470 D) 490 E) 500

Kar maksimizasyonunun koşulu $MR = MC$ dir.

$800 - 20Q = 60 \rightarrow Q = 37$ yani Karı maksimize eden üretim miktarı 37 birimdir. Buna göre istenen fiyat (P) olduğuna göre MR fonksiyonunun integrali TR'yi verecektir.

Yani $\rightarrow MR = 800 - 20Q$ ise $TR = 800Q - 10Q^2$

$\rightarrow TR = Q(800 - 10Q)$ olacaktır. Hatırlanacağı üzere $TR = P.Q$ dır.

Yani, $TR = Q(800 - 10Q) \rightarrow 800 - 10Q = P \rightarrow 800 - 10.37 = 430$

Doğru yanıt A dir.

228. Aşağıdakilerden hangisi bir piyasanın tekelci rekabet olabilmesi için gerekli koşullardan biri değildir?

- A) Satıcı ve alıcı sayısının fazla olması
- B) Piyasaya giriş ve çıkışın serbest olması
- C) Karar birimlerinin tam bilgiye sahip olması
- D) Faktör akışkanlığının tam olması
- E) Mallar homojendir

Bir piyasanın tekelci rekabet olabilmesi için aşağıdaki koşulları taşıması gerekecektir. Bun-lar:

Satıcı ve alıcı sayısının fazla olması,

Piyasaya giriş ve çıkışın serbest olması,

Karar birimleri tam bilgiye sahip olması,

Faktör akışkanlığının tam olması,

mallar homojen değildir. Doğru yanıt E dir.

229. Aşağıdakilerden hangisi tam rekabet piyasası ile tekelci rekabet piyasasını birbirinden ayıran özelliktir?

- A) Satıcı ve alıcı sayısının fazla olması
- B) Piyasaya giriş ve çıkışın serbest olması
- C) Karar birimlerinin tam bilgiye sahip olması
- D) Faktör akışkanlığının tam olması
- E) Malların homojen olması

Tam rekabet piyasasında mallar homojen, te-keleci rekabette ise ürün farklılaştırılmıştır. Bu özellik iki piyasa arasındaki en önemli farktır. Doğru yanıt E dir.

230. Tekelci rekabet piyasalarında simetri varsa-yımının geçerli olduğu durumda karşı karşıya olduğu piyasa talep eğrisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Telafi edilmiş talep eğrisi
- B) Algılanan talep eğrisi
- C) Sonsuz esnek talep eğrisi
- D) Sıfır esnek talep eğrisi
- E) Değişken talep eğrisi

Tekelci rekabet piyasalarında Simetri varsayımının geçerli olduğu durumda karşı karşıya olduğu piyasa talep eğrisi Algılanan talep eğrisi-dir. Doğru yanıt B dir.

231. Tekelci rekabetçi bir şirketin talep eğrisinin şekli nasıldır?

- A) Pozitif eğimlidir
- B) Negatif eğimlidir
- C) Sonsuz esnektir
- D) Sıfır esnektir
- E) Dikey eksenden çıkar

Eksik rekabet piyasalardan bir olan monopolcü rekabetçi piyasaya ait bir şirketin talep eğrisi negatif eğimlidir.

Doğru yanıt B dir.

232. Aşağıdakilerden hangisi az sayıda satıcı ve çok sayıda alıcının bulunduğu piyasa türüdür?

- A) Monopol
- B) Tam rekabet
- C) Tekelci rekabet
- D) Eksik rekabet
- E) Oligopol

Oligopol, birbirlerini etkileyebilecek kadar az sayıda alıcıyla karşı karşıya geline piyasadır. Doğru yanıt E dir.

233. X malının üretiminin tamamına yakını bir-kaç firma tarafından üretilmesi sonucu oluşan piyasa türü aşağıdakilerden hangisi?

- A) Monopol
- B) Tam rekabet
- C) Tekelci rekabet
- D) Eksik rekabet
- E) Oligopol

Oligopol, birbirlerini etkileyebilecek kadar az sayıda alıcıyla karşı karşıya geline piyasadır. Buna, Bankalar, sigorta şirketleri örnek gösterilebilir. Doğru yanıt E dir.

234. Aşağıdakilerden hangisi anlaşmasız oligopol modellerinden biri değildir?

- A) Cournot
- B) Edgeworth
- C) Chamberlin
- D) Stackelberg
- E) Barometrik Liderlik

Anlaşmasız Oligopol Modelleri

- Cournot Modeli
- Bertrand Modeli
- Edgeworth Modeli
- Chamberlin Modeli
- Stackelberg Modeli

– Sweezy Modeli (Dirsekli Talep Modeli)

Doğru yanıt E dir.

235. Aşağıdakilerden hangisi COURNOT MODE-Lİ'nin varsayımlarından biri değildir?

A) İstikrarlı denge vardır

B) Aynılık varsayımı geçerlidir

C) Simetri varsayımı geçerlidir

D) Ekonomik kararlar eşgüdümü alınır

E) İstikrarsız denge söz konusudur

– İstikrarlı denge vardır.

– Bağımlı değişken fiyat, bağımsız değişken miktardır.

– Ekonomik kararlar üretim miktarına göre belirlenir

– Simetri varsayımı geçerlidir.

– Firmaların kararları eşgüdümü alınır

– Firmalar eşit koşullarda varsayılır

– Aynılık varsayımı geçerlidir.

– Bir firmanın diğer firmaların ürettiği miktara nasıl tepki göstereceğini gösteren fonksiyona tepki fonksiyonu denir.

– Firmaların tepki fonksiyonları, her firmanın ayrı ayrı kar maksimizasyonlarını oluşturdukları noktada gerçekleşir.

– Fonksiyonel ilişkiyi gösteren firmaların tepki eğrilerinin kesiştiği noktada yani piyasa denge üretim düzeyi gerçekleştirdiği noktaya Cournot Dengesi adı verilir. Doğru yanıt E dir.

236. Aşağıdakilerden hangisi COURNOT MODELİ ile ilgili doğru bir ifadedir?

A) Bir firmanın, diğer firmanın ürettiği miktara nasıl tepki verdiğini gösteren fonksiyona Cournot Modelinde etki fonksiyonu denir.

B) Marjinal gelirin marjinal maliyete eşitlediği noktada normal kâr elde edilir.

C) Firmaların etki fonksiyonları ayrı ayrı kar maksimizasyonunu gerçekleştirmesi sonucu elde edilir

D) Fonksiyonel ilişkiyi gösteren firmaların tepki eğrilerinin kesiştiği noktada piyasa, denge üretim düzeyini gerçekleştirir ve bu noktaya Cournot dengesi denir

E) Firmaların tepki fonksiyonları, her firmanın ayrı ayrı kar minimizasyonlarını oluşturdukları noktada gerçekleşir

– İstikrarlı denge vardır.

– Bağımlı değişken fiyat, bağımsız değişken miktardır.

– Ekonomik kararlar üretim miktarına göre belirlenir

– Simetri varsayımı geçerlidir.

– Firmaların kararları eşgüdümü alınır

– Firmalar eşit koşullarda varsayılır

– Aynılık varsayımı geçerlidir.

– Bir firmanın diğer firmaların ürettiği miktara nasıl tepki göstereceğini gösteren fonksiyona tepki fonksiyonu denir.

– Firmaların tepki fonksiyonları, her firmanın ayrı ayrı kar maksimizasyonlarını oluşturdukları noktada gerçekleşir.

– Fonksiyonel ilişkiyi gösteren firmaların tepki eğrilerinin kesiştiği noktada piyasa denge üretim düzeyi gerçekleştirdiği noktaya Cournot Dengesi adı verilir. Doğru yanıt D dir.

237. Aşağıdakilerden hangisi BERTRAND MO-DELİNİN varsayımlarından biridir?

A) İstikrarlı dengenin olduğu bir modeldir

B) Simetri varsayımı geçerli değildir

C) Aynılık varsayımı geçerli değildir

D) İktisadi kararlar eşgüdümü alınır

E) Bu modelde iktisadi kararlar miktar düze-yinde alınır

- İstikrarlı denge vardır.
- Bağımlı değişken miktar, bağımsız değişken fiyattır.
- İktisadi kararlar üretim miktarı bünyesinde alınır.
- Simetri varsayımı geçerlidir.
- Firmaların kararları eşgüdümlü alınır
- Firmalar eşit koşullarda varsayılır
- Aynılık varsayımı geçerlidir. Doğru yanıt D dir.

238. Aşağıdakilerden hangisi BERTRAND MO-DELİNİN varsayımlarından biri değildir ?

- A) Firmaların kararları eşgüdümlü alınır
- B) Aynılık varsayımı geçerlidir
- C) Bağımlı değişken miktar, bağımsız değişken fiyattır.
- D) İstikrarlı denge yoktur
- E) İktisadi kararlar üretim miktarı bünyesinde alınır

- İstikrarlı denge vardır.
- Bağımlı değişken miktar, bağımsız değişken fiyattır.
- İktisadi kararlar üretim miktarı bünyesinde alınır.
- Simetri varsayımı geçerlidir.
- Firmaların kararları eşgüdümlü alınır
- Firmalar eşit koşullarda varsayılır
- Aynılık varsayımı geçerlidir. Doğru yanıt D dir.

239. Aşağıdakilerden hangisi EDGEWORTH MO-DELİNİN varsayımlarından biridir?

- A) İstikrarlı denge vardır
- B) Bu modelde iktisadi kararlar miktar düzeyinde alınır
- C) Firmaların kapasiteleri maksimumdur
- D) Fiyat indirimi sonucunda firma karını maksimize eder
- E) Bağımsız değişken fiyattır

- İstikrarlı denge yoktur.
- Bağımlı değişken miktar, bağımsız değişken fiyattır.
- Ekonomik kararlar üretim miktarı bünyesinde alınır.
- Simetri varsayımı geçerlidir.
- Firmaların kararları eşgüdümlü alınır
- Firmalar eşit koşullarda varsayılır
- Aynılık varsayımı geçerlidir.
- Firmaların kapasiteleri sınırlıdır. Doğru yanıt E dir.

240. Aşağıdakilerden hangisi EDGEWORTH MO-DELİNİN varsayımlarından biri değildir?

- A) İstikrarlı denge yoktur
- B) Bağımlı değişken miktar, bağımsız değişken fiyattır.
- C) Firmalar eşit koşullarda varsayılır
- D) Simetri varsayımı geçerli değildir
- E) Aynılık varsayımı geçerlidir.

- İstikrarlı denge yoktur.
- Bağımlı değişken miktar, bağımsız değişken fiyattır.
- Ekonomik kararlar üretim miktarı bünyesinde alınır.
- Simetri varsayımı geçerlidir.

- Firmaların kararları eşgüdömlü alınır
- Firmalar eşit koşullarda varsayılır
- Aynılık varsayımı geçerlidir.
- Firmaların kapasiteleri sınırlıdır. Doğru ya-nıt D dir.

241. Aşağıdakilerden hangisi CHAMBERLIN MO-DELİNİN varsayımlarından biridir?

- A) İstikrarlı denge söz konusu değildir
 - B) Simetri varsayımı geçerlidir
 - C) Firmaların toplam üretimi monopol üretimi kadar olur
 - D) Sadece fiyat bağımsız değişkendir
 - E) Fiyat ta miktar da bağımsız değişkendir
- İstikrarlı denge vardır.
 - Bağımsız değişken hem miktar hem de fi-yattır.
 - Ekonomik kararlar üretim miktarı bünye-sinde alınır.
 - Simetri varsayımı geçerli değildir.
 - Firmaların kararları geçmişteki deneyimlerine bağılı olarak alınır.
 - Aynılık varsayımı geçerlidir. Doğru yanıt E dir.

242. Aşağıdakilerden hangisi CHAMBERLIN MO-DELİNİN varsayımlarından biri değildir?

- A) Aynılık varsayımı geçerlidir
 - B) Simetri varsayımı geçerli değildir
 - C) İstikrarlı denge vardır.
 - D) Firmalar kararları gelecekteki deneyimle-rine bağılı olarak alacaklar
 - E) Bağımsız değişken hem miktar hem de fi-yattır
- İstikrarlı denge vardır.
 - Bağımsız değişken hem miktar hem de fi-yattır.
 - Ekonomik kararlar üretim miktarı bünye-sinde alınır.
 - Simetri varsayımı geçerli değildir.
 - Firmaların kararları geçmişteki deneyimlerine bağılı olarak alacaklardır.
 - Aynılık varsayımı geçerlidir. Doğru yanıt D dir.

243. Aşağıdakilerden hangisi STACKELBERG Modelinin varsayımlarından biridir?

- A) İstikrarlı denge yoktur
 - B) Simetri varsayımı geçerlidir
 - C) Eşgüdömlü karar alma geçerlidir
 - D) Diğer firmaların tepki fonksiyonlarını bilir-ler ve buna uydu firma denir.
 - E) Bağımsız değişken miktardır
- İstikrarlı denge vardır.
 - Bağımlı değişken fiyat, bağımsız değişken ise miktardır.
 - Simetri varsayımı geçerlidir.
 - Firmaların kararları ardışık olarak alırlar
 - Firmalar, diğer firmaların tepki fonksiyonları hakkında bilgi sahibidirler. İşte bu firmaya da lider firma adı verilir. Diğer firmalar ise boşuna bekleyişlerde bulunur ki bu firmalara uydu firma adı verilir. Lider firma kendi üretim miktarını, uydu firmanın tepkisine göre ayarlar. Doğru yanıt E dir.

244. Aşağıdakilerden hangisi STACKELBERG Modelinin varsayımlarından biri değildir?

- A) Firmalar kararlarını ardışık olarak alırlar
- B) İstikrarlı denge vardır.

C) Bağımlı değişken miktardır.

D) Lider firma kendi üretim miktarını, uydu firmanın tepkisine göre ayarlar

E) Tam bilgi söz konusudur

– İstikrarlı denge vardır.

– Bağımlı değişken fiyat, bağımsız değişken ise miktardır.

– Simetri varsayımı geçerlidir.

– Firmalar kararlarını ardışık olarak alırlar

– Firmalar, diğer firmaların tepki fonksiyonları hakkında bilgi sahibidirler. İşte bu firmaya da lider firma adı verilir.

Diğer firmalar ise boşuna bekleyişlerde bulunur ki bu firmalara uydu firma adı verilir. Lider firma kendi üretim miktarını, uydu firmanın tepkisine göre ayarlar. Doğru yanıt C dir.

245. Aşağıdakilerden hangisi SWEEZY Modelinin varsayımlarından biri değildir?

A) Mal farklılaştırılması temel öğedir

B) Denge İstikrarlıdır

C) Simetri varsayımı geçerlidir

D) Bağımsız değişken fiyattır

E) Kararlar asimetriktir.

– İstikrarlı denge vardır.

– Temel öğe mal farklılaştırılmasıdır.

– Bağımsız değişken fiyattır.

– Simetri varsayımı geçersizdir.

– Bir firmanın vereceği kararla, diğer firma-ların vereceği kararlar asimetriktir.

– Temel analiz, firmalardan biri fiyat yüksel-tirse diğer firmaların fiyatı değiştirmeyeceği, ancak fiyatı düşürürse diğer firmalarında fiyatları düreceğidir.

– Diğer adı dirsekli talep modelidir. Doğru yanıt C dir.

246. Aşağıdakilerden hangisi SWEEZY Modelinin varsayımlarından biridir?

A) Firma kararları her zaman aynı yönde de-ğişmez

B) Model Tam rekabetçidir

C) Aynılık varsayımı geçerlidir

D) Talep miktar faiz düzeyine bağlıdır

E) Denge istikrarsızdır

– İstikrarlı denge vardır.

– Temel öğe mal farklılaştırılmasıdır.

– Bağımsız değişken fiyattır.

– Simetri varsayımı geçersizdir.

– Bir firmanın vereceği kararla, diğer firmaların vereceği kararlar asimetriktir.

– Temel analiz, firmalardan biri fiyat yüksel-tirse diğer firmaların fiyatı değiştirmeyeceği, ancak fiyatı düşürürse diğer firmalarında fiyatları düreceğidir. Doğru yanıt A dır.

247. Aşağıdakilerden hangisi Bir malın veya fak-törün fiyatının piyasada nasıl belirlendiğini ve değiştiğini, piyasalar arasındaki karşılıklı bağımlılığı dikkate almadan inceleyen analiz türüdür?

A) Kısmi Denge analizi

B) Genel Denge analizi

C) Statik Denge analizi

D) Dinamik Denge analizi

E) Kısmi Statik Denge analizi

Kısmi Denge Analizi: Bir malın veya faktörün fiyatının piyasada nasıl belirlendiğini ve değiştiğini, piyasalar arasındaki karşılıklı bağımlılığı dikkate almadan inceleyen analizdir. Bu analiz yöntemi Alfred Marshall'a aittir. Doğru yanıt A dır.

248. Aşağıdakilerden hangisi talep edilen miktarı etkileyen etmenlerden biridir?

- A) Parasal gelirin artması
- B) İkame malın fiyatının artması
- C) Nüfusun artması
- D) Tamamlayıcı malın fiyatının artması
- E) Talebe konu olan malın fiyatının artması

Talep eğrisinin tamamıyla sağa veya sola doğru kayması talebin değişmesi (change in demand), Malın fiyatındaki bir değişme sonucunda mevcut talep eğrisi sağa veya sola kaymıyorsa talep eğrisi üzerinde bir harekete neden oluyorsa bu durum talep edilen miktardaki değişme (change in quantity demanded) diye algılanmalıdır. Doğru yanıt E dir.

249. Eğimi yüksek olan talep eğrisinin fiyat es-nekliği nasıldır?

- A) Sıfır
- B) Düşük esnek
- C) Birim esnek
- D) Yüksek esnek
- E) Sonsuz esnek

Esneklikle eğim arasında ters yönlü bir ilişki söz konusudur. Doğru yanıt B dir.

250. Ülke ekonomisinde piyasaya konu olan bir malın talep denklemi $P = 50 - 0.6Q$ ve arz denklemi $P = 1 + 0.1Q$ ise denge fiyatı hakkında ne söylenebilir ?

- A) 6 B) 8 C) 10 D) 12 E) 14

Denge düzeyi $Q_S = Q_D$ durumunda sağlanır. Bu durumda,

$$50 - 0.6Q = 1 + 0.1Q$$

$$0.7Q = 49$$

$$Q = 70 \text{ olacaktır.}$$

Denge miktarını bulduktan sonra verilen arz ya da talep denklemlerinden birine bulduğumuz miktar değerini yere yazarsak, denge fiyatını bulabiliriz.

$$\Rightarrow P = 1 + 0.1 \cdot 70 \Rightarrow P = 1 + 0.1Q$$

$$P = 8 \text{ olacaktır.}$$

Talep denkleminde de yerine koyarsak

$$\Rightarrow P = 50 - 0.6 \cdot 70 \Rightarrow P = 50 - 0.6Q$$

$$P = 8 \text{ olacaktır. Doğru yanıt B dir.}$$

251. Ülke ekonomisinde piyasaya konu olan bir malın piyasa talep fonksiyonu $Q_d = 320 - 30P$ ve aynı mala ait piyasa arz fonksiyonu ise $Q_s = -160 + 10P$ dir.

Buna göre piyasa talebi 70 birim artarsa denge fiyatı ne kadar olur?

- A) 10 B) 12.5 C) 13.5 D) 15 E) 16

Denge düzeyi $Q_D = Q_S$ durumunda sağlanır. Bu durumda,

$P = 12$ olacaktır. Ancak piyasa talebi 70 birim artarsa denge fiyatını bulmak için talep fonksiyonuna 70'i ekleyip yeni denge noktasını bulmamız gerekecektir. $\Rightarrow 320 - 30P = -160 + 10P$

$$\Rightarrow 320 - 30P + 70 = -160 + 10P$$

$$\Rightarrow 390 - 30P = -160 + 10P$$

$$P = 13.5 \text{ olacaktır. Doğru yanıt C dir.}$$

252. Bir ekonomideki arz fonksiyonu $Q_s = -100 + 4P$ dır. Üreticiler X malını $P_0 = 40$ birim fiyat-tan satıyorlarsa elde edilecek üretici rantı ne kadardır?

A) 100 B) 275 C) 450

D) 750 E) 950

Birinci durumda $Q_s = -100 + 4P$ iken $P = 0$ iken $Q_s = -100$ olur. $Q_s = 0$ olursa $P = 25$ olur. Buna göre piyasa fiyatı 40 TL iken, fonksi-yonda P yerine 40 TL koyarsak $Q_s = -100 + 5.40 = 100$ olur.

Üretici rantı $15.100/2 = 750$

Doğru yanıt D dir.

253. Bir firmanın sabit maliyetleri sıfır olduğunda iktisadi kârı neye eşit olur?

A) Talep fazlasına

B) Arz fazlasına

C) Tüketici rantına

D) Üretici rantına

E) Normal kara

Bir firmanın sabit maliyetleri sıfır olduğunda iktisadi kârı üretici rantına eşit olur. Doğru yanıt D dir.

254. Normal bir mal için, gelir ve ikame etkilerine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi doğru-dur?

A) Gelir etkisinin değeri sıfırdır ve toplam et-kinin tamamı ikame etkisinden oluşur.

B) İki etkinin yönü birbirine terstir.

C) İki etkinin yönü birbiriyle aynıdır.

D) İkame etkisi pozitifdir

E) Gelir etkisi pozitifdir..

Normal mallarda; gelir etkisi negatif eğimlidir. İkame etkisi normal mallarda negatiftir.

Düşük mallarda; gelir etkisi pozitifdir. İkame et-kisi düşük mallarda negatiftir. Doğru yanıt C dir.

255.

İşçi sayısı Toplam üretim

1 12

2 32

3 60

4 100

5 127

6 142

Bu tabloya göre, işgücünün marjinal verimli-liği, işçi sayısı kaçtan kaçta çıktığında azal-maya başlar?

A) 1'den 2'ye

B) 2'den 3'e

C) 3'ten 4'e

D) 4'ten 5'e

E) 5'ten 6'ya

Toplam üretimdeki değişimin işçi sayısındaki değişmeye işgücünün marjinal verimliliği denir. İşçi sayısı 4'ten 5'e çıkınca toplam üretime katkıları da azalmaya başlayacaktır. Doğru yanıt D dir.

256. $Q_s = g + hP$ şeklinde verilen arz fonksi-yo-nunda g sıfırdan büyük ama 1'den küçük ise aşağıdakilerden hangisi doğru olacaktır?

A) Arz eğrisi yatay ekseni keser

B) Arz eğrisi dikey ekseni keser

C) Arz eğrisi orijinden geçer

D) Arz eğrisi yatay eksene paralel olur

E) Arz eğrisi dikey eksene paralel olur

$QS = g + hP$ olacaktır.

Denklemden g katsayısı, firmanın, fiyatın sıfır ol-duğunda arz ettiği mal miktarını gösterir. Arz eğrisi yatay ekseni keserse $g > 0$, düşey ekseni keserse $g < 0$ ve orijinden geçerse $g = 0$ olacak-tır. Doğru yanıt A dir.

257. Portakalın talep eğrisi $Q = 480 - 12P$ ve bu malın talebinin nokta fiyat esnekliği de -2 ise fiyat kaç TL dir?

A) 20 B) 24 C) 27 D) 30 E) 34

$ed = ya$ da $ed =$ olacaktır.

$\Rightarrow$ Soruya uyarlırsak $-12.P/480 - 12P = -2$

$P = 27$ Doğru yanıt C dir. $\Rightarrow 36P = 960 \Rightarrow -960 + 24P = -12P$

258. Negatif eğimli bir talep eğrisine sahip piya-sada, Z malının fiyatı azalırken aynı anda toplam hasıla artıyorsa talep esnekliği hak-kında ne söylenebilir?

A) Sıfır esnektir

B) Birim esnektir

C) Sonsuz esnektir

D) Esnektir

E) Esnek değildir

– Esnek talep durumunda, fiyat ile toplam hasıla ters yönlüdür.

– Esnek olmayan talep durumunda, fiyat ile toplam hasıla doğru yönlüdür.

– Birim Esnek talep durumunda, fiyattaki değişme toplam hasılayı etkilemez. Doğru yanıt D dir.

259. Talebin çapraz esnekliğinin sıfır olduğu durumda aşağıdakilerden hangisi söz konu-su olabilir?

A) Düşük mal

B) Zorunlu mal

C) İlişkısiz mal

D) İkame mal

E) Tamamlayıcı mal

Bir maldan talep edilen miktarın başka bir mal-dan talep edilen malın fiyatındaki değişmeye oranına talebin çapraz esnekliği adı verilir.

– $e_{\text{Ç}} > 0$ ise, mallar ikamedir

– $e_{\text{Ç}} < 0$ ise, mallar tamamlayıcı mallardır.

– $e_{\text{Ç}} = 0$ ise, mallar ilişkısiz veya bağımsız mallardır. Doğru yanıt C dir.

260. Kalem ile TV nasıl mallardır?

A) İkame mallar

B) Tamamlayıcı mallar

C) Bağımsız mallar

D) Düşük mallar

E) Lüks mallar

Aralarında ikame ya da tamamlayıcılık unsuru bulunmayan mallar ilişkısiz ya da bağımsız mallardır. Bu nedenle, kalem ile TV bağımsız ya da ilişkısiz mallardır. Doğru yanıt C dir.

261. Kalem ile defter nasıl mallardır?

A) İkame mallar

B) Tamamlayıcı mallar

C) Bağımsız mallar

D) Düşük mallar

E) Lüks mallar

Bir ihtiyacı giderme özelliğine beraber sahip olunabilen mallar tamamlayıcı mallardır. Doğru yanıt B dir.

262. Tren ile otobüs nasıl mallardır?

A) İkame mallar

B) Tamamlayıcı mallar

C) Bağımsız mallar

D) Düşük mallar

E) Lüks mallar

Aynı ihtiyacı giderme özelliğine sahip olan mallar ikame mallardır. Doğru yanıt A dir.

263. X malının fiyatında meydana gelen %15'lik bir artış talep edilen miktarı %60 oranında azaltıyorsa bu malın talep esnekliği nasıldır?

A) Sıfır

B) Düşük esnek

C) Birim esnek

D) Esnek

E) Sonsuz esnek

$$(\Delta Q / Q_1) / (\Delta P / P_1)'dir \Rightarrow ed = \% \Delta Q / \% \Delta P$$

bu durumda %60/%15 = 4 olacaktır. Doğru yanıt D dir.

264. Ülke ekonomisinde piyasa değeri olan bir malın talep denklemi $Q = 420 - 7P$ olarak verildiğinde, malın fiyatı 25 TL ise talebin fiyat esnekliği hakkında ne söylenebilir?

A) -0.3 B) -5 C) -0,7 D) 1 E) 1.5

$$Q = 245 \Rightarrow Q = 420 - 7.25 \Rightarrow Q = 420 - 7P$$

$$\text{Soruya uyarlarsak } -7.25 / 245 = -0.7$$

Doğru yanıt C dir.

265. Ülke ekonomisinde piyasa değeri olan bir malın talep denklemi $P = 80 - 5Q$ olarak verildiğinde, malın fiyatı 15 TL ise talebin fiyat esnekliği hakkında ne söylenebilir?

A) -0.3 B) -0.45 C) -0,65

D) 0.75 E) 0.95

$$Q = 13 \Rightarrow 5Q = 80 - 15 \Rightarrow 15 = 80 - 5.Q \Rightarrow P = 80 - 5Q$$

$$\text{Soruya uyarlarsak } (1/ - 5).15/13 = 15/ - 65 = 0.45$$

Not; (1/5) almanın nedeni Q'nün önündeki katsayının eğim olmasından kaynaklanıyor. Doğru yanıt B dir.

266. H malının talep denklemi $P = 120 - 3Q$ olarak verildiğinde, malın fiyatı 30 TL ise talebin fiyat esnekliği hakkında ne söylenebilir?

A) -0.33 B) -0.48 C) -0,55

D) 0.65 E) 0.80

$$Q = 30 \Rightarrow 3Q = 120 - 30 \Rightarrow 30 = 120 - 3Q \Rightarrow P = 120 - 3Q$$

$$\text{Soruya uyarlarsak } (1/ - 3).30/30 = 30/ - 90 = - 0.33$$

Doğru yanıt A dir.

267. Bir tüketicinin fayda fonksiyonu $U = - q^2 + 300q$ dur. Buna göre bu tüketici refah fonksiyonunu maksimize etmek için $P = 60$ fiyat düzeyinde ne kadar mal tüketmelidir.?

A) 120 B) 130 C) 145

D) 150 E) 165

$$W = U - C \rightarrow C = P.q \rightarrow W = (- q^2 + 300q) - P.q$$

Refah fonksiyonunu maksimize etmek için q'ya göre türev alıp sıfıra eşitlersek

$$\text{Yani} - 2q + 300 - 60 = 0$$

$$q = 120 \Rightarrow 2q = 240$$

Doğru yanıt A dır.

268. Arz artarken, talebin daha az arttığı durumda denge fiyatı ve miktarı hakkında aşağıdaki-lerden hangisi doğru olabilir ?

- A) Fiyat ve miktar düşer
- B) Fiyat artar, miktar düşer
- C) Fiyat ve miktar aynı oranda artar
- D) Fiyat düşer, miktar artar
- E) İkisi de artar

Arz sağa kayarken talep daha az sağa kayarsa fiyat düşer, miktar artar. Doğru yanıt D dir.

269. $QD = 180 - 3P$ şeklinde verilen talep fonksi-yonunda malın fiyatının 10 TL olduğu du-rumda talebin fiyat esnekliği kaç olacaktır?

- A) - 0.1 B) - 0.2 C) - 1.5
- D) - 1 E) 2

ed = ya da ed = olacaktır.

$$QD = 180 - 3P$$

$$- 0.2 \Rightarrow \text{Soruya uyarlarsak} - 3.(10/150)$$

Doğru yanıt B dir.

270.

İşçi sayısı Toplam üretim

- 1 18
- 2 38
- 3 52
- 4 62
- 5 67
- 6 70

Bu tabloya göre, işgücünün marjinal verimli-liği, işçi sayısı kaçtan kaçta çıktığında azal-maya başlar?

- A) 1'den 2'ye
- B) 2'den 3'e
- C) 3'ten 4'e
- D) 4'ten 5'e
- E) 5'ten 6'ya

Toplam üretimdeki değişimin işçi sayısındaki değişmeye işgücünün marjinal verimliliği denir. İşçi sayısı 2'den 3'e çıkınca toplam üretime katkıları da azalmaya başlayacaktır. Doğru yanıt B dir.

271. Fiyat tüketim eğrisinin şekli pozitif ise talep eğrisinin esnekliği ilgili ne söylenebilir?

- A) Sonsuzdur
- B) Sıfır esnektir
- C) Birim esnektir
- D) Esnektir
- E) İnelastiktir

- Esnek olmayan talep durumunda, fiyat tüketim eğrisi pozitif eğimlidir.

- Birim esnek durumunda; fiyat tüketim eğrisi yatay eksene paralel bir durum sergiler

- Esnek talep durumunda, fiyat tüketim eğrisi negatif eğimlidir. Doğru yanıt D dir.

272. Üreticinin sermayesinin değişmesi ya da üretimde kullanılan girdilerden birinin maliyet bedelinin değişmesi sonucu ulaşabileceği yeni üretici denge noktalarının geometrik yeri bileşimine ne ad verilir?

- A) Gelir Tüketim Eğrisi
- B) Fiyat tüketim eğrisi
- C) Bütçe doğrusu
- D) Maliyet kısıtı
- E) Genişleme yolu

Üreticinin Sermayesinin değişmesi ya da üretimde kullanılan girdilerden birinin maliyet bedelinin değişmesi sonucu ulaşabileceği yeni üretici denge noktalarının geometrik yeri bileşimine Genişleme Yolu adı verilir. Doğru yanıt E dir.

273. X malı normal bir mal iken, Engel Eğrisi orijinden çıkan bir doğru ise talebin gelir esnekliği ile ilgili ne söylenebilir?

- A) 1'e eşittir
- B) Sonsuzdur
- C) 1'den büyüktür
- D) 1'den küçüktür
- E) Sıfırdan büyük ama 1'den küçüktür

– X malı normal bir mal iken, talebin gelir esnekliği sıfırdan büyük ise, Engel Eğrisi pozitif eğimli olur.

– Gelir esnekliği belli bir gelir düzeyine kadar pozitif sonra negatif eğimli ise, Engel Eğrisi önce pozitif sonra negatif eğimli olacaktır.

– Talebin gelir esnekliği bire eşit olduğunda; fiyat tüketim eğrisi de Engel Eğrisi de orijinden geçen bir doğru olacaktır.

– Talebin gelir esnekliği sıfıra eşit olduğunda; fiyat tüketim eğrisi de engel Eğrisi de düşey eksene paralel bir doğru olacaktır.

– Gelir esnekliği birden küçük ise; Engel Eğrisine herhangi bir noktadan çizilen teğet düşey ekseni keser.

– Gelir esnekliği birden büyük ise; Engel Eğrisine herhangi bir noktadan çizilen teğet, yatay ekseni keser. Doğru yanıt A dır.

274. Farksızlık eğrileri analizi hangi fayda kura-mına dayandırılmaktadır?

- A) Kardinal fayda
- B) Ordinal fayda
- C) Marjinal fayda
- D) Toplam fayda
- E) Eş fayda

Ordinal Fayda kavramını ortaya atan iktisatçılara göre faydanın belirli bir birimle ölçülebilmesi imkansızdır. Fayda ancak karşılaştırılabilir. Başka bir deyişle, mallar ve hizmetler faydaları açısından sadece sıralanabilirler. Hatta belirli bir tüketici birimi veya grubu için iki maldan hangisinin faydasının daha çok olduğu bilinebilir. Ancak, aradaki farkın ne kadar olduğu söylenemez.

Kardinal Fayda kavramını savunan iktisatçılar ise, çeşitli mal ve hizmetlerin faydaların teorik bir birimle ölçülebileceğini ileri sürmektedir. Bunlara göre çeşitli mal ve hizmetlerin faydaları "util" adını verdikleri bir birimle ölçülebilir. Bu iktisatçılara göre örneğin, belirli bazı hesaplamaların sonucunda iki tabak yemeğin faydasının herkes için 200 util, bir birim tatlının faydasının ise 20 util olduğu iddia edilebilecektir. Ordinal fayda görüşünü savunan iktisatçılar faydanın ölçülemeyeceğini, ancak karşılaştırılabileceğini ileri sürerken aynı zamanda belirli bir mal veya hizmetin faydasının kişiden kişiye farklı olacağını peşinen kabul etmektedirler. Kardinal fayda görüşünü savunanlar ise, her mal veya hizmetin faydasını util adını verdikleri birimle ölçtüklerine göre, faydanın kişiden

kişiyi değişen sübjektif bir kavram değil herkes için aynı, yani objektif bir kavram olduğunu kabul etmektedirler. Günümüzde sadece Ordinal fayda görüşü taraftar bulabilmektedir. Çünkü çok iyi bilindiği gibi herkesçe tüketilen belirli kalite ve miktardaki bir mal veya hizmetin taydası bile kişiden kişiye büyük farklılıklar göstermektedir. Kardinal fayda kavramı taraftar bulamayan bir yapıdadır. ancak tüketici davranışlarının analizinde ve bir tüketicinin Homo – Economicus varsayımı altında sağladığı faydayı nasıl maksimize edebileceği-ni, başka bir deyişle tüketicinin nasıl dengeye gelebileceğini incelemek istersek, reddedildiğin söylediğimiz Kardinal fayda görüşü önemli bir kolaylık sağlamaktadır. Bu yüzden çağdaş iktisat öğretiminde, mikro iktisat derslerinde tüketici dengesi incelenirken, Kardinal fayda kavramına dayanan ve Neo – Klasik İktisatçıların modern fayda teorisinde yer alan Eş Marjinal Fayda ilkesi, sık sık kullanılmaktadır. öte yandan, Ordinal fayda kavramından hareket eden farksızlık eğrileri analizi de çok kolay anlaşılan geometrik anlatım tekniğinin uygulanması ne-denile ile, iktisat Öğretiminde her zaman kullanabilmektedir. Doğru yanıt B dir.

275. Bir değişkenin dönem başında planlanan (umulan) değerine ne ad verilir?

- A) Ex – post değer
- B) Ex – ante değer
- C) Değişken değer
- D) Stabil değer
- E) Maliyet değeri

Bir değişkenin dönem başında planlanan (umulan) değeri, değişkenin ex – ante değeridir. Bir değişkenin dönem sonunda gerçekleşen (fili) değeri, o değişkenin ex – post değeridir. Doğru yanıt B dir.

276. Alfred Marshall tarafından dönem ile ilgili ilk çalışmalar yapılırken aşağıdakilerden hangisi bu ilk çalışmalarda yer bulmamıştır?

- A) Çok kısa dönem
- B) Kısa dönem
- C) Uzun dönem
- D) Çok uzun dönem
- E) Orta dönem

Dönem ile ilgili ilk çalışmalar Alfred Marshall tarafından yapılmıştır. Marshall dönemleri 4 ana başlıkta incelemiştir.

– Çok kısa dönem (piyasa, Pazar)

– Kısa dönem

– Uzun dönem

– Çok uzun dönem

Piyasa dönemi: Malın piyasaya çıktığı dönemi ifade eder. Bu dönemde üretim ile ilgili tüm girdiler sabittir. Hiçbir girdi değişken değildir. Bu yüzden de malın üretim miktarı sabit, arz esnekliği ise sıfırdır.

Kısa dönem, sistemdeki bazı değişkenlerin değiştirildiği bir zaman dilimidir. Bunun gün, ay, yıl gibi değişmez bir ölçüsü yoktur. ele alınan duruma göre değişir. Sistemdeki girdilerden en az birinin sabit, diğerlerinin ise değişken olması bu dönemin özelliğini verir.

Uzun dönem ise, sistemdeki bütün değişkenle-rin değişebileceği bir zaman dilimidir. Tüm girdilerin değiştirilebilir olması üretim miktarının da artırılabilceğini göstermekte ve arz esnekliği ile ilgili birden büyüktür sonucunu verecektir. Yani uzun dönemde arz esnekliği esnektir. Doğru yanıt E dir.

277. Türkçe çalışmalarda “serbest giriş – çıkışlı piyasalar”, “ultra serbest girişli piyasalar” olarak da anılan piyasa türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tam rekabet piyasası
- B) Monopol
- C) Tekelci rekabet

D) Yarışılabilir piyasalar

E) Oligopol

Yarışmacı piyasalar (contestable markets) kavramı iktisat literatüründe son 20 yıl içinde tartışılmaya başlanmıştır. Türkçe çalışmalarda “serbest giriş – çıkışlı piyasalar”, “ultra serbest girişli piyasalar” (ultra free entry) ya da “yarışılabilir piyasalar” isimleriyle de bilinen bu teori, son dönemde oligopol piyasalarına ilişkin çalışmalarda ve uluslararası ticaret gibi alanlarda sıklıkla kullanılır olmuştur. Daha önceleri çok farklı şekillerde ortaya koyulmuş bir kavram olmasına karşın teorelin son şeklini alması John Panzar, Robert Willig ve özellikle William Baumol’un çalışmalarıyla mümkün olmuştur. Baumol’un bir “isyan” ya da “başkaldırı” olarak tanımladığı bu teori, piyasaya girme olasılığı yüksek olan potansiyel firmaların varlığını mevcut firmaların davranışlarının temel etkileyici faktörü olarak ele almaktadır. Bu yönüyle neoklasik firma teorisine karşı alternatif bir görüş sunarken endüstri yapısına da birçok yönden yeni bir bakış açısı getirmektedir.

Standart Teoriden Ayrılan Temel Noktalar

– Standart teoride tam rekabet piyasası rekabetin maksimum yapan yapının ve davranışların bir ölçütüdür.

Yarışmacı piyasa analizinde ise tam rekabet piyasası, “tam yarışmacı piyasa” kavramı içinde genelleştirilir. Bu genelleşme kapsamında optimal davranış biçimleri varlığını sürdürür ama piyasa yapısı Oligopol, hatta monopol bile olabilir.

– Standart analizde Oligopol ortamlarındaki davranış biçimleri piyasadaki mevcut firmalara göre belirlenir.

Yarışmacı piyasa analizinde ise firmaların bu davranışları mevcut firmalardan (rakiplerden) tamamen bağımsızdır ve yalnızca potansiyel firmaların varlığına göre belirlenir.

– Standart analiz, monopolden tam rekabete doğru gidilip firma sayısı arttıkça endüstri performansının da monoton olarak arttığını söyler. Tam yarışmacı analizde ise performansa ilişkin bu tür kesin bir sınırlama yoktur. Monopollerin de optimum fiyat – çıktı seviyesini benimsemek için geçerli sebepleri vardır, ancak başka türlü davranış biçimlerini benimsemeleri de mümkündür. Her ürünün ikinci bir üreticisi var olduğu zaman, yani her ürün piyasası bir duopol ya da Oligopol durumuna erişince bu tür davranış biçimleri de kaybolacaktır. Yarışmacı bir piyasanın yalnızca tek bir davranış biçimi vardır. Söz konusu firma fiyatını marjinal maliyete eşitlemek ve her faaliyetini optimum seviyede yapmak zorundadır. Yani monopol durumu bir kere terk edilince, piyasa mutlaka ideal biçimde işler. Optimum davranışın artması için firma sayısının artması zorunlu değildir. Yalnızca iki firmayla bile optimuma ulaşılabilir.

– Eski teori endüstri yapısını belirleyen faktörleri açıklamaz. Sektörün yapısının tam rekabet, tekel ya da Oligopol oluşu dışsal bir faktördür. Yarışmacı piyasa analizinde ise endüstri yapısı içsel olarak, ve diğer firmaların fiyat, çıktı, reklam ve diğer konulardaki kararlarıyla eş zamanlı olarak belirlenir.

Yarışmacı Piyasaların Özellikleri

– Serbest giriş: Oligopolcü bir piyasada serbest ve sınırsız giriş söz konusudur. Bu-nun ön koşulu, tüm firmaların aynı teknolojiye sahip olması ve aynı maliyetle üretim yapmasıdır. Sektöre yeni giriş yapan firmaların marka, ölçek, ürün kalitesi gibi konularda dezavantajlı olmaması gerekir. Özel lisans, izin, patent, yasal olan ya da olmayan pazarlama engelleri, diğer rakipler tarafından yaratılan engeller, korumacı politikalar gibi hiçbir suni engel de bulunmamalıdır.

– Mutlak giriş: Yeni giren firma eski firmalar buna bir tepki vermeden önce faaliyete başlar. Dolayısıyla yeni firma girerken ön-cekilerin karlılık düzeyini esas alır.

– Serbest çıkış: Sektörden çıkan bir firmanın karşılanamayan maliyeti yoktur. Yani batık maliyet (sunk cost) sıfırdır. Bilindiği gibi batık maliyet, firmaların sektörü terk ederken karşılayamadığı maliyet türüdür. Bu tip maliyetler serbest çıkışın önünde büyük bir engel teşkil edebilir. Örneğin firmanın bir isim yaratması, tanınan bir marka oluşturması için harcanan para pazarı terk edince geri döndürülemez. Piyasanın tam yarışmacı olması için bu tür maliyetlerin sıfır olması zorunludur.

Bu üç koşulu barındıran piyasalar “yarışmacı” olarak tanımlanır. Tam yarışmacı bir piyasanın temel belirleyici yanı vur – kaç girişine (“hit – and – run entry” – Firmanın anormal karlılık seviyesinin bulunduğu bir pazara girip yüksek kar sağlaması ve karlar normal seviyesine düşünce pazarı terk etmesi) karşı savunmasız olmasıdır. Bu tür bir kar peşinde koşan firma hızla pazara girip henüz diğer firmalar savunma mekanizması kurmadan önce yüksek kar oranlarından yararlanıp pazarı hızla terk edebilir. Bu olasılığın var olması durumunda mevcut firmaların potansiyel rekabetten korunmasının tek yolu, tüketicinin faydasını en az rekabet ortamının sağlayacağı kadar yüksek tutmaktır. Dolayısıyla potansiyel girişlerin varlığı tekolci davranışları engeller ve piyasanın tam rekabet ortamındaki gibi çalışmasını sağlar.

Yarışmacı piyasalara ilişkin verilen en klasik örnek havayolu ulaşımıdır. Yarışmacı piyasa anlayışında potansiyel rekabetin piyasa üzerinde gerçek rekabet gibi etki yaptığı savunulmaktadır. Bu yüzden W. Baumol “piyasa içindeki rekabet yerine piyasa için rekabete” yoğunlaşılması gerektiğini vurgulamaktadır. Doğru yanıt D dir.

278. Yarışmacı piyasalara ilişkin verilen en klasik örnek aşağıdakilerden hangisi olabilir?

- A) Karayolu ulaşımı
- B) Deniz yolu ulaşımı
- C) Havayolu ulaşımı
- D) Tarım
- E) Bilişim

Yarışmacı piyasalara ilişkin verilen en klasik örnek havayolu ulaşımıdır. Doğru yanıt C dir.

279. Aşağıdaki koşullardan hangisi tekolciliğe yol açan unsurlardan biri değildir?

- A) Ölçeğe göre artan getirinin çok geniş bir üretim aralığında geçerli olması
- B) Bir malın üretimi için gerekli olan ham-maddelerin tamamen bir firmanın denetimi altında olması
- C) Bir firmanın, başka firmaların da aynı malı üretmesine engel olan bir patente sahip olması
- D) Kamunun imtiyazları
- E) Firma sayısının çok olması

– Ölçeğe göre artan getirinin çok geniş bir üretim aralığında geçerli olması ve endüstrinin tüm üretimi tek bir firmanın gerçekleştirmesinin daha karlı (daha düşük maliyetli) olması belli başlı koşullardır. Bunlara “doğal tekeller” adı verilir ve kamusal mal ve hizmet üreten endüstrilerde oldukça yaygındır. Hükümetler, genellikle bunların özel firmalar tarafından işletilmesine izin vermekle beraber, bir taraftan da bunları denetim altında tutarak, çeşitli düzenlemeler aracılığıyla yatırımların yalnızca belirli bir yüzdesi kadar kar elde etmelerine olanak verirler.

– Bir malın üretimi için gerekli olan ham-maddeler tamamen bir firmanın denetimi altında olabilir.

– Bir firma, başka firmaların da aynı malı üretmesine engel olan bir patente sahip olabilir.

– Devletin verdiği bir ayrıcalık (imtiyaz) da tekolciliğe yol açabilir. Böyle bir durumda, devlet, bir firmaya belli bir mal veya hizmetin tek satıcısı veya dağıtıcısı olma hakkını vermekte, ama bir taraftan da firmanın çeşitli faaliyetlerini denetim altında tutmaktadır. İmtiyaz verilmesi etkinlik sağlamaya yönelik olarak özellikle kamusal mal ve hizmetlerin üretilmesinde oldukça yaygın bir uygulama alanına sahiptir. Doğru yanıt E dir.

280. Aşağıdakilerden hangisi Tam rekabet piyasasının en önemli üstünlüğü olarak kabul edilir?

- A) Bireylerin en çok talep ettikleri mal ve hizmetlerin üretilmesinde kaynakların en etkin biçimde kullanılması ve tüketicilerin mal ve hizmetlere en düşük fiyatı ödemeleridir.
- B) Bireylerin en az talep ettikleri mal ve hizmetlerin üretilmesinde kaynakların en etkin biçimde kullanılması ve tüketicilerin mal ve hizmetlere en küçük fiyatı ödemeleridir.
- C) Bireylerin en az talep ettikleri mal ve hizmetlerin üretilmesinde kaynakların en etkin biçimde kullanılmaması ve tüketicilerin mal ve hizmetlere en yüksek fiyatı ödemeleridir.
- D) Firmaların en çok arz ettikleri mal ve hizmetlerin üretilmesinde kaynakların en etkin biçimde kullanılması ve

üreticilerin mal ve hizmetlere en düşük fiyatı ödemeleridir.

E) Firmaların en çok arz ettikleri mal ve hizmetlerin üretilmesinde kaynakların en etkin biçimde kullanılması ve tüketicilerin mal ve hizmetlere en yüksek fiyatı ödemeleridir.

Tam rekabetçi piyasa örgütlenmesi biçiminin en önemli üstünlükleri, bireylerin en çok talep ettikleri mal ve hizmetlerin üretilmesinde kaynakların en etkin biçimde kullanılması ve tüketicilerin mal ve hizmetlere en küçük fiyatı ödemeleridir. Uzun – dönem denge durumunda. her firma optimum Ölçekle ve optimum üretim düzeyinde Üretim yapmaktadır. Bunun nedeni, firmaların SRAC eğrisinin en düşük noktasında, ki bu nokta aynı zamanda LRAC eğrisinin en düşük noktasını oluşturmaktadır, faaliyette bulunmalarıdır. Bundan daha etken bir kaynak dağılımı herhal-de düşünülemez. Dahası, rekabet nedeniyle uzun dönemde kar ortadan kalktığı için, tüketiciler mal veya hizmetleri $P =$ en düşük LRAC fiyatından satın almaktadırlar. Son olarak, malın fiyatı, üretilen son birimin tüketiciye verdiği fayda veya doyumunu gösterdiğine ve aynı zamanda bu birimi üretmenin marjinal maliyetine eşitlendiğine göre, kaynakların bundan daha etken bir biçimde kullanılması söz konusu edilemez. Bir başka deyişle, aynı kaynakları kullanarak tüketiciye daha fazla fayda veya doyum verecek bir mal ve hizmet üretimi yapılamaz. Başka piyasa örgütlenme biçimlerinin etkenliklerinin karşılaştırılmasında tam rekabet modelinin temel alınmasının nedeni budur. Doğru yanıt A dır.

281. Aşağıdakilerden hangisi tekelleri rekabet ile tam rekabet piyasasının ortak özelliğidir?

- A) Malın homojenlik özelliği
- B) Piyasa giriş koşulları
- C) Satıcı sayısı
- D) Alıcı sayısı
- E) Piyasadan çıkış koşulları

Tekelleri rekabet piyasalarında “farklılaştırılmış” mal ve hizmet satan birçok firma vardır. Bu piyasalar tam rekabet ve tekelleri piyasalarının bir karışımıdır. Piyasalar tam rekabet özelliğini, çok sayıda firmanın piyasaya giriş kolaylığına sahip olmasından alır. Tekelleri özelliği ise piyasaya sunulan farklılaştırılmış mal ve hizmetlerin bir sonucudur. Mal farklılaştırması gerçek veya hayali olabilir ve genellikle reklamlar aracılığıyla oluşturulur. Doğru yanıt A dır.

282. Tekelleri rekabetin talep eğrisinin şekli ile ilgili ne söylenebilir?

- A) Pozitif eğimlidir
- B) Negatif eğimlidir
- C) Yatay eksene paraleldir
- D) Düşey eksene paraleldir
- E) Orijinden çıkan

Tekelleri rekabetçi, negatif eğimli (mal farklılaş-tırması nedeniyle) fakat yüksek esnekliğe sahip (mallar arasında yakın ikamenin varlığı nedeniyle) bir talep eğrisiyle karşı karşıyadır. Doğru yanıt B dir.

283. Oligopol piyasasında gözlenen fiyat kararlı-lığını veya piyasadaki katılığı açıklamaya çalış-an bir model aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cournot modeli
- B) Edgeworth modeli
- C) Chamberlin modeli
- D) Stackelberg modeli
- E) Sweezy modeli

Dirsekli talep eğrisi, Oligopol piyasasında göz-len-en fiyat kararlı-lığını veya piyasadaki katılığı açıklamaya çalışan bir modeldir. Bu model, her oligopolcü firmanın talep eğrisinin, cari piyasa fiyatında, bir dirseğe (kırılma noktasına) sahip olduğunu önerir. Talep eğrisi, dirseğin üst kısmında, dirseğin alt kısmına göre daha fazla esnektir. Çünkü,

diğer oligopolcü firmalar fiyat yükselişlerini takip etmeyecekler fakat bir firmanın fiyatını düşürmesi halinde onlarda aynı doğrultuda davranışa gireceklerdir. Öte yandan, dirseğin alt kısmında marjinal gelir eğrisinin dikey olarak belirlenen bir kopukluğu vardır. Marjinal gelir eğrisinin bu kopuk kısmında, marjinal maliyet eğrisinin farklı düzeylerinde, oligopolist firma fiyatını hiç değiştirmez. Doğru yanıt E dir.

284. Açık anlaşmanın en aşırı biçimi aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Merkezleşmiş kartel
- B) Kartel
- C) Tröst
- D) Devletleşme
- E) Kamulaşma

Maliyet koşullarında fiyat değişikliklerini kaçınılmaz kılan değişmeler ortaya çıktığında, mal fiyatlarındaki değişiklikler, genellikle firmalar arasındaki anlaşmalar ile (bir fiyat savaşı baş-lamaksızın) düzenlenir. Anlaşmalar açık veya gizli olabilir. Açık anlaşmanın en aşırı biçimi “merkezleşmiş kartel”dir. Bu biçimde, Oligopol-cü firmalar üretimi tekel olarak gerçekleştirirler, fiyatı tekel olarak belirlerler ve anlaşmaya uy-gun bir şekilde de üretimi ve karları kartel üyeleri arasında paylaşırlar. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri’nde anti – tröst yasaları açık antlaşmaları yasal bulmamaktadır. Gizli anlaşmalarda ise, oligopolcü firmalar, resmi olmayan yollarla ve toplanmaksızın, fiyatı belirleyecek bir “lider firma” seçerler. Daha sonra da fiyatların belirlenmesi ve piyasanın ne şekilde paylaşılacağı konusunda lider firmanın davranışına göre davranışlarını belirlerler. Doğru yanıt A dir.

285. Gelirdeki bir değişme, tüketicinin gelirini artırmak ve azaltmak suretiyle (fiyatlar de-ğişmemek şartıyla) tüketicinin ulaşacağı tatmin seviyesini artırır veya azaltır. Bu du-ruma ne ad verilir?

- A) Fiyat etkisi
- B) İkame etkisi
- C) Toplam etki
- D) Gelir etkisi
- E) Bütçe etkisi

Gelirdeki bir değişme, tüketicinin gelirini artır-mak ve azaltmak suretiyle (fiyatlar değişmemek kaydıyla) tüketicinin ulaşacağı tatmin seviyesini artırır veya azaltır. Fiyatları sabit kabul ettiğimizde gelir değişmelerinin tüketici durumunda meydana getireceği etkiye teknik deyim ile gelir etkisi denir. Doğru yanıt D dir.

286. Aşağıdakilerden hangisi iktisadi akılcılık kavramının özellikleri kapsamında yer al-maz?

- A) Tam bilgiye sahip olma
- B) Seçici olma
- C) Çoğu aza tercih etme
- D) Tercihler arasında tutarlı olma.
- E) Monopol gücüne sahip olma

İktisat kuramının en temel varsayımı “iktisadi insan” varsayımdır. (Homo Economicus) İktisadi insan “iktisadi akılcı insan” olarak da isimlendirilir. Akılcılığın özel bir biçimi olan iktisadi akılcılık şu özellikleri kapsar.

- Tam bilgiye (enformasyona) sahip olma
- Seçici olma
- Çoğu aza tercih etme
- Tercihler arasında tutarlı olma.

- a) Tam bilgiye sahip olma: Mallar, piyasalar ve diğer ekonomik konu-larda tam bilgiye sahip olmaktır.
- b) Seçici olma ve çoğu aza tercih etme; İkti-sadi insan, karşılaştığı seçenekler arasın-dan seçim yapar.
- c) Tercihler arasında tutarlı olma; İktisadi in-sanın yaptığı tercihlerin gerekir. $A > B$ ve $B > C$ ise tüketici $A > C$ demek zorundadır. Bu nedenle bu varsayıma tercihler arasın-da geçişkenlik varsayımı da denir. Doğru yanıt E dir.

287. Mal piyasasında Pareto maksimumu sağlanabilmesi için, aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi gerekmektedir?

- A) Herhangi iki girdi arasındaki marjinal ika-me oranının, bu iki malı tüketen her tüketici için aynı olması gerekir.
- B) Herhangi iki girdi arasındaki marjinal teknik ikame oranının, bu iki malı tüketen her tüketici için aynı olması gerekir.
- C) Herhangi iki girdi arasındaki marjinal fay-dalarının, bu iki malı tüketen her tüketici için farklı olması gerekir.
- D) Herhangi iki girdi arasındaki marjinal ika-me oranının, bu iki malı tüketen her tüketici için farklı olması gerekir.
- E) Herhangi iki girdi arasındaki marjinal teknik ikame oranının, bu iki malı tüketen her tüketici için farklı olması gerekir.

Pareto değer yargısı: Bir toplumda tüm diğer bireylerin refahı değişmeksizin, bir bireyin refahı arttırıldığında toplumun refahı artar. Pareto optimumu: Bir toplumda başkalarının refahını azaltmadan bir bireyin refahını arttırmak imkansızsa, Pareto optimumu sağlanmış olur. Mal piyasasında Pareto maksimumu sağlanabilmesi için, herhangi iki girdi arasındaki marjinal ikame oranının, bu iki malı tüketen her tüketici için aynı olması gerekir.

Faktör piyasasındaki Pareto maksimumu sağlanabilmesi için herhangi iki girdi arasındaki marjinal teknik ikame oranının, bu girdileri kullanan tüm üreticiler için aynı olması gerekir. Mal ve girdi piyasalarındaki tüketiciler ve üreticiler arası denge ve süreklilik için tam rekabet koşulları geçerli olmalıdır. Doğru yanıt A dır.

288. Faktör piyasasında Pareto maksimumu sağlanabilmesi için, aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesi gerekmektedir?

- A) Herhangi iki girdi arasındaki marjinal ika-me oranının, bu iki malı tüketen her tüketici için aynı olması gerekir.
- B) Herhangi iki girdi arasındaki marjinal teknik ikame oranının, bu iki malı tüketen her tüketici için aynı olması gerekir.
- C) Herhangi iki girdi arasındaki marjinal fay-dalarının, bu iki malı tüketen her tüketici için farklı olması gerekir.
- D) Herhangi iki girdi arasındaki marjinal teknik ikame oranının, bu girdileri kullanan tüm üreticiler için aynı olması gerekir.
- E) Herhangi iki girdi arasındaki marjinal teknik ikame oranının, bu iki malı tüketen her tüketici için farklı olması gerekir.

Pareto değer yargısı: Bir toplumda tüm diğer bireylerin refahı değişmeksizin, bir bireyin refahı arttırıldığında toplumun refahı artar. Pareto optimumu: Bir toplumda başkalarının refahını azaltmadan bir bireyin refahını arttırmak imkansızsa, Pareto optimumu sağlanmış olur. Mal piyasasında Pareto maksimumu sağlanabilmesi için, herhangi iki girdi arasındaki marjinal ikame oranının, bu iki malı tüketen her tüketici için aynı olması gerekir.

Faktör piyasasındaki Pareto maksimumu sağlanabilmesi için herhangi iki girdi arasındaki marjinal teknik ikame oranının, bu girdileri kullanan tüm üreticiler için aynı olması gerekir. Mal ve girdi piyasalarındaki tüketiciler ve üreticiler arası denge için ve sürekliliği için tam rekabet koşulları geçerli olmalıdır. Doğru yanıt D dir.

289. Tam rekabette, maksimum toplumsal refaha nasıl ulaşılabilir?

- A) Marjinal özel maliyet, marjinal toplumsal maliyete eşit olduğunda ulaşılır.
- B) Marjinal özel fayda, marjinal toplumsal maliyete eşit olduğunda ulaşılır.
- C) Marjinal özel maliyet, marjinal toplumsal faydaya eşit olduğunda ulaşılır.
- D) Marjinal özel fayda, marjinal toplumsal faydaya eşit olduğunda ulaşılır.
- E) Marjinal özel maliyet, marjinal toplumsal maliyetten fazla olduğunda ulaşılır.

Tam rekabette kar maksimizasyonu, fiyatın marjinal özel maliyete eşitlenmesini gerektirir. Maksimum toplumsal refaha, ancak marjinal özel maliyet, marjinal toplumsal maliyete eşit olduğunda ulaşılır. Eğer marjinal toplumsal maliyet, marjinal toplumsal faydadan az ise (veya fazlaysa) bir dışsal tasarruftan (veya dışsal maliyetten) söz edilir. Doğru yanıt A dır.

290. Aşağıdakilerden hangisi bir endüstride faa-liyetle bulunan oligopolcü firmaların arala-rında rekabeti azaltarak, ortak karlarını en yüksek düzeye çıkarmak amacıyla aralarında açık veya zımni olarak anlaşmaya vardıkları örgütlenme tipidir?

- A) Faktoring
- B) Forfaiting
- C) Trust
- D) Kartel
- E) Şirket

Bir endüstride faaliyette bulunan oligopolcü fir-maların aralarında rekabeti azaltarak, ortak karlarını en yüksek düzeye çıkarmak amacıyla aralarında açık veya zımni olarak anlaşmaya varmalarıdır. Temel amaç, kârın artırılmasıdır. Kartel, piyasada oligopolistik belirsizliği ortadan kaldırarak, fiyat ve ticaret yasaklayarak, rekabete engeller getirerek, pazar kotaları ve alanları belirleyerek, standart fiyatlar oluşturarak, rekabete olanak tanımamak için imtiyazları kontrol altında tutmak suretiyle birlik kurarak bu amaca ulaşılmasını sağlar. Firmalar arasındaki anlaş-malar, “ortak karın maksimizasyonu amacına yönelik olabildiği gibi, “piyasayı paylaşma” amacına yönelik de olabilir. Karteller başlıca dört biçimde görülebilir.

- Karteller üretim miktarında anlaşabilirler: Her firma belli bir miktarda üretimde bulu-nur ve o miktarı aşamaz.
- Karteller, fiyatlarda anlaşabilirler. Burada amaç, belirlenen fiyatın altında satış ya-pılmamasıdır. Satışlara göre fiyatlarda in-dirim söz konusu değildir. Ancak anlaşma, firmaların teminat akçeleriyle garanti altına alınır
- Karteller, bölgelerde anlaşabilirler. Her fir-ma ancak kendi bölgesinde satış yapabilir
- Karteller malı ucuza ithal edip içerde pahalı satma yoluna gidebilir,
- Ayrıca, koşul kartelleri, satın alma kartelle-ri, kazanç bölüşüm kartelleri ve üretim dü-zenleme, satış bölgesini sınırlama ve fiyat kartelleri sayılabilir. Doğru yanıt D dir.

291. Kartellerde temel amaç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İstihdam sağlamak
- B) İktisadi büyümeyi sağlamak
- C) Fiyat istikrarı sağlamak
- D) Kalkınmayı sağlamak
- E) Kârı artırmak

Bir endüstride faaliyette bulunan oligopolcü fir-maların aralarında rekabeti azaltarak, ortak karlarını en yüksek düzeye çıkarmak amacıyla aralarında açık veya zımni olarak anlaşmaya varmalarıdır. Temel amaç, karın artırılmasıdır. Kartel, piyasada oligopolistik belirsizliği ortadan kaldırarak, fiyat ve ticaret yasaklayarak, rekabete engeller getirerek, pazar kotaları ve alanları belirleyerek, standart fiyatlar oluşturarak, rekabete olanak tanımamak için imtiyazları kontrol altında tutmak suretiyle birlik kurarak bu amaca ulaşılmasını sağlar. Doğru yanıt E dir.

292. 1933'te, Chamberlain'ce esasları belirlenen homojenlik hariç tam rekabet varsayımlarına dayanan piyasa aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tekelci rekabet
- B) Monopol
- C) Düopol
- D) Monopson
- E) Oligopol

1933'te, Chamberlain'ce esasları belirlenen bu piyasa, homojenlik hariç tam rekabet varsayımlarına dayanır.

Piyasada, firmaların payı oldukça küçüktür. Firmaların fiyat üzerinde kontrol ve etkileme gücü sınırlı olduğu gibi, firmaların fiyat ve üretim konusunda birbirleriyle anlaşabilmeleri imkansızdır. Her firma, kendi kararını, diğerle-rinin davranışlarını dikkate almadan ve bağım-sız bir şekilde verebilir. Fiyat dışı rekabete sık başvurulur. Ürün kalitesi

farklılıkları, reklam ve çeşitli ürün garantileri söz konusudur. Piyasaya giriş tam rekabetteki gibi olmasa bile, oldukça kolaydır. Firmalar küçük ölçekli olduklarından, ölçek ekonomisi ve sermaye yatırımları küçük boyutlardadır. Bu piyasanın en önemli özelliği, firmaların sattığı ürünün homojen olmamasıdır. Bu da, firmalara sınırlı da olsa, monopolcü güç sağlamaktadır. Firma talep eğrisi, ikamenin kolay olması nedeniyle esnektir, ama negatif eğimlidir. Bu da, hasılat eğrilerinin, monopol-cününki ile aynı olduğu anlamına gelmektedir. Talep eğrisi, monopolcü firmanın talep eğrisine oranla katı bir yapıda olduğuna alıcıları inandırdıkça, karşı talep eğrisinin esnekliği azalır.

Doğru yanıt A dır.

293. Monopol gücü ile talep esnekliği arasında nasıl bir ilişki söz konusudur?

- A) Ters yönde bir ilişki
- B) Doğru yönde bir ilişki
- C) Önce doğru sonra ters yönde bir ilişki
- D) İlişki yoktur
- E) Sadece arz esnekliği ile ilişki vardır

Tekelci piyasada ki işletmeler fiyat alıcı konumda oldukları ve tam rekabet ile bir firmanın fiyat belirleyici konumda olduğu monopol arasındaki temel fark, rekabetçi koşullarda marjinal maliyete eşit olan fiyatın ($P = MC$) tekelde marjinal maliyetten büyük olmasıdır. Bu nedenle de tekelde fiyat, marjinal maliyetten ne kadar büyük olursa, monopolcünün fiyat belirleme gücü veya monopol gücü o kadar yüksek olur. Formülü ise Lerner endeksi denilen bu duruma göre, fiyatın marjinal maliyete eşit olduğu tam rekabette monopol gücü sıfırdır: $P = SRMC$, $L = 0$. Buna karşılık P ile MC arasındaki fark arttıkça, L sıfırdan giderek uzaklaşır ve monopol gücü giderek artar. Ancak denklemin sağ tarafında yer alan parametre, fiyat marjına eşittir:

Dolayısıyla da Lerner endeksi, aslında fiyat marjına (talep esnekliği) eşittir. Bu yüzden de monopol gücü ile talep esnekliği arasında ters yönde bir ilişki vardır. Talep esnekliği arttıkça monopol gücü azalır veya talep esnekliği azaldıkça monopol gücü artar: Doğru yanıt A dır.

294. Monopolcü bir şirketin marjinal gelir fonksi-yonu $MR = 800 - 4Q$ şeklindedir. Malın piyasa satış fiyatı $P = 100$ TL olduğuna göre, tekolci şirket piyasaya ne kadar mal satmaktadır?

- A) 150 B) 190 C) 280 D) 320 E) 350

MR talep fonksiyonunun 2 kat daha az eğimine sahiptir. Bu nedenle; $MR = 800 - 4Q$ ise

$$P = 800 - 2Q$$

$$Q = 350 \Rightarrow 100 = 800 - 2Q$$

Doğru yanıt E dir.

295. Tekelci bir ekonomide malın fiyatı 400 TL ve Kısa dönem marjinal maliyeti ise 240 TL dir.

Bu durumda, tekolci firmanın, marj fiyatları-dırma yöntemini kullanarak ürettiği ürünün sahip olduğu noktada talep esnekliğinin de-ğeri kaç olacaktır?

- A) 1 B) 2 C) 2.5 D) 4 E) 5

$$2.5 \Rightarrow 400 - 240/400 = 1/ed$$

Doğru yanıt C dir.

296. Tekelci bir şirket hangi bölgede kesinlikle üretim yapmamalıdır?

- A) Toplam gelirin negatif olduğu bölgede
- B) Marjinal gelirin pozitif olduğu bölgede
- C) Marjinal gelirin sıfır olduğu bölgede
- D) Toplam gelirin pozitif olduğu bölgede
- E) Ortalama gelirin pozitif olduğu bölgede

Monopolcü firma negatif eğimli bir talep eğrisine sahip olduğundan talep eğrisi üzerinde her noktada da esneklik aynı değildir. Bu nedenle esnek olan bölgede toplam hasılat pozitif eğimli ve marjinal gelir pozitif bölgededir.

Monopolcü firma bu bölgede üretim yaparsa toplam hasılat artış gösterir. Oysa toplam gelirin maksimum olduğu noktada marjinal hasılat sıfır ve esneklik 1'e eğittir. Esnekliğin 1'den küçük olduğu noktada ise toplam hasılat eğrisi negatif eğimli ve marjinal hasılat eğrisi ise negatif bölgededir. Bu durum şöyle özetlemek mümkündür.

– Talep esnekliği birden büyükse, fiyat artınca toplam hasılat azalır. Esnek talep durumunda, fiyat ile toplam hasılat ters yönlüdür.

– Talep esnekliği birden küçükse, fiyat artınca toplam hasılat artar. İnelastik talep durumunda, fiyat ile toplam hasılat doğru yönlüdür.

– Talep esnekliği bire eğitse, yani birim esnek talep durumunda, fiyat artınca toplam hasılat değişmez. Birim Esnek talep durumunda, fiyattaki değişme toplam hasılatı etkilemez. Doğru yanıt A dır.

297. Tekelci rekabet piyasasında firma karını maksimize etmek için nasıl bir yol izlemeli-dir?

- A) $AC = AR$
- B) $MR = MC$
- C) $AC = MR$
- D) $AR = MC$
- E) $TR = TC$

Firmanın kârını maksimize etmek için Toplam Gelir ile Toplam Maliyet arasındaki farkın maksimum olduğu noktada (iki eğrinin eğimlerinin eğitlendiği noktada) firma kârını maksimize edecektir. Bu iki nokta marjinal gelir ile marjinal maliyetin eğitlendiği noktalardır. Doğru yanıt B dir.

298. Tam rekabetçi bir firmanın piyasaya girişin serbest olması ve üreticilerin çok fazla olması aşağıdaki sonuçlardan hangisine neden olur?

- A) Kısa dönemde normal kar elde etmelerine
- B) Kısa dönemde aşırı kar elde etmelerine
- C) Kısa dönemde iktisadi kar elde etmelerine
- D) Uzun dönemde normal kar elde etmelerine
- E) Uzun dönemde aşırı kar elde etmelerine

Tam rekabetçi bir firmanın piyasaya girişin serbest olması ve üreticilerin çok fazla olması uzun dönemde normal kar elde etmelerine yani aşırı karın ortadan kalkmasına neden olur. Doğru yanıt D dir.

299. Tekelci bir firmanın uzun dönemde kar durumu ile ilgili aşağıdaki sonuçlardan hangisi söylenebilir?

- A) Kısa dönemde normal kar elde edemezler
- B) Kısa dönemde aşırı kar elde edemezler
- C) Kısa dönemde iktisadi kar elde edemezler
- D) Uzun dönemde aşırı kar ortadan kalkar
- E) Uzun dönemde aşırı kar elde ederler

Piyasaya girişin imkansız olması ve üreticinin tek olması tekelinin aşırı kârını uzun dönemde de korumasını sağlar. Doğru yanıt E dir.

300. Tam rekabetçi bir firmanın talep eğrisi için ne söylenebilir?

- A) Malın fiyatından büyüktür.
- B) Malın fiyatından küçüktür.
- C) Toplam gelire eğittir.
- D) Ortalama gelirden küçüktür.
- E) Ortalama gelire eğittir.

Tam rekabetçi bir piyasada $D=P=AR=MR$ 'dir. Doğru yanıt E dir.

